

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

ਦਸੰਬਰ 19, 1986

December 19, 1986

ਸੰਪਾਦਕ: ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ

ਇਹ ਪੀ ਡੀ ਐਫ ਫਾਈਲ ਸੁਖਵੰਤ ਹੁੰਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ਼ਿਵਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਹਰਬੰਸ ਕੌਰ ਹੁੰਦਲ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ।

ਸ਼੍ਰੋਤ: ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕ ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ

Weekending December 19, 1986 Vol. 5 No. 49

The Canada Darpan

Punjabi Weekly Newspaper

Ph. (604)581-4473

ਸਿੱਧੂ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਫੜੇ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਰੱਦ

ਅਟਵਾ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ 'ਚ ਫੜੇ ਗਏ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁਣ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੱਕ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਈ ਮਹੀਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਬਚ ਗਿਆ ਸੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰੀ ਉਤੇ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 9 ਵਿਅਕਤੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੱਤ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੀਂਡਸਾ ਤੇ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਜਮਾਨਤਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਬੀ. ਸੀ. ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਜ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਿਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਵਿਚ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ। ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਨੱਤ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ।

ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਲਤ ਨਾਰਮਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਕਰਫਿਊ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਰਫਿਊ ਹਟਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤੇ ਕਾਫੀ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ।

ਹਿੰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ 'ਚ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਮਦਰਾਸ — ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ 'ਚ ਹੋਏ ਹਿੰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਚ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਕਰੁਨਾਨਿਧੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਵਰਕਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਰੁਨਾਨਿਧੀ ਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਰੁਨਾਨਿਧੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਕਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪਥਰਾਉ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੋ ਅਫਸਰਾਂ ਸਮੇਤ ਛੇ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਚ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਠੋਸਣ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਸਦਾ ਹਿੰਦੀ ਦਾ ਕੱਟੜ ਵਿਰੋਧੀ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ 'ਚ ਟੀ. ਵੀ. ਤੇ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕੌਮੀ ਖਬਰਾਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ।

ਇਸ ਅੰਦੋਲਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜ 'ਤੇ ਠੋਸਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਜ 'ਚ ਇਹ ਅੰਦੋਲਨ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਮਾਰੂ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣਾਂ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਹਨ। ਏ. ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਲੀਡਰਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਦਬਾਅ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਪਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਅਜਿਹਾ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾ ਕੇ ਡੀ. ਐਮ. ਕੇ. ਦੇ ਲੀਡਰ ਕਰੁਨਾਨਿਧੀ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਗਦੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਉਤੇ ਪੁਲੀਸ ਗਾਰਦ ਅਜੇ ਤਾਇਨਾਤ ਹੈ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਉਣ ਜਾਣ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ 24 ਬੱਸ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਭੜਕ ਉਠੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਅੰਦਰ ਪੜ੍ਹੋ —

- ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ.
- ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ
- ਸਿਆਸੀ ਘਰੂਟ
- ਸੰਪਾਦਕੀ : ਘਟੀਆ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਹਸਰ

ਡੈਲਟਾ-ਸਰੀ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਹੋਰ ਥਾਂ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਸਿੱਧੇ ਸਕਾਟ ਰੋਡ ਉਤੇ ਚਲੇ ਆਓ

ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਬਣਵਾਓ — 40 ਸਾਲ ਦਾ ਤਜਰਬਾ

PH. 588-5808

ਏ. ਸੀ. ਜਿਊਲਰਜ਼.

9373 - 120 St. Delta, B.C.

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਗਹਿਣੇ ਸਪੇਸ਼ਲ ਤੇ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਡੀਜ਼ਾਈਨਾਂ ਵਿਚ ਹਨ - ਆਓ ਤੇ ਆ ਕੇ ਦੇਖੋ

ਫਗਵਾੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ

ਗਿੱਲ ਆਟੋ ਸੇਲਜ਼

DR #8220

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਜਾਂ ਪਿਕ ਅੱਪ ਖ਼ੀਦੋ

ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਤੇ ਹਰ ਮੋਕ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਭੀ ਸਸਤੀ ਤੋਂ ਸਸਤੀ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

84 CUTLASS SUPREME BROUGHAM 2 DR — \$10500
84 CHEV CELEBRITY AUTO PS PB A/C CRUISE, — \$8495

81 CADILLAC SEDAN SEVILLE
4 DR. LOADED — \$9995

83 PONTIAC GRAND PRIX LOADED 27000 KM only \$8750
83 CHEV CAVALIER 4 DR. AUTO PS PB — \$5450
83 PONTIAC SUNBIRD 2 DR H/B 5 Spd. — \$6250
83 - GRAND LEMANS AUTO PS PB A/C — \$7450
82 CUTLAS SUPREME — \$6250

81 - MUSTANG GHIA — \$4695
81 PONTIAC LEMAN — \$4250

Special This Week

1986 CHEV Caprice Classic 4 Dr. A/T P/S P/B
P/L TS 6 Way AM FM Cassette - Cruise - Tilt
Steering 19000 KM . Super Sale Price
\$13950

81 CADILLAC FLEETWOOD BROUGHAM
2 DR. LOADED INC. SUN ROOF — \$9900

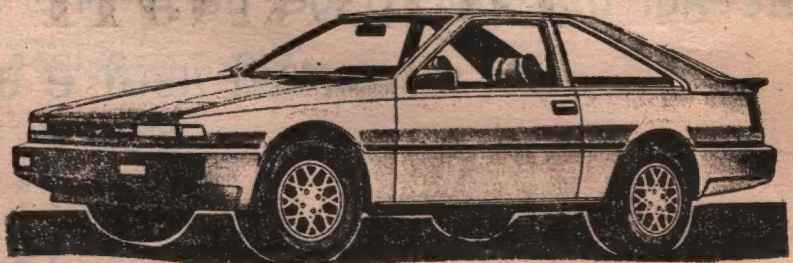
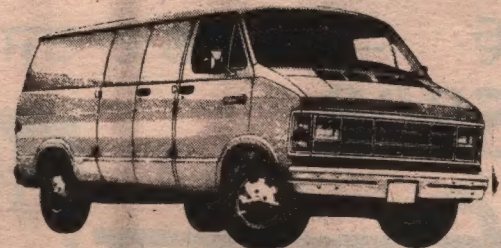
1985 CHEV CAPRICE CLASSIC 4 DR. A/T
P/S P/B P/W P/L P/S TS 6 WAY AM FM
CASSETTE - CRUISE - TILTS STEERING
29000 KM - **\$11900**

ਫਾਈਨੈਂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ (O.A.C.)
ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ, ਪਿਕਅੱਪ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਕੁਝ ਕੁ ਪੈਸੇ ਵੱਧ ਦੇ ਕੇ ਵਾਰੰਟੀ, ਐਕਸੀਡੈਂਟ
ਅਤੇ ਸਿਕਨੈਸ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਵੀ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ!

ਗਿੱਲ ਆਟੋ ਸੇਲਜ਼ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੋ

ਫੋਨ ਕਰੋ — ਪ੍ਰਲਾਦ ਗਿੱਲ — ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

432-7333

6138 Kingsway (Near Imperial), BURNABY, B.C.

Phone 432-7333

ਕਹਾਣੀ ਨੇ 17 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲਈ

ਬੰਗਲੌਰ — ਬੰਗਲੌਰ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਖਬਾਰ 'ਦੱਖਣ ਹੋਰਲਡ' ਦੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਅੰਕ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਕ ਕਹਾਣੀ ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਫਸਾਦ ਭੜਕਾ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਸਤਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਈ।

ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਅਖਬਾਰ 'ਚ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਛਪੀ ਜਿਸ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 'ਮੁਹੰਮਦ ਮੁਰਖ' ਸੀ। ਕਹਾਣੀ ਮੁਹੰਮਦ ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਿਰਲੇਖ ਨੇ ਬੰਗਲੌਰ 'ਚ ਵਸਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭੜਕਾ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਭੀੜ ਨੂੰ ਖਿਡਾਉਣ ਲਈ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਤਾਂ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਪੰਜ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਝੜਪਾਂ 'ਚ ਮਾਰੇ ਗਏ।

ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਸ ਫੀਸਦੀ ਹੈ। ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਕਰਨਾਟਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਵੀ ਝੜਪਾਂ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਰੋਹ 'ਚ ਆਏ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੇ ਪੁਲੀਸ 'ਤੇ ਪਥਰਾਉ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਕਈ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ।

ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਤਾਰਾਂ ਨੂੰ ਟੱਪ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਅਖਬਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਨੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਛਾਪਣ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗ ਲਈ ਹੈ।

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 12 ਹਿੰਸਕ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਕੀਤੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਫਿਰਕੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਘੱਟ ਘੱਟ ਬਾਰਾਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ 'ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ' ਨਾਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਣਾ, ਬੈਂਕ ਲੁੱਟਣੇ ਅਤੇ ਕਤਲ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤੀ ਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ।

ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਕਾਫੀ ਵਿਆਪਕ ਪੈਮਾਨੇ ਉੱਤੇ ਫਿਰਕੂ ਗੜਬੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਕਈ ਥਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦਾੜੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਬੇਪਤੀ ਕੀਤੀ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਦਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰਾਂ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਣਾਅ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਨਾਜ਼ੁਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਸਤਿਆਂ ਨੇ ਗਸ਼ਤ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦਿਲਾਂ ਦੀ ਖਿੱਚ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰੇ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਕਬਜ਼।
ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਮੇਲ ਜੇ ਹੋਵੇ ਕਿਵੇਂ ਨਿਗਾਹ ਮਿਲੇ॥
ਗੁਨਾਹ ਗਾਰ ਮਿਲੇ, ਹੁਕਮਰਾਨ ਤਖਤ ਨਸ਼ੀ।
ਮਿਲੇ ਜੁ ਦਾਰ ਤੇ ਅਕਸਰ ਉਹ ਬੇਗੁਨਾਹ ਮਿਲੇ॥

ਦਸੂਹਾ ਵਿਖੇ ਖੁਭਾ ਬੱਸ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦੀਆਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹਾਂ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਪਈਆਂ ਹਨ।
ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਬੱਸ ਵੀ ਤਸਵੀਰ 'ਚ ਹੈ। —ਫੋਟੋ: ਯੋਗ ਜੁਆਏ—

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸਰਹੱਦੀ ਏਗੀਏ ਵਿਚ ਦਸ ਸਿੱਖ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੇ ਇਕ ਮੁਠਭੇੜ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣੀ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਵਜ਼ਾਰਤੀ ਸਬ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇੱਥੋਂ ਤੀਹ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਟਾਂਡਾ ਵਿਖੇ ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਇਕੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿੱਤ

ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਅਸੀਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਡਰ ਕੇ ਸਰਹੱਦ ਟੱਪ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਗਜ਼ ਪੱਤਰ ਵਗੈਰਾ ਨਾ ਵੀ ਹੋਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਅੰਦਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੋਧਪੁਰ ਵਾਲੇ ਨਜ਼ਰਬੰਦਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਜਿਗਰ ਨੂੰ ਚਖਮ ਮਿਲੇ? ਜੇ ਗਿਣੇ ਗਏ ਨ ਕਦੀ!
ਜੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਦਰਦ ਮਿਲੇ? ਦਰਦ ਵੀ ਅਥਾਹ ਮਿਲੇ।

ਸੁਪਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

Passport Photos 5 Mins. Service

Quality Portraits

Our Bussiness Weddings

Super Photo Studio

9375 - 120th St. (Scott Rd.) Delta

Memories Restored

ਅਸੀਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਫਟੀਆਂ
ਫੋਟੋਆਂ ਮੁੜ ਨਵੀਆਂ
ਕਰਦੇ ਹਾਂ — ਬਲੈਕ ਐਂਡ
ਵਾਈਟ ਫੋਟੋਆਂ ਕੱਲਰ
ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

Off. 589-4668

Res. 596-3770

DOSANJH & PIRANI

#202 - 5887 Victoria Drive, Vancouver, B.C. V5P 3W5

Phone 327-6381

- ਪਰਸਨਲ ਸ਼ੋਟਾਂ ਦੀ ਇਨਸ਼ੋਰੈਂਸ ਦੇ ਕੇਸ
- ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ ਤੇ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ
- ਵਿਉਂਪਾਰਕ ਮਸਲੇ
- ਪ੍ਰਵਾਰ ਤੇ ਤਲਾਕ
- ਫੌਜਦਾਰੀ ਤੇ ਸਿਵਲ
- ਕੋਰਟ ਟਰਾਇਲ

ਉਜਲ ਦੁਸਾਂਝ ਤੇ ਮਹਿਬੂਬ ਪਿਰਾਨੀ

THE CANADA DARPAN

(Punjabi Weekly Newspaper)

P.O. BOX 265

Surrey, B.C. V3T 4W8

Chief Editor: (Hon.) DARSHAN GILL

Art: N. DHALIWAL

All office holders of CANADA DARPAN are honorary associates.
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਲਈ ਲੇਖਕ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਐਡੀਟਰ ਜਾਂ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਦਾ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

Ph. 581-4473

ਅਤਿਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਗਰ ਲੜਾਈ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ

ਘਟੀਆ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਹਸਰ

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰੁੱਝੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੋਵੇ ਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਸੂਖਮ ਹੋਵੇ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਏਨਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਵਸੀਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿਚ ਲੈਣਾ ਜਣੇ ਖਣੇ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ। ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਈਮਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਕਸਮਤ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਪ੍ਰਤੀ ਸੋਚ ਏਨੀ ਸੰਕੀਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਉੱਤੇ ਧੱਬਾ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਕੇਵਲ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਸਗੋਂ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਬਲ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਕੇ ਹਰ ਮਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਆਪਣਾ ਮਨ ਬਣਾਵੇ। ਪਰ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਬਾਬਾ ਆਦਮ ਹੀ ਨਿਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਸੋਚ ਹੀ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਰਮ, ਈਮਾਨ ਤੇ ਸੋਚ ਕੇਵਲ ਡਾਲਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪ ਜਿਹੜੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਹੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕੋਈ ਇਸ ਦਲਦਲ ਵਿਚ ਖੁਭਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਦਿਮਾਗੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਏਨੇ ਬੈਂਦਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਗਾਹੇ ਬਗਾਹੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਸੇ ਡਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਦੂਜਿਆਂ ਉਪਰ ਦੁਸ਼ਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਹੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਦਲੀ ਤੇ ਹਰਫਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕਦੇ ਵੀ ਉਜਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਘਟੀਆ ਪੱਧਰ ਦੀ ਬੋਲੀ, ਗਾਲੀਗਲੋਚ, ਦੋਗਲਾ ਕਿਰਦਾਰ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਵਿਚ ਸਮਾ ਹੀ ਸਕਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ 'ਪੱਤਰਕਾਰੀ' ਬੇਸ਼ਕ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਖੁਬਸੂਰਤ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਨਾ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਛਪੀ ਗਲਾਜ਼ਤ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਛਪੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨਾ ਹਰ ਇਕ ਦੇ ਬੱਸ ਦਾ ਰੋਗ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਲਾਕਾਰ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਸ਼ਬਦ ਅਗਨੀ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੰਡਕ ਵੀ ਪਰ ਬੇਸ਼ਰੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਹੱਥੀਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜੋ ਘਾਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਕੁੱਚੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਲੋਕ ਹੋਰ 'ਪੈਸਾ' ਵੀ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ — ਪਰ ਕਈਆਂ ਦੇ ਪੈਰ ਹੇਠ ਇਕ ਵਾਰ 'ਬਟੋਰਾ' ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗਾ ਸ਼ਿਕਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਰੰਗਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਗਵਾਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਆਤਮਾ ਤੱਕ ਵੇਚਣ ਤੋਂ ਵੀ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ!

ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਇਹ ਲੋਕ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਬਦਮਗਜ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਪਰ ਜਦ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਹ ਕੂੜੇ ਕਰਕਟ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਗਾਲੀਗਲੋਚ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਗਾਲੀਗਲੋਚ ਹਰਫਲੇ ਬੰਦੇ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰੈਸ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤਰਜਮਾਨਾਂ, ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਕੁਝ ਇਕ ਬਾਹਰ ਹਨ ਉਹ ਅੱਗੇ ਲਾ ਲਏ ਗਏ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਤਲਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੱਟ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਆਮ ਵਰਗੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗੁਮਰਾਹਕੁਨ ਗੱਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਮੰਡ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੁਲਸ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਕਤਸਰ ਨੇੜੇ ਬੱਸ ਮੁਸਾਫਰਾਂ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਵੈਦਿਆ ਦੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਕਤਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਲੁਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਸੂਚਨਾ ਪੁਲਸ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖ ਤੋਂ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿਚ ਨਾਕਾਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਅਜੇ ਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਦਮ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਵਲੋਂ ਸਿਖਲਾਈ ਅਤੇ ਇਮਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹ ਅਜੇ ਵੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਗੜਬੜ ਫੈਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਦੂਜੀ ਗੱਲ, ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਅੱਕੇ ਪਏ ਹਨ ਤੇ ਆਮ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਇਕਸੁਰਤਾ ਬਹਾਲ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ, ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਗਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਰੋਧੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ, ਫਿਰਕੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਾਰਨ ਫਿਰਕੂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜ਼ਰਖੇਜ਼ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਤਾਰਬੰਦੀ ਮੁਕੰਮਲ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਹਿਜਰਤ ਹੋਣ ਨਾਲ, ਸਥਿਤੀ ਹੋਰ ਨਾਜ਼ਕ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਹਿਜਰਤ ਭਾਰੀ ਪੈਮਾਨੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਗੁਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਫੂਟ ਨਾਲ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਵਰਗੇ ਸਥਾਪਤ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਕੇਵਲ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਮੱਚੀ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ, ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਆਪਣੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਰਾਜਸੀ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰ-ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਤੱਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ-ਦੁਆਈ, ਅੱਜ ਰੱਦੀ ਕਾਗਜ਼ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ਾ ਬਣਕੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ, ਕੋਈ ਵੀ ਉਹਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਰਾਏ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਹਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ

ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਭਾਂਜ ਦੇਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਿਟਿਆਂ ਨੇ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਉਸ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਮਲ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕੇ।

ਤਿੰਨ ਮੁਦੇ

ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਮੁੱਖ ਜਮਹੂਰੀ ਮੁੱਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਬੱਧ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਸ਼ਚਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ 26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਤਕ ਦਿਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਐਸ. ਵਾਈ. ਐਲ. ਨਹਿਰ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 1983 ਤਕ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਪਾਟੀਆਂ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਟਰਾਈਬਿਊਨਲ ਨੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਇਲਾਕਾਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ ਲਈ ਟਰਾਈਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਸਪਸ਼ਟ ਦਾਅਵਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਰਨਾਲਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਨੀ ਦੇਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਜੋਸ਼ ਭਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਤੋਂ ਵਿਰਵੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਕੁਝ ਕਿਰਦਾਰ ਅਦਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਫਿਰਕੂ ਇਕਸੁਰਤਾ ਦੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਸਿਰਫ ਪਵਿਤਰ ਐਲਾਨ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੁਆਰਦੇ।

ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਇਕ ਬੰਨੇ ਤੇ ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ, ਦੂਜੇ ਬੰਨੇ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁਲ੍ਹਕੇ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਰਾਜਸੀ ਬੁਰਕਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਇਕੋ ਮੰਚ ਤੇ ਚੜਕੇ ਬੈਠੇ, ਜਿਥੇ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹਕੇ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਜਦੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਖੁਲੇ ਤੌਰ ਤੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਮੁੜ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦਾ ਨਾਹਰਾ ਚੁਕਣਾ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਅਮਲ ਦਰਾਮਦ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭੰਬਲ ਭੂਸੇ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਤੇ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੁਸਾ ਨਾ ਉਭਰਨ ਦੇਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਵੀ ਲਾਭ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਨੂੰ ਜਿਤਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਤੇ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਦਾ ਹਥਕੰਡਾ

ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਲਈ ਵੀ ਉਠ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨੀ ਦੇਰ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿਤਾ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 6 'ਤੇ)

Immigration and Citizenship Matters

JAMES SUE & COMPANY

Immigration Advocates

For help contact :

BABU JIM NARAIN of James, Sue & Company
who was 18 years of experience on Immigration and
Citizenship matters with top Immigration Lawyers.

ਸਪੇਸ਼ਲ ਅਨਾਊਂਸਮੈਂਟ

ਨਵੀਂ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਪਾਲਿਸੀ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਸੀਂ ਭਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਮੇ (domestic workers) ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਸਪੇਸ਼ਲ ਵੀਜ਼ਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਪੱਕੇ ਇਮੀਗਰੈਂਟ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਵੀਂ ਪਾਲਿਸੀ ਅਧੀਨ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਹੁਣ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਬਾਬੂ ਜਿਮ ਨਰਾਇਨ ਨੂੰ ਮਿਲੋ!

Evening Office :

433-4685

#210 - 535 W. 10th Ave. Vancouver, B.C. Tel: Off. 873-9441

- Filing a successful application for immigrant visas
- Family Re-Unification
- Indian Adoptions
- Making a Refugee Claim
- Inquiries & Deportation
- Immigration Appeal Board matters

ROKKO SAREES & FABRICS

VANCOUVER • TORONTO • KOBE, JAPAN • LONDON, ENGLAND

6201 - 6205 FRASER STREET,
VANCOUVER, B.C. V5W 3A2
TEL: (604) 327-3033

ਪਿਆਰੇ ਭੈਣ ਤੇ ਭਰਾਵੇ,

ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੇ ਦਿਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹੈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਆਸਾਂ ਅਤੇ ਉਮੀਦਾਂ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਚੜ੍ਹਨ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਪਿੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਭ ਨੂੰ **ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼** ਉਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਖੁਲਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਵਰਾਇਟੀ ਦੇ ਕੱਪੜੇ, ਚੰਗੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੱਛਾ ਮੁਤਾਬਕ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਅਸੀਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਦੁਕਾਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੀ ਬੱਚਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਮਨਾਉਣ ਲਈ **ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼** ਉਤੇ ਆਓ ਜਿਥੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ!

ਸ਼ੁਭ ਇੱਛਾਵਾਂ ਸਹਿਤ,

ਰੋਕੋ ਸਾੜੀਜ਼ ਐਂਡ ਫੈਬਰਿਕਸ

IMPORTERS

MANUFACTURERS REPRESENTATIVES

EXPORTERS

Guru Bazaar

6529 - Main St. (at 49th Ave.)

Vancouver, B.C.

Tel: (604) 327-4422

**ਕੱਪੜਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਟੋਰ
ਜੋ**

ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਆਮਦ ਸਮੇਂ ਨਵੇਂ ਫੈਸ਼ਨ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਤੀਬਰਤਾ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵਧੀਆ ਕੁਆਲਿਟੀ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਵਰਾਇਟੀ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ

ਗੁਰੂ ਬਜ਼ਾਰ

ਆਪਣੀ ਮਿਸਾਲ ਆਪ ਹੈ!

(ਪੰਨਾ 4 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਕੱਢਕੇ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ, ਨੇ ਮੁੜ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵਖਵਾਦ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਨੂੰ ਪੁਰਵਸ਼ਰਤ ਬਣਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਜ ਮੁੜ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਗੱਲ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲਾਚਾਰੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵੇਖਕੇ, ਬਿਆਨ ਦਿਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਰਲ-ਗੱਡ ਕਰਨ ਦਾ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਪਾਰਟੀ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਤੀਰਾ ਧਰਮ-ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਖੋਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਫਿਰਕੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਅਮਨ ਤੇ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਪਰੀਭਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਨਿਰਣਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਪਰ ਬਰਨਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਰਾਜਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਗਰੰਥੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੰਨਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਉਹ ਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਉਨੀ ਦੇਰ ਅਹੁਦੇ ਤੇ ਰਹਿਣਗੇ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਵਿਧਾਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਹੁਮਤ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਗੁਆ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦੇ। ਇਹ ਰੂੜੀਵਾਦ ਅਗੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕਣ ਤੋਂ ਛੁਟ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜਦੋਂ 1968 ਵਿਚ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਗਏ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਨਰਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਜ਼ਾਰਤ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹਸਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ? ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਚਾਲਬਾਜ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਉਭਰਨਾ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਗਿੱਲ ਵਜ਼ਾਰਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਟਿਕੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਫਤਵੇ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ 1969 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ ਹੋਈ।

ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਤਿਖੇ ਤੌਰ ਤੇ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਭਨਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਲੋਂ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਨਾਲ, ਧਾਰਮਿਕ ਰੂੜੀਵਾਦ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭਾਹੁ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਤੇ ਧਰਮ-ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੇ ਵਿਚਾਰ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਭਾਰੀ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਸਦਕਾ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਸਨ, ਧਾਰਮਿਕ ਰੂੜੀਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਹਿੰਦੂ ਫਿਰਕਾ-ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਨਾਲ ਬਲਦੀ ਵਿਚ ਤੇਲ ਪਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸਬਕ ਜਿਹੜੇ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਇਕ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰ ਗਈ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਉਹ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਖੜੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਤੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਤੇ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ, ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਇਕਸੁਰਤਾ ਤੇ ਅਮਨ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਨਾਉਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਹਨ — ਉਹ ਮਿਸ਼ਨ ਜਿਹੜਾ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੇ ਅਰੰਭਿਆ ਤੇ ਜਿਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਔਖਾ ਹੈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਦੋਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂਰਥੀ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੀ ਗੋਲਾਬਾਰੀ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਉਤੇ ਅਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚਲੇ ਨਾਰਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਖੇੜਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਬਾਦਲ, ਟੋਹੜਾ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਨੇ, ਜਿਹੜੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਪਨਾਹ ਦੇਣ ਵਿਚ ਝਿਜਕਦੇ ਨਹੀਂ, ਹੋਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਉਹ ਰਾਜ ਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਮਹੂਰੀ ਜਨ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ।

ਜਦੋਂ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਹਕੂਮਤ ਦੇ ਇਕ ਸਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਵਰੇ ਗੰਢ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਲ ਮੋੜ ਦਿਤੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ.(ਐਮ) ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. (ਐਮ) ਤੇ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਅਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰੰਤਰ ਲੜਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ, ਸਤਿਕਾਰ ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਰਾਖੀ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ।

ਸਥਿਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਅਤਿਅੰਤ ਗੰਭੀਰ

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਥਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਭਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਅਮਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲੱਭਦੇ ਹਨ। ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਾਨ ਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਕਾਇਮ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਡਰ ਦੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਾਲਾਤ ਆਮ ਵਰਗੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ, ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਵੰਡਵਾਦੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਤੇ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝਿਆ ਹੁਣ ਇਕ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਰਹੀ, ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਐਪਰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕੰਮਲ ਰੂਪ 'ਚ ਬੇਖਬਰ ਤੇ ਬੇਵਾਸਤਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵਜੋਂ ਹੀ ਲੈਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਤਾਰਨ ਪਿਛੋਂ ਕੁਝ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਉਪਰ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਕਦਮ ਪ੍ਰਤੀ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਵੀ, ਇਹ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਰਫ ਵਿਚ ਲਾ ਕੇ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਸਮਾਂ ਬੱਧ ਇਕ ਵੀ ਮੱਦ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਇਕਾ ਦੀ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤੀ

ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ, ਉਸ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਅਰਥਾਂ ਤੇ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ ਬਿਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਰ ਬਾਰ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਸਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਕੀ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਪ੍ਰਾਂਤ 'ਚ ਅਜ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਧਰਮ ਨਿਰਲੇਪਤਾ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਪਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿਚ, ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਹੋਰ ਹੋਰ ਅਧਾਰ ਗੁਆਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਨਿਰਾਜ਼, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰਥਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਨਹੀਂ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਧੁਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ ਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਹਿਮ 'ਤੇ ਹੀ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਰੂੜੀਵਾਦ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਰਗੇ ਸਰਹੱਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਖਤਰਨਾਕ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਬਰਨਾਲਾ ਦੀ ਪੋਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰੰਤਰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਰਾਹੀਂ, ਇਹ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ ਦੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਜਿਹੜਾ ਅਧਾਰ ਬਚਦਾ ਵੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇ ਇਕਾ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲ ਮੱਠ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਉਸ ਲਈ ਹਰਿਆਣਾ ਚੋਣਾਂ ਵਾਸਤੇ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਆਸਾਮ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚਲਾ ਪਹਿਲਾ ਤਜਰਬਾ ਇਸਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਨਾਲੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਦਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨ ਤੋਂ ਸੁਲਝਾਏ ਨਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਤੰਗ ਰਾਜਸੀ ਹਿਤਾਂ ਤੋਂ। ਅਜੇਹੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪੂਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮੱਠ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਲਾਨਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹੱਲ ਲਈ ਰਸਤਾ

ਪ੍ਰਾਂਤ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨੁਕੋਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਦਰਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚਾ ਭਾਰਤ ਇਕ ਮੁੱਠ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਧਰਮਨਿਰਲੇਪਤਾ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਟੁੰਬਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਐਪਰ ਜੇ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਐਲਾਨਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਸਰਕਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਜਮਹੂਰੀ ਮੁਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਮਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਵੱਈਆ ਬਦਲਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ 45000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਬਚਦੀ 25000 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਪਿਛੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬਦਲੇ ਕੁਝ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ੀ ਖੇਤਰ ਹਰਿਆਣੇ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚਿਤਵਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹਰਿਆਣੇ ਨੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਹਰਿਆਣੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕੇਂਦਰ ਵਲੋਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਹੁਣ ਉਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਤਲੁਜ ਜਮਨਾ ਲਿੰਕ ਨਹਿਰ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਅਦਾਰੇ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਤਸੱਲੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਣੀ ਝਗੜਾ ਫੌਰਨ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਹਲ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਕਠਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾ ਹੋਣ। ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਇਕ ਸਰਹੱਦੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖੱਬੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਲਈ ਚਣੌਤੀ

ਅਜੇਹਾ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਧਰਮਨਿਰਲੇਪ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ, ਵੱਖਵਾਦ ਤੇ ਰੂੜੀਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਜਨਸਮੂਹ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਉਭਾਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਸਾਰਨ ਵਿਚ ਹੀ ਸਹਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਐਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਏਕਤਾ ਵੀ ਉਸਾਰੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਲ ਸੋਚਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੁਣ ਬੁਖਲਾ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਖੱਬੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਹਮਲਾ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਨਾ ਅਰੰਭ ਦਿਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰੰਤਰ ਲੜਾਈ ਦਿੰਦੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਬੇਨਕਾਬ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਮਾਤ, ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਦੀ ਫਿਰਕੂ ਤਨਾਅ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਦੀ ਚਾਲ ਨੂੰ ਫੇਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਪੱਖ ਪਰਦਰਸ਼ਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਵਾਸਤੇ ਵੀ ਪੱਖ ਪਰਦਰਸ਼ਕ ਹਨ। ਖੱਬੀਆਂ ਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਚਣੌਤੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਚੇਤਨਤਾ ਉਭਾਰਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਉਨੀ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ।

ਜੇਮਜ਼ ਜਾਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਪੁਸਤਕ, 'ਯੂਲੀਸਿਸ' ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਅਰਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਜਨਮ-ਭੋਂ, ਡਬਲਿਨ ਸ਼ਹਿਰ (ਆਇਰਲੈਂਡ) ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਪੰਦਰਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ। ਡਬਲਿਨ ਵਿਚ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਬਿਤਾਏ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਬਾਈਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਵਲੋਂ ਅਪਰਵਾਨ ਹੋਣ ਪਿਛੋਂ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਸੰਨ 1914 ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ। ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਡਬਲਿਨ-ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਯਥਾਰਥ ਚਿਤਰਣ ਪੜ੍ਹਕੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸਕੇ ਤੇ ਜੇਮਜ਼ ਜਾਇਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਗੇ ਸਨ। ਅਖੀਰ, ਡਬਲਿਨ ਦੇ ਇਕ "ਸੱਜਣ ਪੁਰਖ" ਨੇ ਕਿਤਾਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਇਕ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੀੜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿਤਾ ਸੀ।

ਅਜ ਇਹਨਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀਆਂ ਸਰਵ-ਸ਼੍ਰੇਸ਼ਟ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਸਰਕਾਰ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਦੀ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਪੁਰਾਣੀ ਮਿਜ਼ੋ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ-ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਗੰਭੀਰ ਮਤਭੇਦ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਉਪ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਬਨਾਵਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਤੋਂ ਆਗਿਆ ਮੰਗੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਬਨਾਵਲਾ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦੋ ਵਾਰ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲਡੇਂਗਾ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦਾਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮੰਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸਗੋਂ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਬਨਾਵਲਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ 15 ਫਰਵਰੀ 1987 ਤਕ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿਣ। ਇਥੇ ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 15 ਫਰਵਰੀ 1987 ਨੂੰ ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਬਨਾਵਲਾ ਨੇ ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਵਿਚ 9 ਮੈਂਬਰੀ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਰਾਹ ਪੱਧਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਡੇਂਗਾ ਵਜ਼ਾਰਤ ਵਿਚ ਉਪ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕਾਰਨ : — ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਲਾਲਡੇਂਗਾ ਸੋਝੀ ਖੇਤਰੀ ਸੋਚਣੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਕਲਚਰ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸੋਝੀ ਖੇਤਰੀਵਾਦ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰ ਆਬਾਦ ਹੋਣਗੇ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਨਗਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਛੇਤੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਜਦੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਚਾਰ ਪਾਸੀਂ ਚਾਰ ਨਗਰ ਵਸਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੀ।

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ-ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਵਕਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸਨ, ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਿਆਂ — ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਸੁਭਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਵਾਰ ਸਿੰਘ — ਦੇ ਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਾਰ ਨਗਰ ਉਸਾਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਬਾਦ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਜ਼ੋਰਵਾਰ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਲਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਾਲੀ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨਗਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਪੂਰਬ, ਪੱਛਮ, ਦੱਖਣ ਅਤੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨਗਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਦੱਖਣ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਸਨਅਤੀ ਵਿਕਾਸ ਇਤਨਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁਕੰਮਲ ਸ਼ਹਿਰ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਨਗਰ ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸੀ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜ਼ੀਰਕਪੁਰ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਲੈਣ ਲਈ ਸਕੀਮ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕਰ ਲਈ ਸੀ ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦਾ ਕੰਮ ਠੱਪ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰੋਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ?

—ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ—

ਵੈਨਕੂਵਰ — ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਵੀ ਚੋਣਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਾਰਨ ਇਹ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ 1979 ਤੋਂ ਇਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 1984 ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੇਜ ਉੱਤੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹਨ।

ਜਾਣਕਾਰ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਮੰਗ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਨਾਂ ਬਹੁਤ ਬਦਨਾਮ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਆਪਣੀ ਕਹੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁਕਰ ਗਿਆ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਰੰਜਸ਼ ਕਾਰਨ ਇਸ ਸਾਲ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਬਣੀਆਂ। ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀਹ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵੋਟਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ ਇਸ ਸਾਲ ਕੇਵਲ 5600 ਦੇ ਲਗਪਗ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੋਟ ਬਣਾਈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 5600 ਬਣੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵਿਚ ਕੇਵਲ 3900 ਦੇ ਲਗਪਗ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ। ਸੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਕੁਮਿਊਨਿਟੀ ਵਿਚੋਂ 3900 ਵੋਟ ਪੈਣੀ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੂਚਕ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਨਾਮਾਤਰ ਹੈ।

ਇਹ ਸੱਜਣ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ 2850 ਦੇ ਲਗਪਗ ਵੋਟ ਪਈ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਸਲੇਟ 1034 ਦੇ ਲਗਪਗ ਵੋਟਾਂ ਲੈ

ਸਕੀ। ਵੋਟਾਂ ਦੀ ਇਹ ਕੁਲ ਗਿਣਤੀ ਮਸਾਂ ਆਟੇ ਵਿਚ ਲੂਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਇਕ ਹੋਰ ਸੱਜਣ ਨੇ ਚਿੰਤਾ-ਮਈ ਸੁਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਚੁਣਨ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਸਿਆਣੇ ਬੰਦੇ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਰੌਲੇ ਗੌਲੇ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੜ ਮੁੜ ਉਹ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਬਦਲ ਬਦਲ ਆਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ।

ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਆਦਮੀ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਮੁਢਾਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ।

ਇਕ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ ਤਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਅਕਤੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਪਾਰ ਤੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਜਕੜਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਵਪਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਵੱਧ ਦਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵਿਲੀਅਮਜ਼ਲੇਕ, ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਤੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ਆਈਲੈਂਡ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਲੋਕ ਆਏ ਪਰ 3900 ਵੋਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ।

■ ਉਸ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਲੱਜਾ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸਿੱਟੇ ਨਾ ਹੋਣ, ਕੇਵਲ ਖ਼ਾਦ ਹੀ ਸਿੱਟੇ ਹੋਣ।
■ ਸਾਹੂਕਾਰ ਤੇ ਡਾਕੂ ਵਿਚ ਬੜਾ ਫਰਕ ਹੈ, ਸਾਹੂਕਾਰ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਲੁਟਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡਾਕੂ ਅਮੀਰਾਂ ਨੂੰ।

ਹਰਿਆਣੇ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਪਿਛੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਆਸ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ. ਨੇਤਾ ਸ੍ਰੀ ਸੀ. ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਨੇ ਆਸ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਰਾਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਕਮ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਅਗਾਊਂ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਨੀਤ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਲਟਕਾਇਆ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਗਰਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਦਿਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦੀ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਘੋਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੰਗ ਉੱਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਧਿਰ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉਤਸੁਕ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਗਲਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਸਾ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰ ਕੇ “ਖਾਲਿਸਤਾਨ” ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਤਿਆਗਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵੱਖਵਾਦੀ ਤੇ ਗਤਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਝੌਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ

ਰਜਿਸਟਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ ਦਸੰਬਰ 19, 1986 ਤੱਕ ਹੈ। ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਜਨਵਰੀ 1987 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪ੍ਰੈਲ '87 ਤੱਕ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਹ ਕਲਾਸਾਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਲਈ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵਲੰਟੀਅਰ ਟੀਚਰ ਹਵਤੇ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਆ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹਨਾਂ ਕਲਾਸਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਫੀਸ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਸਿੱਖਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

430-6055

ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਪਤਾ :—

1 — 4725 ਕਿੰਗਜ਼ਵੇ, ਬਰਨਬੀ, ਬੀ. ਸੀ. V5H 2C3

GM

GM

WESTMINSTER

CHEVROLET OLDSMOBILE

"we run a very simple business"

Telephone (604) 521-7731

1984 ਦੇ ਗਰੇਡ ਸੇਲਜ਼ ਮਾਸਟਰ

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਨਵੀਆਂ, ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਸਪੋਰਟਸ ਕਾਰਾਂ, ਪਿਕ ਆਪ ਆਦਿ ਹਨ। ਆਪ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰੀ

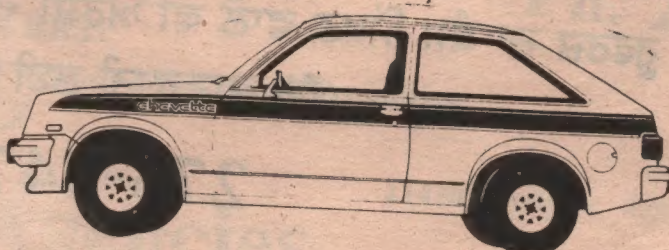
ਗੁਰਜੀਤ ਬਾਵਾ ਨੂੰ ਮਿਲੋ

ਜਾਂ ਫੁਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕੀਮਤ ਤੇ ਕਾਰ ਦਿਵਾਉਣਗੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬਦੇਬਸਤ ਵੀ ਕਰਵਾਉਣਗੇ।

BUS. 521-7731

Pager 687-1985 +5531

12th. Street at Queens Ave., New Westminster - B.C.

ਗੁਰਜੀਤ ਚੰਡਸਾ ਬਾਵਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਪੁੱਛ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਇਥੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਵਪਾਰ ਮੇਲੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਵਿਚ 500 ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਿਹੜੇ ਉਤਪਾਦਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੁੱਛ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਤੇ ਜਵਾਹਰਾਤ ਦੀ ਹੈ। ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਦੀ ਇਕ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੇੜਲੇ ਉਪ ਨਗਰ ਮੁਹਾਲੀ ਨੇ ਕੰਪਿਊਟਰ - ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚਲਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਦਾਰਾ, ਪਨਵਾਇਰ ਆਪਣੇ ਵਾਇਰਲੈਸ ਸਿਸਟਮਾਂ ਕਾਰਨ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਟ ਕਮਿਊਨੀਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਨੈਟਵਰਕ ਤੇ ਦੋ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਸਟਾਲ ਵੀ ਵਾਹਵਾ ਭੀੜਾਂ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਮੋਹਰੀ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੋਰਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਨਾ ਸਿਰਫ ਜ਼ਰਾਇਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਮੋਹਰੀ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਨਅਤੀ ਖੇਤਰ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣ ਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਨੇ ਹੋਰਨਾਂ ਰਾਜਾਂ 'ਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿਚਲਾ ਇਕ ਹੋਰ ਅਦਾਰਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਿਸਟਮਜ਼ ਪੰਜਾਬ ਲਿਮਟਿਡ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਾਫਟ ਵੇਅਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਬਾਰਾਂ ਕਰੋੜ ਦੇ ਆਰਡਰ ਵੀ ਹਾਸਲ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀ ਯੂਨੀਸਕੋਨਜ਼ ਐਂਡ ਸੋਨਿਕਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ (ਮੁਹਾਲੀ) ਦੇਸ਼ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਕੈਟ ਬਰੇਨ ਸਕੈਨਰਜ਼ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਜਵਿਧੀ ਤੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯੰਤਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਪਾਨ ਦੀ ਤੋਸ਼ੀਬਾ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੈਟ ਬੋਡੀ ਸਕੈਨਰਜ਼ ਤੇ ਅਲਟਰਾਸਾਊਂਡ ਇਮੇਜਿੰਗ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਾਡਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ — ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਵਿਚ ਜਵਾਹਰਾਤ ਤੇ ਜੇਵਰਾਤ ਵਾਲਾ ਕਾਊਂਟਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਇਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਟਿਆਲਾ ਦੇ ਇਕ ਜੌਹਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਅਗਰਵਾਲ ਵਲੋਂ ਜਵਾਹਰ ਘੜਨ ਤੇ ਜੇਵਰ ਆਦਿ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਹਿਣਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਉਤਸੁਕਤਾ ਜਗਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਹਿਣੇ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ ਪੂਰਪ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸਾਨ ਹੈ ਸਗੋਂ ਸਸਤੀ ਵੀ ਹੈ।

ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਭਾਂਡੇ — ਪੈਵੇਲੀਅਨ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਆਕਰਸ਼ਣ ਮੁਹਾਲੀ ਦੀ ਸੁਰਿਆ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਵਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਲੱਕੜੀ ਦੇ ਬਰਤਨ ਤੇ ਸਜਾਵਟੀ ਫਰਨੀਚਰ ਹੈ।

ਤੂ ਆਈ ਮੈਂ ਬੋਲ ਨਾ ਸਕਿਆ
ਗਲ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਅਟਕ ਗਏ ਸਨ।
ਵਾਕਫ਼ਕਾਰਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਤੇਰੇ
ਸਾਹ ਸੂਲੀ ਤੇ ਲਟਕ ਗਏ ਸਨ।
ਇੰਜ ਲਗਦਾ ਸੀ ਬੋਲ ਦੁਹਾਂ ਦੇ
ਚੁੱਪ ਦੀ ਵਾਦੀ ਫਟਕ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿਆਸੀ ਵਿਅੰਗ

ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ

ਇਸ ਹਫਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦਾ ਇਕ ਉਚ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਣਗਿਣਤ ਵਾਦ-ਵਿਵਾਦਾਂ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ, ਸੈਕਟਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਉਸ ਨੇ ਗਿਸ਼ਵਤ ਨਹੀਂ ਲਈ ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਮੁਅਤਲ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਪਿਛੇ ਉਲਝ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇਸ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਬਾਰੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਜਿਸ ਫਰੰਟ ਉੱਤੇ ਵੀ ਇਹਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਬੰਦੇ ਮਰਨ ਮਰਵਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਇਸ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹੀ ਪੈਂਦੀ ਰਹੀ।

ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਆਪਣਾ ਖਾਣੇ ਵਾਲਾ ਡੱਬਾ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜਾਇਆ ਕਰਦਾ ਸੀ ਪਰ ਜੇ ਕਿਧਰੇ ਕਿਸੇ ਥਾਂ ਉੱਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕੁੱਕੜ ਬਾਂਗ ਦੇਣ ਦੀ ਗੁਸਤਾਖੀ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਉਹ ਕੱਚੇ ਨੂੰ ਖਾ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁੱਕੜ ਦਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਂਗ ਦੇਣਾ ਉਸ ਦੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਖੱਟੀ ਕਮਾਈ ਇਕ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਘਰ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਲ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਰੁੱਖੀ ਮਿੱਸੀ ਖਾ ਕੇ ਡੰਡ ਬੈਠਕਾਂ ਮਾਰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤਕ ਨਾ ਰਾਜਸੀ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲੀਸ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਵੱਡੇ ਅਫਸਰ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਕਥਾ ਲਿਖੇਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੰਗਿਆਂ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਉਚ ਪੁਲੀਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਥਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਮਖੌਲ ਦੀ ਘੱਗਰੀ ਸਮਝਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰੱਖਿਅਕ

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਮਹਾਂਰਥੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਏ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਨੇਤਾ ਨੇ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਦਿਲਚਸਪ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਉਥੇ ਗਏ ਨੇਤਾ ਨੇ ਮਹਾਂਰਥੀ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੁਰਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨੱਲ੍ਹ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ।

ਜਦੋਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮਹਾਂਰਥੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਆਏ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਮੇਰਾ ਖਿਆਲ ਹੈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਟੀ ਬਣਨ ਨਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵੀ ਇਸ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ, “ਜਨਾਬ ਨਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹੇਗਾ।” ਮਹਾਂਰਥੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਹੀਂ, ਪੱਟੀ ਸ਼ਹਿਰ ਤਾਂ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।” ਪੰਜਾਬੀ ਨੇਤਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਹਾਂ ਜਨਾਬ, ਇਸ ਨੂੰ ਖਿੱਚ ਧੁਹ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।” ਅਜੇ ਗੱਲਬਾਤ ਚਲ ਹੀ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦਾ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਫਸਰ ਬੁਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਜਿਥੇ ਅਸੀਂ ਡਿਊਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਉਥੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਅਤਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਚਲਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਲੁਕ ਲੁਕਾ ਕੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਪੁੱਜਦੇ ਹਨ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਣ।” ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਅਫਸਰ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਰੀਆਂ ਪੱਟੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਇਹ ਮਸਲੇ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਇਸ ਲਈ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸੋਚਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਮਹਾਂਰਥੀ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਅਸੀਂ ਸੋਚ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਸੀਂ

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ

ਬਰਨਾਲਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦਿਆਂਗੇ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣੀ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਣ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਅਤਿਵਾਦੀ ਭਾਵੇਂ ਨਾ ਫੜੇ ਜਾ ਸਕਣ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਨੇਤਾ ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਗਲਤ ਮਸ਼ਵਰਾ ਦੇਣ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਉਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਟਿਕ ਕੇ ਬੈਠ ਸਕਣਗੇ।”

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਗਿਆ ਸੱਜਣ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਗੱਲਬਾਤ ਅਗਾਂਹ ਵਧਾਈ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਥੇ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ?

ਸਾਂਝਾ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ

ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ. ਆਰ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਕੀਲਾਂ ਵਲੋਂ ਸੱਦੀ ਗਈ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਂਝਾ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਏਕਤਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨ, ਸਿੱਖ, ਬੋਧੀ, ਜੈਨੀ ਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਾਂਝੇ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਵਿਚ ਜੋ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

ਕੁਝ ਫਿਰਕੂ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਕ ਕੌਮ ਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਏਕਤਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਹੋ ਸਕੇਗੀ।

ਜੇ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਏਕਤਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਮਾਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਦਿਨ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਫਾਸਿਜ਼ਮ ਜ਼ੋਰ ਪਕੜ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦਾ ਜਿਊਣਾ ਮੁਹਾਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਬੜੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਸਨ ਕਿ ਦਿਨੋਂ-ਦਿਨ ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਅਨੇਕਤਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਹੀ ਫਿਲਾਸਫੀ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਫੁੱਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪਾਈ ਸੀ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਿਟਲਰ

ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਥਾਵਾਂ ਵੀ ਤੱਕੀਆਂ ਜਿਥੇ ਲਗਭਗ 40 ਲੱਖ ਯਹੂਦੀਆਂ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਜੰਗੀ-ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਥਾਂ ਨੂੰ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਪਾਗਲਪਣ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜਦੋਂ ਹਿਟਲਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਵੇਖ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸੋਚ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਈਸ਼ਵਰ-ਅੱਲਾ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਅਜਿਹੇ ਭਾਣੇ ਨਹੀਂ ਵਰਤੇ। ਨਵੰਬਰ, 1984 ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹਿਟਲਰਸ਼ਾਹੀ ਪਾਗਲਪਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਹੁਣ ਕਾਫੀ ਸੁਖ-ਸਾਂਦ ਹੈ।

ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਰਾਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹੋਣੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤੇ ਖਾਸ ਕਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕਿਧਰੇ ਮਾਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਲਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਦੋਂ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਮਨਰੋਥਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਪਰੋਕਤ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਦੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟਾਫ ਦੇ ਇਕ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕੀ ਇਥੇ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣੇ ਪੈਣਗੇ ?”

ਤਦ ਗਿਆਨੀ ਜ਼ੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਅਸੀਂ ਹਰ ਥਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਦਸਤੇ ਤੇ ਹਾਰ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਹਿਟਲਰ ਵਰਗੇ ਡਿਕਟੇਟਰਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਤਬਾਹੀ ਤੋਂ ਦੂਰੋਂ ਖੜੋਤੇ ਸਬਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਰੱਬ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਜ਼ੀਵਾਦ ਤੋਂ ਬਚਾਏ।

ਸਮਰਾ ਬਰਦਰਜ ਰੂਫਿੰਗ ਐਂਡ ਇਨਸੂਲੇਸ਼ਨ ਲਿਮ: ਨੂੰ

ਸ਼ੇਕ ਰੂਫਰਜ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

- ਤਜਰਬਾਕਾਰ ਸ਼ੇਕ ਰੂਫਰਜ਼ ਲਈ ਵਧੀਆ ਤਨਖਾਹ
 - ਸ਼ੇਕ ਰੂਫਰਜ਼ ਦਾ ਕੰਮ ਸਿੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ
- ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ

273-4473

Samra Bros. Roofing and Insulation Ltd.

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਛੁੱਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਭੜਕਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਲੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਸਿੱਖ ਯਾਤਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰੂਆਂ ਦੇ ਦੱਸਣ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡੇ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਸਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਮੁਕੰਮਲ ਇਕਮੁਠਤਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਵਿਚ ਬਾਰ ਬਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਸਿੱਖ 'ਸ਼ਰਾਰਤ' ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅ ਲਗਦਾ ਸੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ।"

16 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ 'ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ' ਵਲੋਂ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਅਗੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਧਰਨੇ ਦੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ

ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਆਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰੋਸ ਧਰਨਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ 26 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਨੇ ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲ ਉਥੇ ਦੀ ਉਥੇ ਹੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।"

ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਲੋਕਗੋਵਾਲ) ਦੇ ਆਗੂ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਜਥੇ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਸਨ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਥੇਰਾ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ 'ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ' ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹਾ ਤਰਕ ਮੰਨਣ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਿਹਾ। ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਏ ਆਪਣੇ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਸਮਝੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੀ ਵਚਨਬੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਛਾਲਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ ਦਾ ਮਨੋਰਥ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਉਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਡਰ

ਕੋਟਕਪੂਰਾ — ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਡਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵੁਡ ਰੋਜ਼ ਵਰਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੀ ਹੈ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇਤਾ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੱਲਾ, ਚਮਕੌਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ, ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੁਖਰਾਣਾ ਤੇ ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਨੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਖਮਿਆਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣਾ ਪਏਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਫੌਜਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਹਿਲਜੁਲ, ਬਾਰਡਰ ਉਪਰ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਜਮਾਅ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਛਾਉਣੀਆਂ ਵਿਚ ਫੌਜਾਂ ਦਾ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜੂਨ 1984 ਵਾਂਗ ਇਕੋ ਵਾਰ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਕੇ ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਦਲਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਘਰ ਘਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਹਿਤ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕੇ. ਸੁੰਦਰਜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਰਿਥੇਰੇ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਆਪਣੇ 'ਨਾਪਾਕ' ਇਰਾਦਿਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੀ ਲਗਪਗ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਮਿਲ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਐਕਸ਼ਨ ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗਰਲਜ਼ ਵਿੰਗ ਦੀ ਕਨਵੀਨਰ ਬੀਬੀ ਪਪਿਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀਬੀ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗਰਲਜ਼ ਵਿੰਗ (ਪਤਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਏ.) ਸਮੇਤ ਭਾਰਤ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਛੇਤੀ ਹੀ ਖਾੜਕੂ ਪਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਥੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਕਨਵੀਨਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ 'ਤੇ ਚੁਲਮ ਆਰੰਭ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟ ਰਹੀ ਹੈ। ਬੀਬੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਸਬੰਧੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਫਸਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਇਕ ਨਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ'

ਫੋਨ : 581-4473

ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦਾ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ

25 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਾਲਾਨਾ ਅੰਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ 1987 ਦਾ ਬਹੁ-ਰੰਗਾ ਕੈਲੰਡਰ ਵੀ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅੰਕ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ।

ਵਪਾਰੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਪੰਨੇ ਹੁਣੇ ਹੀ ਗੰਜ਼ਰਵ ਕਰਵਾ ਲਵੋ। ਐਡਾਂ ਲਈ ਆਖਰੀ ਤਾਰੀਖ 22 ਦਸੰਬਰ 1986 ਹੋਵੇਗੀ।

—ਸਰਕੁਲੇਸ਼ਨ ਮੈਨੇਜਰ

ਸ਼ੌਕ ਸਮਾਚਾਰ

ਅਸੀਂ ਇਹ ਖਬਰ ਬੜੇ ਦੁੱਖ ਨਾਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੁਸਾਂਝ ਸੁਪਤਨੀ ਸ: ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਸਾਂਝ, ਪਿੰਡ ਦੁਸਾਂਝ ਕਲਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਮੰਗਲਵਾਰ 9 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ 62 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਨਿਵਾਜੇ ਹਨ। ਦੁਸਾਂਝ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨਾਲ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਪ੍ਰਵਾਰ ਇਸ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰੀਕ ਹੈ।

ਫਿਊਨਰਲ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੁਸਾਂਝ ਦਾ ਫਿਊਨਰਲ 13 ਦਸੰਬਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਸਾਢੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜੇ ਹੈਮਿਲਟਨ ਮੋਰਚਰੀ (41 ਐਵੇਨਿਊ), ਫਰੇਜ਼ਰ ਸਟਰੀਟ ਹੋਟਾ ਨੀਯਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਫੋਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

ਫੋਨ : 946-1866

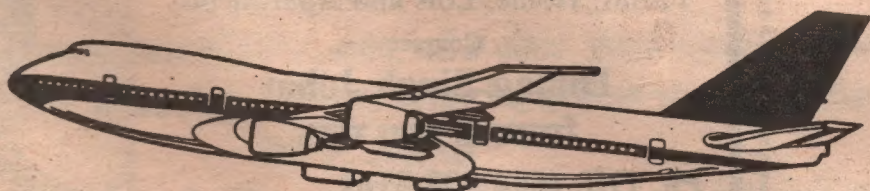
ਸੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਨ
ਗੁਲਮੋਹਰਾਂ ਦੇ ਰੁੱਖੜੇ
ਦਾਸ ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਹੋਏ।
ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਦਿਨ
ਅੱਕਾਂ-ਬੋਰ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ
ਰੁੱਤਾਂ ਤੋਂ ਨਾ ਹਾਰਨ।

ਭਾਡਾ ਸ਼ਿਆਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਮਿਲੇ ਕਦਮ-ਬ-ਕਦਮ,
ਚੁ ਕੇਵਲਾ ਨੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਾਹ ਵਾਹ ਮਿਲੇ।

ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਚੰਗੇਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ
ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਯਾਦ ਰੱਖੋ

ਬੈਂਸ ਟਰੈਵਲ ਸਰਵਿਸ

ਭਾਰਤ ਜਾਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਜੇ ਰਾਹ ਵਿਚ
ਕਿਤੇ ਰੁਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਲਈ ਸਿਧੀਆਂ
ਫਲਾਈਟਾਂ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ

ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਫੀਜ਼ੀ, ਲੰਡਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੰਕਾ, ਡਿਜ਼ਨੀਲੈਂਡ, ਹਵਾਈ ਜਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਾਣ ਲਈ
ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਕਿਰਾਏ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਲੰਡਨ ਰਾਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ 2 ਸੁਟਕੇਸ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

BAINS TRAVEL SERVICE

6364 Fraser Street,
Vancouver, B.C.
Ph. 324-2277

935 Marine Drive
Capilano Mall,
N. Vancouver

1710 Douglas St.
Victoria, B.C.
Ph. 386-6363

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਿਟ ਵਿਚ

ਮਾਨ ਸ਼ੂਅ
ਸਟੋਰ

ਆਦਮੀਆਂ, ਔਰਤਾਂ, ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਜੋੜੇ,
ਚਮੜੇ ਦੇ ਅਟੈਚੀ, ਪਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਮਾਨ

MENS, LADIES & CHILDRENS'
SHOES AND LEATHER
LUGGAGE & ACCESSORIES

Mohinder Singh Mann

ਮੁਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

321-4353

MANN SHOE STORE

6570 MAIN ST., VANCOUVER, B.C.

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੁਣ ਅਮਨ ਯਕੀਨੀ ਹੋ ਗਿਆ

—ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ—

ਕਈ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀਆਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ 'ਕਾਰ-ਗੁਜ਼ਾਰੀਆਂ' ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਲੋਕ ਰਾਜੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਗਠਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ, ਆਸਾਮ ਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਆਦਿ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੜੇ ਦਲੇਰੀ ਭਰੇ ਕਦਮ ਚੁਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਫੜਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਤੇ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ ਦੇ ਕਈ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਉਲਝੀ ਹੋਈ ਗੁਥੀ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਣ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਨੇ ਜਿਸ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝਬੂਝ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅਮਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੇਕ ਨੀਯਤੀ ਉਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ ਵਿਚ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਦੀ ਰਹੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਂਗੋਵਾਲ-ਰਾਜੀਵ ਸਮਝੌਤੇ ਬਾਰੇ ਕੇਂਦਰ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਹ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਿਲਵਰਤਣ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸਚਾਈ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚਣਾ ਗਲਤ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੋ ਐਸੇ ਗਵਾਂਦੀ ਸੂਬੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਇਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਗੜਬੜ ਕਰਾਈ ਰਖਣ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਖਲ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭੜਕਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਪਰ ਡਾ: ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮਪ੍ਰਸਤੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਰੱਖਣ ਦੇ ਖਿਆਲਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਟੁਟ ਅੰਗ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਹੋਈ ਸਾਂਝੀ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨੀਆਂ ਉਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਯਤਨ ਕਰੇਗੀ ਜਿਹੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਿਆਂ ਉਤੇ ਨੱਚ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫੁਟ ਪਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਲੀਡਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਫਹਿਮੀਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਓ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਨਾਲੋਂ ਨਖੌੜਨ ਜਿਹੜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਮਾਰਧਾੜ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਵਿਚ ਫੁਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਚਿਹਰੇ ਵੀ ਨੰਗੇ ਕਰਨ ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਸੌਂਝੇ ਹਿਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੁਟਮਾਰ ਤੇ ਮਾਰਧਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਮਨ ਦੁਸ਼ਮਣ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹੋ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਤੇ ਏਕਤਾ ਭੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਸਿੱਖ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਨ ਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਨ ਹੱਕ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਅਜ ਤੱਕ ਰਹਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਚਾਈ ਚਿੰਟੇ ਦਿਨ ਵਾਂਗ ਰੋਸ਼ਨ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਅਮਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਤਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰਹਿ ਸਕੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਰਥਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਵੱਲ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ

ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਢਾਂਚੇ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਕੁਰੱਪਸ਼ਨ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਈ ਨੱਥ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਹੋਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਫਲਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਕੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਈ ਪੁਰਾਣੇ ਨੇਤਾ ਦਿਮਾਗੀ ਤਵਾਜ਼ਨ ਖੋ ਬੈਠੇ ਹਨ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਫੁਟ ਪਾਉਣ ਦੀਆਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਝੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਚਲ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵੇਖਕੇ ਈਰਖਾ ਵਸ ਹੋਏ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਨੁਭਵ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਹਿੰਦੂ ਭਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਚਮਕੇਗਾ। ਜੇ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਿਵੇਂ ਵੱਧ ਫੁਲ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਮੰਡੀਆਂ ਵਿਚ ਆੜ੍ਹਤ ਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੂ ਵੀਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਨਿਰਭਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਤ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਚੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾ ਕੇ ਫੁਟ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੀ ਕਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਵੇਂ ਹਿੰਦੂ ਹੋਣ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਫੁਟਪਾਊ ਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਨੂੰ ਖਬਰਦਾਰ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਉਸ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਇਕ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਸੂਬਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਸੁਰਗਵਾਸੀ ਸ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਟੇਟ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਸ ਅਧੂਰੇ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਸਾਥੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਹੋਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਮੱਥਾ ਜੋੜ ਕੇ ਉਨਤੀ ਦੇ ਮਾਰਗ ਉਤੇ ਅਗੇ ਵਧਣ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਈ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੁਟ ਪਾਉ ਨਾਹਰਿਆਂ ਤੇ ਲੁਟਮਾਰ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪਰਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਇਹ ਲਿਸ਼ਕ ਰਹੀਆਂ ਤਲਵਾਰਾਂ ਤੇ ਤਰਸ਼ੂਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਿਰਕੇ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਵਾਰ ਸਕਦੇ। ਜੇ ਫਿਰਕੂ ਜ਼ਹਿਰ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ ਨਾ ਪਾਈ ਗਈ ਤਾਂ ਇਹ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਆਓ ਅਲਾਮਾ ਇਕਬਾਲ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਦੀ ਉਸ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਣੀਏ —

ਫਿਰ ਉਠੀ ਆਖਰ ਸਦਾ ਤੋਹੀਦਕੀ ਪੰਜਾਬ ਸੇ

ਹਿੰਦ ਕੋ ਇਕ ਮਰਦਿ ਕਾਮਲ ਨੇ ਜਗਾਇਆ ਖਾਸ ਸੇ

ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤਤੀ ਵੀ ਭਰਾਤੋਂ ਕੇ ਗੀਤ ਮੇਂ ਹੈ

ਧਰਤੀ ਕੇ ਵਾਸੀਓ ਕੀ ਮੁਕਤੀ ਪ੍ਰੀਤ ਮੇਂ ਹੈ।

ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਅਮਨ ਸਿੰਘ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਗੈਰ ਹਿੰਦੀ ਰਾਜਾਂ ਉਤੇ ਹਿੰਦੀ ਥੋਪਣ ਦਾ ਦੋਸ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਬੰਗਲੌਰ ਦੇ ਉਘੇ ਮਾਰਕਸੀ ਚਿੰਤਕ ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ. ਗੁਨਾ ਸਲੀਨ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖਿੱਤਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਮੌਜੂਦਾ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਅਤੇ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਾਰੀ ਗੜਬੜ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ 'ਨਵਬਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ' ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। 'ਭਾਰਤੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਾਂਝਾ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ' ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਵਿਚ 'ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਤਾ' ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਕੋਈ ਅੰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਦਰਅਸਲ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਮਹਿਜ 'ਹਿੰਦੂ ਰਾਜ' ਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਤਾਂ ਇਕ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ 'ਨਵਬਾਹਮਣਵਾਦ' ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਬਾਹਮਣਵਾਦ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਜੇ ਕੀਤੇ ਨਹੀਂ ਪਛਾਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦਰਅਸਲ ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਮਣਵਾਦ ਸਮਾਜੀ - ਆਰਥਿਕ ਸਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਰਾਹੀਂ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਠੱਕੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦ ਕਿ 'ਨਵਬਾਹਮਣਵਾਦ' ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਭਿੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਵਜੂਦ ਅੰਦਰ ਇਕ ਹਾਵੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ 'ਨਵਬਾਹਮਣਵਾਦੀ' ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਗੈਰ ਹਿੰਦੀ ਕੌਮਾਂ ਉਪਰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹਿੰਦੀ ਜਥਾਨ ਨੂੰ ਥੋਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸੋ ਹਿੰਦੂਵਾਦ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ (ਭਾਰਤੀ) ਰਾਜ ਦੇ ਅਟੁਟ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਦੀ ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਇਹ ਚੇਤਨਾ ਖੋ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਹੀ ਇਕੱਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮਾਰਕਸੀ ਚਿੰਤਕ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 'ਸਿੱਖ ਮੁਲਵਾਦ' ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਹੀ ਸਿੱਟਾ ਹੈ।

CAR CITY

13286 King George HWY, Surrey

Ph. 584-7666

Used ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਜਾਂ ਪਿੱਕ ਅੱਪ ਠੀਕ ਤੇ ਸਸਤੀ ਕੀਮਤ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦੋ

We Buy, Sell and Trade

Financing Available

O.A.C.

ਫੋਨ ਕਰੋ ਜਾਂ ਮਿਲੋ

ਜਗਰੂਪ (ਜੱਗਾ) ਰਾਏ

Mon. - Fri. 9 a.m. to 9 p.m.

Sat. — 9 a.m. to 5 p.m. [Sunday on Appointment only]

ਜਗਰੂਪ ਸਿੰਘ

BUYING & SELLING

Farms, Home, Lots and Apartments

Contact:

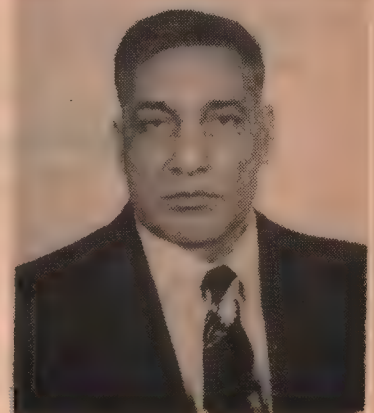
Dilbag Singh Johal

ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਜੋਹਲ

Ph. Off. (604)438-8161

Res. 325-0588

ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖ੍ਰੀਦਣ ਲਈ ਮਿਤਰਤਾ, ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ

Canada Trust Realtor

The Canada Trust Company

2629 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5H4

ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਕਾਰ- ਵਾਈਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ

ਮਾਸਕੋ — ਸੋਵੀਅਤ ਸਪਤਾਹਿਕ 'ਮਾਸਕੋ ਨਿਊਜ਼' ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਕਰੜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਗੀਨ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ

ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਅਖੌਤੀ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹਾਸਲ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੌੜ-ਫੌੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮਰੀਕਾ ਸਮੇਤ ਕਈ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਪਤਾਹਿਕ ਰਸਾਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ

ਉਪਰ ਕਾਤਲਾਨਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੜੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਅਸਥਿਰ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਰਾਜੀਵ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਈ ਇਮਾਰਤਾਂ ਢਾਹੁਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਉਪਰ ਰਾਜਘਾਟ ਉਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਪਿੱਛੋਂ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਵੀ. ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ.ਜ਼ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਦਮ ਉਠਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ. ਵੀ. ਆਈ. ਪੀ.ਜ਼ ਦੇ ਰਸਤੇ ਉਪਰ ਪੈਂਦੀਆਂ ਖਤਰਾ ਬਣ ਸਕਣ ਵਾਲੀਆਂ ਉਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਢਾਹ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਾਊਸ, ਸਵਦਰਜੰਗ ਰੋਡ, ਵਿਗਿਆਨ ਭਵਨ, ਰਵੀ ਮਾਰਗ, ਰਾਏਸਿਨਾ ਰੋਡ, ਜਨਪਥ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀਆਂ ਅਹਿਮ ਸੜਕਾਂ ਉਪਰ 150 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਟਾਲ ਤੇ ਖੋਧੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨਗਰਪਾਲਿਕਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਸਟਾਲ ਤੁਰਤ ਢਾਹ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਇਹ ਸਟਾਲ ਕੁਝ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਐਨ. ਡੀ. ਐਮ. ਸੀ. ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਸਾਉਣ ਲਈ ਸਸਤੀਆਂ ਦਰਾਂ ਉਪਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਜੀਆਂ, ਫਲਾਂ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦਾ ਸਮਾਨ, ਚਾਹ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਤ ਵਰਤੋਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੇਚਦੇ ਹਨ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਸੁਝਾਓ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਟਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਖਤਰਾ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਟਾਲ ਮਾਲਕਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਰੋਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਦਲਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਨਾ ਹੀ ਦੁਕਾਨਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਵਾਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਥ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉਪਰ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਭੀੜ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟਾਲਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਕੰਟੀਨਾਂ ਹਨ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ 'ਚ 10 ਮਜ਼ਦੂਰ ਹਲਾਕ

ਜੌਹਨਸਬਰਗ — ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ 'ਚ ਸੋਨੇ ਦੀ ਇਕ ਖਾਣ ਦੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਹੋਣ 'ਤੇ ਦਸ ਕਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਅਤੇ 51 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।

ਜੌਹਨਸਬਰਗ ਤੋਂ 160 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਵਾਲ ਗੀਡ ਖਾਣ ਦੇ ਹੋਸਟਲ 'ਚ ਸ਼ੁਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਇਹ ਲੜਾਈ ਹੋਈ। ਇਸ ਲੜਾਈ 'ਚ ਦੋਸੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਲੜਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਦੋ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਮਾਲ ਮਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਦੀਆਂ ਖਾਣਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਾਮੇ ਗਵਾਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਆ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਣਾਂ 'ਚ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬੀਤੇ ਸਤੰਬਰ 'ਚ ਹੀ ਇਕ ਖਾਣ 'ਚ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ 177 ਮਜ਼ਦੂਰ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ 'ਚ 22 ਹੋਰ ਮਰੇ

ਕਲੰਬੋ — ਸ੍ਰੀ ਲੰਕਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਣ ਨਾਲ 22 ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ।

ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤਾਮਿਲ ਗੁਰੀਲਿਆਂ ਨੇ ਬੈਟੀਕਾਲੋਆ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕੱਥਨ ਕੁੱਝੀ ਪਿੰਡ 'ਚ ਸੱਤ ਫੌਜੀਆਂ, ਇਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ।

ਬਦਲੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਹੀ 9 ਤਾਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਖਬਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਇਕ ਬੱਸ ਵਿਚੋਂ 9 ਤਾਮਿਲਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚਾਰ ਹੋਰ ਤਾਮਿਲਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਖਬਰ ਹੈ।

ਲੰਗੂਰ ਦੇ ਦਿਲ ਵਾਲੀ ਬੱਚੀ ਬਚ ਨਾ ਸਕੀ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ — ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਕ 9 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਜਿਸ ਦੇ ਲੰਗੂਰ ਦਾ ਦਿਲ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕੀ।

ਸਸਕਾਟੂਨ 'ਚ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਇਸ ਬੱਚੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸ ਸੀ। ਲੰਮਾ ਲਿੰਡਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਕ ਮਾਹਿਰ ਸਰਜਨ ਨੇ ਬੱਚੀ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਦਿਲ ਬਦਲ ਦਿਤਾ।

ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਨਵਾਂ ਦਿਲ ਖੂਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਬਾਅ ਕਾਇਮ ਨਾ ਰੱਖ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਬੱਚੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਨਿਕਾਸ

ਸੂਵੇ (ਕੀਜੀ) — ਇਸ ਟਾਪੂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਭਾਰਤੀ ਇਥੋਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵੇਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਜ਼ੀਰੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਟਾਪੂ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਪੈਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਟਾਪੂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 48 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਮੈਂ ਆਖਾਂਗਾ — ਤੇਰੇ ਬਾਝੋਂ
ਮੈਂ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈਗਾਂ ਸੇਖਾ।
ਫਿਰ ਆਖਾਂਗੇ ਹੁਣ ਮਿਲ ਜਾਈਏ
ਹੁਣ ਵੀ ਕਿਹੜਾ ਲੰਘਿਆ ਮੌਕਾ।

ਸਿਆਸੀ ਘਰੂਟ — ਘਰੂਟਾਂ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਲਮ ਤੋਂ

● ਫਾਂਸੀ ਬਰਕਰਾਰ
— 'ਜ਼ਿੰਦਾ-ਸ਼ਹੀਦ' ਕਰਾਰ ਦੇ ਕੇ ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਅਗਲੇ ਦੇ ਗੱਲ ਰੱਸਾ ਪੁਆਉਣ ਡਿਹੋਂ!

● ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੱਗਾਂ ਲਾਹੀਆਂ
— ਹੋਰ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਆਸ ਵੀ ਕੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਤੂੰ ਬਥੇਰਿਆਂ ਦੀ ਲਾਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਢੀਠ ਹਨ ਕਿ ਚਰਨੀ ਤੇਰੇ ਹੀ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।

● ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਨਕਦ
— ਵਾਰੇ ਵਾਰੇ ਜਾਈਏ ਤੇਰੀ ਸਿਖੀ ਦੇ!

● ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪੁਲਸ
— ਜੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਮੇਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ!

● ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ
— ਜਿਸ ਵਿਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਪਤੇ ਤੇ ਦਾਨ ਦੀਆਂ ਲਿਸਟਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਈਆਂ ਜਾਣ!

● ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਰੋਲਾ
— ਜਿਸ ਦਾ ਸ਼੍ਰੀ ਗਨੇਸ਼ ਤੇਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਨਾਲ ਹੋਇਆ!

● ਗਿੱਦੜ ਭਬਕੀਆਂ
— ਟਲ ਜਾ 'ਫੌਜੀਆ' — ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਬਥੇਰੇ ਮਰਵਾ ਦਿਤੇ ਹਨ!

● ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ?
— ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਔਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਤਾਂ ਬੜੇ ਚਿਰ ਤੋਂ ਹੋ ਰਿਹੇ ਜੀ!

● ਕਸੂਰਵਾਰ ਕੌਣ?
— ਛੱਡਿਆ ਗਾਂ ਬੱਲੇ ਜਾ ਵੜਿਆ ਝੋਟੇ ਹੋਣ!

● ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਵਧਾਈ
— ਇਹ ਉਹੀ ਟੋਹੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਥੱਪਦੇ ਸੀ?

● ਝੂਠ ਦਾ ਪਰਦਾ
— ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਔਖਾਂ ਉਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੈ!

● ਗਧਾ ਬੰਦਾ ਬਣਨ ਗਿਆ
— ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਏ — ਮਾਨ ਸਾਹਿਬ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਥਿਸ ਪ੍ਰਸਿਧਾਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਗਧਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਗਧਾ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ!

ਸੌ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਬਾਪ ਬਨਣ ਦੀ ਚਾਹ

ਆਬੂ ਧਾਬੀ — 40 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸਲੀਮ ਜੀਮਾ ਮਥਰੂਕ, ਜਿਸ ਦੀ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਸੌ ਬੱਚੇ ਹੋਣ, ਅਜੇ ਤੱਕ 27 ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਬਾਪ ਬਣ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਮਥਰੂਕ ਦੀਆਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਚਾਰ ਪਤਨੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਤਮੰਨਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਅਜੇ ਹੋਰ ਘਿੱਮਤ ਮਾਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਖਾਹਿਸ਼ ਪੂਰਤੀ ਵਿਚ ਉਸਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਸ਼ਰੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਇਸਲਾਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਚਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਕਾਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਾ ਸਕਦਾ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਾਕ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਕਾਹ ਕਰ ਲਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਮਥਰੂਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦੀ ਲਿਸਟ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਏਨੇ ਬੱਚੇ ਜੰਮਣ ਤੇ ਵੀ ਗਿਨੀਸ ਬੁਕ ਵਿਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਕ ਰੂਸੀ ਔਰਤ ਨੇ 69 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿਤਾ ਸੀ।

RIVER SIDE AUTO MOTIVE LTD.

34374 VYE RD. ABBOTSFORD, B.C. V2S N42

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਵਿਖੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸਸਤੀ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ

ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ

ਕਾਰ ਦੀ ਆਟੋ ਜਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਰਿਪੇਅਰ, ਬਾਡੀ, ਵਿੰਡਸ਼ੀਲਡ ਤੇ ਟਿਊਨ ਅਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

All types of Auto Repairs, Body Work, Mechanical Repairs and Painting, Auto upholstery and Windshields

ICBC claims accepted

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

(PAUL) Dhaliwal

Ph. Bus. (604) 852-1970 Res. 853-4257

B. (Paul) DHALIWAL

ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਫਿਰਕਿਆਂ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਜਥੇਦਾਰ ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜੀਵ-ਲੋਂਗੋਵਾਲ ਸਮਝੌਤੇ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਸਮਝੌਤੇ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਫਿਰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਬਦਲਣ ਲਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਿੱਖਾਂ ਉੱਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੱਦਾਰ ਹਰ ਫਿਰਕੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਸਮੁੱਚੇ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਹੀ ਗੱਦਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕੇ।

ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜੋ ਹਥਿਆਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੋਂ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਰਹੱਦੀ ਸੂਬੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਉਸ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ

ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਹਰੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੀਆਂ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦਿਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਫਿਜ਼ਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਖ ਵੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਦੂਰੀ ਦਾ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਫਾਇਦਾ ਨਾ ਉਠਾ ਸਕੇ।

ਸ. ਰਛਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਾ ਕਰਨ। ਜੇ ਆਸਾਮ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉਥੋਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਲਾਲਡੇਂਗਾ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕੌਮੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਉਥੋਂ ਦਾ ਇਕ ਨਾਚ

ਕਦੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਉਹਨਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੂੰਹ ਆਪਣੀ ਵਲ ਕਰਨੇ ਬੇਹੱਦ ਡਰਦਾ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਮੈਂ ਕੰਧ ਵਲ ਮੋੜ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਏਨੇ ਸੁਹਣੇ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਤੇ ਉਹ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਆਉਣ।

— ਪਿਸਾਰੋ

ਨੇਤਾ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ — ਨਾਟਕਕਾਰ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ

ਬਰਨਾਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਇਕਾਈ ਵਲੋਂ ਐਸ. ਡੀ. ਕਾਲਜ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਥੇ ਨਾਟਕਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਾਦਲ, ਟੋਹੜਾ, ਬਰਨਾਲਾ ਆਦਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਲੀਡਰ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਸੁਧਾਰ ਸਕੇ। ਹਾਲਾਤ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਜਾ ਕੇ ਜੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮੱਤਾਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਖਰਾਬ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ਼੍ਰੀ ਜਤਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ। ਜ਼ਿਲਾ ਵਰਕਿੰਗ ਜਰਨਲਿਸਟ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਾਤਰ, ਕੌਮਾਂਤਰੀਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਕੁਲਰੀਆਂ, ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਗਦਰੀ ਸੂਰਬੀਰ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਟ ਕੀਤੀਆਂ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨਾਟਕ ਕਲਾ ਕੇਂਦਰ ਨੇ 'ਕਰਫਿਊ' 'ਇਹ ਲਹੂ ਕਿਸ ਦਾ ਹੈ' ਅਤੇ 'ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ' ਪੁਆਡੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤਿੰਨ ਨਾਟਕ ਸਟੇਜ ਕੀਤੇ। ਸੰਗੀਤ ਮੰਡਲੀ ਭਦੋੜ ਨੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਗੀਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਤਸਦੀਕ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ

ਲੁਧਿਆਣਾ — ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਦੁਆਰਾ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 30 ਸਤੰਬਰ 1986 ਤੱਕ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈਆਂ ਹਨ। ਜਾਣਕਾਰ ਸੁਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਜਨਲ ਪਾਸਪੋਰਟ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕੁਝ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਨੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲਿਆ ਹੈ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਫਤਰ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਝ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟ ਵੀ ਫੜੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਅਲੀ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਉੱਤੇ ਕੁਝ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਦਹਿਸ਼ਤਪਸੰਦਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜੋ ਜਨਰਲ ਵੇਦਿਆ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਸਬੰਧੀ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੇ ਸਨ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਉੱਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੀ. ਬੀ. ਆਈ. ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲੀਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

A.M.C. Carpet Ltd.

12983-80th. Ave., Surrey, B.C.

Carpet-Vinyl-Hardwood

All Popular Brands Supplied & Installed

ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਜਾਂ Lino ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਵਿਚ ਪਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ, ਸਾਡੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੂਸਰੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਪੂਰੇ ਕੰਮ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੈ

Free Estimate —

ਨਵੇਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Phone for appointment

Off. 594-6141

Res. 594-7595

Pager 680-0214

AMARJIT SINGH CHAHAL

ਹੁਣ ਵੀ ਮਹਿਕਾ ਵਾਂਗ ਮਿਲੇ ਹਾਂ
ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਾਂਗੂੰ।
ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਕੁਸੇਲੀ
ਉਲਝੀ ਪਈ ਹੈ 'ਤਾਣੀ ਵਾਂਗੂੰ।

BOMBAY SWEETS

& Restaurants

6556 - 6560 MAIN ST. VANCOUVER

Ph. 321-1414

874-5722

For Largest Variety in Indian Sweets

Delicious Indian food

ਫਿਰਕੂ ਜਜਬਾਤ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ

ਸੰਪਾਦਕ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ,

ਆਪਜੀ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਕੁਝ ਚਿਰ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਨਾਮ ਪੁੱਜ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦਾ ਮੈਟਰ ਬਹੁਤ ਮਿਆਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਤੇ ਸੁਝਵਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਸੰਸਾਰ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜੋ ਪਾਲਸੀ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਭਲਾ ਇਸ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਥੀ ਜੰਗ ਦੀਆਂ ਭਿਆਨਕ ਤਬਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਰੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਹੀ ਤਬਾਹ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਆਪਜੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ 1949 ਤੋਂ 1952 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਐਡੀਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜੋ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਚਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਉਘਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ, ਡਾ: ਕਿਚਲੂ ਤੇ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਕਪੂਰ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਈ ਵੱਡੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਅਮਨ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵਿਚ ਇਕੋ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ਨ ਦਿਆਂ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਇਕ ਸੁਭਾਈ ਪੱਧਰ ਦੀ ਅਮਨ ਕਾਨਫਰੰਸ ਮੇਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਪੁਰਦਪੁਰ ਜਲੰਧਰ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਸ: ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਨੰਦ ਨੇ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਦੁਸ਼ਾਂਤ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਉਸ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ: ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਦੁਸ਼ਾਂਤ ਅਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਾਂ। ਸ: ਦੁਸ਼ਾਂਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾ ਦਿਓ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਖਬਾਰ ਅਮਨ ਲਹਿਰ ਦੀ ਡਟਕੇ ਹਮਾਇਤ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਅਨਾਉਂਦੇ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੁਣ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਹੋਗੇ ਅਮਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬੋਲਣਗੇ ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਹਾਸਾ ਮੱਚ ਗਿਆ। ਆਨੰਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੱਸਣ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਕੇ ਭੁਲਾ ਲਿਆ ਕਰਾਂਗੇ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਨਾਮ ਅਮਨ ਸਿੰਘ ਹੀ ਪੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਐਡੀਟਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਮਿੱਤਰ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਆਨੰਦ ਨਾਲ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੂੜ੍ਹੇ ਮਿੱਤਰਤਾ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਸਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸੁਮੀਤ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਖ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਗਿਆਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਗਿ: ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਪ੍ਰਸਿਧ ਲੋਕ ਸੇਵਕ ਸ: ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਅਤੇ ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਮੇਰੇ ਅੰਤਰਆਤਮਾ ਤੋਂ ਇਹ ਆਵਾਜ਼ ਉੱਠ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਵਿਚ ਅੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜਨਤਾ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵਸਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਤੇ ਭੁਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਇਕ ਵੇਰ ਫਿਰ ਨਵੰਬਰ 84 ਵਰਗੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਕਰਕੇ ਮੇਰੀ ਇਹ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਹੋਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਭਲਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਦੀਵੀ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹੈ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਵਖਵਾਦ ਫੈਲਾ ਕੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾੜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬ ਲੋਕ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਮਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਆਤਮਾ ਵਿਚੋਂ ਹੁਕ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਮੈਂ ਲੇਖਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਕਵੀ ਫਿਰਕੂ ਅੱਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਲਿਖਕੇ ਬਲਦੀ ਉੱਤੇ ਤੇਲ ਪਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਇਕ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਵੀ ਛਪੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਮਾਂ ਚੁਪ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ "ਸੱਚ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸੱਚ ਕੀ ਬੋਲਾ" ਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੇ ਬਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਫਿਰਕੂ ਜਜਬਾਤ ਭੜਕਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਆਮ

ਮੁੱਢਤਨਾਮੇ

ਜਨਤਾ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਟਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਹੀ ਧਰਮ ਹੈ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਅਮਨ ਸਥਾਪਨ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਮੇਰੇ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝੇ ਹਨ। ਕਈ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰਾ ਤਾਜ਼ਾ ਲੇਖ ਪਸੰਦ ਆਵੇ ਤਾਂ ਛਾਪ ਕੇ ਪੰਨਵਾਦੀ ਬਣਾਉਣਾ। ਮੇਰੇ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਗਿ: ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਢ ਕਦੀਮ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਹਾਂ ਤੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਫੋਨ ਤੇ ਮੇਰੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਤਹਿ ਵੀ ਭੁਲਾ ਦੇਣੀ।

ਜਨਤਾ ਦਾ ਇਕ ਨਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਸੇਵਕ ਜੰਗ ਸਿੰਘ ਉਰਫ ਅਮਨ ਸਿੰਘ, ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ

ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਰਚਾ

ਸੰਪਾਦਕ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ',

'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇ ਸਫੇ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਹੇ ਬਗੈਰ ਪੈਰ ਲਾਉਣੇ ਅੱਖੇ ਹਨ ਨਵੇਂ ਫੀਚਰ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਦੱਖ ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ। ਮੇਰੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਰਚਾ ਬਣੇ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪੜਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ — ਐਡੀਟਰ

ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਅਰਸੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ, ਉਸਦੀ ਦਾਦ ਦੇਣੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਆਸ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਲਿਆਂ, ਬੋਲਿਆਂ ਝੱਖੜਾਂ ਦੇ ਸੀਨੇ ਚੀਰ ਕੇ ਸੂਹੀ ਸਵੇਰ ਲਈ ਅੱਗੇ ਹੀ ਅੱਗੇ ਵਧੋਗੇ।

ਸੋ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਹਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਲਿਖਿਆ ਇਕ ਲੇਖ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਪੇਪਰ 'ਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇਣੀ।

ਆਪ ਦਾ ਸਾਥੀ

ਹਰਦੇਵ ਵਿਰਕ, ਐਡੀਟਰ

ਸਾਹਿਤਕ ਸੁਆਦ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਡੀਟਰ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ'

ਪਿਆਰ ਸਹਿਤ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਹਰ ਪੰਨੇ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਵਾਕਫੀਅਤ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਿਤਕ ਸੁਆਦ ਵੀ ਬਖਸ਼ਦੀ ਹੈ। ਦੋ ਲਿਖਤਾਂ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਆਪਦੇ ਪਰਚੇ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਢੁਕਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਥਾਂ ਦੇਣੀ।

ਆਪ ਦਾ ਕਲਮੀ ਦੋਸਤ

ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ 'ਗਿੱਲ' ਜਗਤਪੁਰੀ

ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ।

ਕਿੰਨਾ ਚਾਅ ਸੀ ਗਿਲੇ ਕਰਾਂਗੇ।

ਤਾਹਨੇ, ਮਿਹਨੇ ਮੁਖ ਦਵਾਂਗੇ।

ਇਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਬੂਠਾ ਕਹਿ ਕੇ

ਦਿਲ ਦਾ ਥੋੜ ਉਤਾਰ ਲਵਾਂਗੇ।

ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ

ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ।

ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੋਵੇ।

ਆਪ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਹੁਣ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਟੀਰੀਅਲ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ।

ਬਾਕੀ ਮੈਂ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਇਕ ਹੋਰ ਪੇਪਰ ਵਾਰੇ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਪੇਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਵੱਡਾ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਫੌਜੀ ਐਡੀਟਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਇਹਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਵਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਿਥੇ ਵੀ ਉਗਰਾਹੀ ਕਰਨ ਗਿਆ ਹੈ ਉਥੇ ਹੀ ਇਹਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੇ ਅਖਬਾਰ 'ਤੇ ਤਾਂ ਜੀ ਕੁਝ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਇਸ ਭਲੇ ਪੁਰਸ਼ ਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਗਲਤ ਮਲਤ ਐਡੀਟਰੀਅਲ 'ਤੇ ਖਬਰਾਂ ਲਿਖੇਗਾ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਕਰਨਗੇ ਹੀ। ਗਲਤੀ ਤੂੰ ਕਰੇਂ ਅਤੇ ਭੁਗਤੇ ਸਾਰੀ ਕੌਮ। ਇਹ ਕਿਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭੁੱਕ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਚੁਰਾਹੇ 'ਤੇ ਲਿਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਬੜੀ ਕੁਰੱਖਤ 'ਤੇ ਨੀਚ ਹੈ। ਆਪ ਚੰਗਾ ਬਣਨ ਲਈ ਇਹ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਬੜੀ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੋਕ ਕੋਹੜ ਕਿਰਲੇ ਵਾਂਗ ਰੰਗ ਵਟਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਡਾਵਲਾ, ਕਲੋਨਾ।

ਟੋਹੜੇ ਦੇ ਜਿੱਤਣ ਨਾਲ ਅਹੁਦੇ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾ

ਪਟਿਆਲਾ — ਜ: ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਸ਼ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਚੋਣ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਜਿਥੇ ਭਾਰੀ ਸਵਾਗਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ਉਥੇ ਕੁਝ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਇਸ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਫੈਲੀ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਰਨਾਲਾ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਹੁਦੇ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਸੀ ਜਾਂ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਮੇਟੀ ਚੋਣਾਂ ਪਿਛੋਂ ਅਹੁਦੇ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਤਾ ਸੀ। ਪਟਿਆਲੇ 'ਚ ਬਰਨਾਲਾ ਪੱਖੀ ਦਲ ਦੇ ਕੁਝ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ 'ਚ ਕਾਫੀ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਆਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਫੇਰ ਬਰਨਾਲਾ ਪੱਖੀ ਆਪਣੀਆਂ ਵਫਾਦਾਰੀਆਂ ਬਦਲਣਗੇ। ਉਧਰ ਸ: ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੁਣ ਜ: ਟੋਹੜਾ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਚੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਰਵੋਤਮ ਹੈ ਪਰ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਉਹ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਲੋਂ ਪਾਸ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪਾਸੇ ਗੰਭੀਰ ਤਵੱਜੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕੁਝ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜ: ਟੋਹੜਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨਾਲ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਹਾਰ ਹੋਈ ਹੈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਤੇ ਵੀ ਉਲਟ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬਹਿ ਜਾਵਾਂਗੇ ਦੋਵੇਂ ਰੁੱਸ ਕੇ
ਪੱਜੇ-ਪੱਜੀ ਮੰਨ ਪਵਾਂਗੇ।

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ (ਬੀ. ਏ. ਐਲ. ਬੀ. (ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਨੌਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੇ ਆਮ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ:—
- ਘਰ ਜਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ੀਦਣ, ਵੇਚਣ ਲਈ ਜਾਂ ਮੋਰਗੇਜ਼ ਲੈਣ, ਦੇਣ ਜਾਂ ਕੈਂਸਲ ਕਰਨੀ
 - ਆਇ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਤਿਆਰ ਕਰਨੇ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰੀ ਕਰਵਾਉਣੀ
 - ਵਸੀਅਤ, ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮੇ, ਐਗੀਡੇਵਿਟ, ਡੈਕਲਾਰੇਸ਼ਨ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ, ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਗਿਰਤਦਾਰਾਂ ਲਈ "ਰਾਹਦਾਰੀ"
 - ਪਾਸਪੋਰਟ ਨਾਂ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ

Off. 324-6727

Res. 324-4160

ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ

ਦੇ ਆਮ ਮਸਲੇ ਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਬੋਰਡ ਦੇ ਕੇਸ ਲੜਨ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੇ ਯੋਗ ਸਹਾਇਤਾ

ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ B.A.L.L.B. (Pb.U.)
(ਸਾਬਕਾ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ)

#201 - 2001 East 36th Ave. [at victoria]
Vancouver, B.C. V5P 1C9

ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ

ਫਰੀਦਕੋਟ — ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ਾਹੀ ਰਿਆਸਤ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ, ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਬੋਲ ਬਾਲੇ ਵਾਲੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਐਨ ਨਾਲ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਜੁੜ ਕੇ ਬੈਠੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਗਤਬਤ ਵਿਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੱਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਮੰਚ ਵਲੋਂ “ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਤੇ ਕੌਮੀ ਇਕਮੁੱਠਤਾ” ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਇਕ ਸੈਮੀਨਾਰ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਤੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਲਿਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਭੇ ਰਾਜਸੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਝਾਇਆ।

ਸਿੱਖ ਫੋਰਮ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਰੋੜਾ ਐਮ. ਪੀ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਜਜ਼ਬਾਤ ਭੜਕਾ ਕੇ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘਿਰਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜ਼ੀ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਧਰਮ ਘਿਰਣਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੂ-ਸਿੱਖ ਦੀਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਦੇ ਹੱਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਨੁਕਸ ਕੱਢ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮਿਲ ਬੈਠਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰਨ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਨਰਲ ਅਰੋੜਾ ਨੇ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੇਕਸੂਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿੰਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ “ਸਰਕਾਰੀ ਤਸੱਦਦ” ਕੁਝ ਗੁਮਰਾਹ ਅਨਸਰਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕੌਮੀ ਇਕਮੁੱਠਤਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਨਵੰਬਰ 1984 ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਲਾਉਣ ਤੇ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਨਾ ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਖਤਮ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ।

ਉਘੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕੁਲਦੀਪ ਨਈਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਚ ਬੇਗਾਨੇਪਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਹੀਲੇ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਸੰਪੂਰਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾ ਕੇ ਦੁਕਵੀਆਂ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਾਹੌਲ ਸੁਧਾਰਨ 'ਚ ਸੌਖ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮੰਚ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨੀਵਾਂ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ 'ਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਣਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ 1961 ਦੀ ਮਰਦਮਸ਼ੁਮਾਰੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਕ ਵਰਗ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਕਿਉਂ ਲਿਖਾਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ 'ਚ ਕਦੇ ਵੀ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਕਾਰਨ ਹੈ।

ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸੰਕਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪ੍ਰੈਸ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਾਧਨਾਂ ਵਲੋਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ ਵੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਦੂਜੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਦੀ ਮੁਟਿਆਰ ਇਕ ਰਾਜਿਸਥਾਨੀ ਲੋਕ ਨਾਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੋਈ।

ਹੈ ਅਨ੍ਹਾਂ-ਬਤਲ ਮਿਰਾ-ਭਿਰ ਮਿਲੇ ਸੁਰਗ ਕਿਥੋਂ?
ਫਕੀਰ ਕੋਟ ਬਣੇ? ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹ ਮਿਲੇ?

ਉਦਾਸ ਚਿਹਰਾ ਹੈ ਹਰ ਸ਼ਖਸ ਦਾ ਬਹਾਰ 'ਚ ਵੀ,
ਭਰੀ ਹਰ ਅੱਖ ਮਿਲੇ, ਸਭ ਦੇ ਲਬ ਤੇ ਆਹ ਮਿਲੇ।

ਉਹ ਯਾਰ ਗਾਰ ਵੀ ਕਿਧਰ ਗਏ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ,
ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਲ ਭਲਾ ਕੋਟ ਖਾਹ-ਮੁਖਾਹ ਮਿਲੇ।

ਹਵਾ 'ਚ ਸੋਕ, ਡਿੱਗਾ ਵਿਚ ਘੁਟਨ ਘੁਟਨ ਹੈ ਨਿਰੀ,
ਉਹ ਖੁਸ਼ ਨਸੀਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਮਿਲੇ।

ਫਿਰੇ ਨਸੀਬ 'ਚ ਦੀਪਕ! ਨਹੀਂ ਅਰਾਮ ਰਤਾ,
ਫਿਰੇ ਜਿਹਾ ਨ ਕੁਦੀ ਸ਼ਖਸ ਰੂ-ਸਿਆਹ ਮਿਲੇ।

Business Financial Planning

**Taking Care
of Your Family
and Business**

How can I ensure that in the future my estate will have the necessary liquidity to meet outstanding debts, taxes, etc.?

Estate Analysis

**Recruiting and
Retaining Key
Employees**

What about a basic benefits package for my employees?

Group Insurance

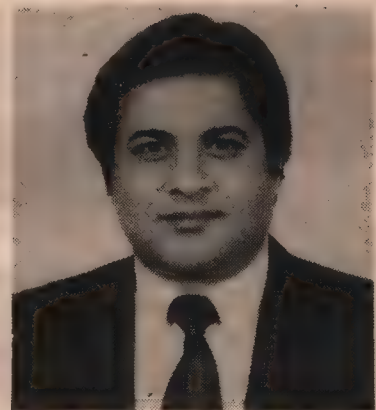

**Affordable
Retirement
Packages
for You and Your
Employees**

How can I increase my retirement benefits?

Registered
Retirement
Savings Plan

**Find Out More
About
The Plan(s) That Interest You
Call Your Financial Planner
and
Complete Brokerage Service:**

Sudesh Kalia

Bus: (604) 685-9335

Res: (604) 254-5837

ASSURING
BRIGHT
FINANCIAL
FUTURES

NORTH AMERICAN LIFE

#320 - 815 W. Hastings Street
VANCOUVER, B.C. V6C 2W1

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ

ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੰਡਾ — ‘ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਗਲ ਮੜ੍ਹਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੇ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸੋਚ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਬਿਆਨ ਹਰਿਆਣਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਸੰਤ) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ, ਸ੍ਰੀ ਮਸਤਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੀਵਾਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਦਿਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਖੰਡਤਾ ਤੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲੀ ਲਈ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲੀਆਂ ਤੇ ਅਥਾਹ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੋਚ ਬਦਲਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਘਾਤਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦੇ ਦੰਗਿਆਂ ਵਰਗੀਆਂ ਇਕ ਦੋ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਵਾਪਰ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਹਰਲੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਵਸ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ।

ਇਸੇ ਅਵਸਰ 'ਤੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਜਥੇਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਟੱਕਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਰੜੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ‘ਕੁਰਸੀ ਕੋਲਡ ਵਾਰ’ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਨੇਤਾ ਨੰਬਰ ਦੋ ਦੀ ਪਦਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ। ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸਵਾਰਥੀ ਨੀਤੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਭੱਠਾ ਬਿਠਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਤਖਤ ਦੀ ਸਦਾ ਹੀ ਨੀਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਪਾਤ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਮੁੱਦਤਾਂ ਪਿੱਛੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਅਜ ਵੀ
ਫੌਲ ਸੁਕੇ ਨਾ ਦੁਖੜੇ ਦਿਲ ਦੇ।
ਹੁਣ ਤਕ ਰਸਮਾਂ ਦੇ ਨਹੁੰ ਤਿੱਖੇ
ਸਾਡੇ ਚਖਮ ਰਹੇ ਨੇ ਛਿਲਦੇ।
ਜੇਕਰ ਐਦਾਂ ਹੀ ਮਿਲਣਾ ਸੀ
ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਸੀ ਨਾ ਹੀ ਮਿਲਦੇ।

ਸੱਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ’ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ — ਸੱਤ ਰੂਪੋਂ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ “ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਫੋਰਸ” ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਗੱਠਜੋੜ ਵਾਲੇ ਇਕ ਪੱਤਰ ਉੱਤੇ ਸਾਂਝੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਲੇ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ’ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਰਨਗੇ ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਦਿਹਾਤ ਵਿਚ ਅਰਧ ਸੈਨਾ ਦਸਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜਿਹੜਾ “ਦਹਿਸ਼ਤਵਾਦ” ਫੈਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਾਂਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਧਮਕੀ ਦਿਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ “ਤਸ਼ੱਦਦ” ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੇਂਦਰ ਦੇ “ਏਜੰਟਾਂ” ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀਆਂ ਕੱਠਪੁਤਲੀਆਂ ਦਾ ‘ਸਫਾਇਆ’ ਕਰ ਦਿਆਂਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ‘ਬੇਅਦਬੀ’ ਕਰਨ ਅਤੇ “ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ‘ਬੇਦੋਸ਼ੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ’ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਵਿਰੁਧ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖਤ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਖੀਰਾ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਤੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਦੀਆਂ ਹੱਤਿਆਵਾਂ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਕੇਸਰੀ ਝੰਡੇ ਹੇਠ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ’

ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦਾ ਰਲੇਵਾਂ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 29 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ‘ਖਾਲਿਸਤਾਨ’ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਚੇਤੇ ਰਹੇ, ਪਹਿਲੀ ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਥੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ‘ਸਰਬੱਤ ਖਾਲਸਾ’ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਸਮੇਂ ਅਰੂੜ ਸਿੰਘ ਦਾ ‘ਅਸਤੀਫਾ’ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਥਕ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ (ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਰਜਮੈਂਟ), ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਆਰਮਡ ਪੁਲੀਸ), ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ (ਤੱਤ ਖਾਲਸਾ), ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਜ਼), ਪਿੱਪਲ ਸਿੰਘ (ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਸਿੱਖ ਆਰਮੀ), ਭਾਗ ਕੌਰ (ਮਾਈ ਭਾਗੋ ਰਜਮੈਂਟ) ਅਤੇ ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ (ਸਿੱਖ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਤੱਤ ਖਾਲਸਾ) ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

‘ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੁੰਦਰੀ’
ਕੁਮਾਰੀ ਸੰਗੀਤਾ ਭੱਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੀਊਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ

1 ਫਰਵਰੀ, 1987 ਤੱਕ
ਮੁਲਤਵੀ

ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ 9 ਦਸੰਬਰ, 1986 ਨੂੰ ਬੀ. ਸੀ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦਰਨੀਆ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ

ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 1 ਫਰਵਰੀ, 1987 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ :

ਨੌਮੀਨੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ : ਦਸੰਬਰ 20, 1986

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ : ਦਸੰਬਰ 30, 1986

ਚੋਣਾਂ : 1 ਫਰਵਰੀ, 1987

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ
ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁੱਤੀ ਸਲੇਟ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ

ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਬਣੇਗੀ — ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਭੇਂਟ

ਬਰਨਾਲਾ — ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਇਸਰ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਲਗਭਗ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਮਰਦ ਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਭੇਜੇ ਸ਼ੋਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ ਨੂੰ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਦੀ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਕਾਂਡਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਛੜਿਆ ਕਵੀ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਜੀਵਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣੇ ਰਾਖਵੇਂ ਫੰਡ ਵਿਚੋਂ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ 5000 ਰੁਪੈ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਘਰ ਹੈ, ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਲੱਖ ਰੁਪੈ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗੀਰ ਸਿੰਘ ਜਗਤਾਰ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਜ਼ਿਲਾ ਕਾਂਗਰਸ (ੳ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਭਾਵ-ਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਾ ਮੰਚ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜਸੋਵਾਲ ਸਾਬਕਾ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਨੇ 1984 ਵਿਚ ਮੰਚ ਵਲੋਂ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਸਿਕਿਆਂ ਨਾਲ ਤੋਲ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦੁਹਰਾਕੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਂਟ ਕੀਤੀ। ਲਿਖਾਰੀ ਸਭਾ, ਬਰਨਾਲਾ ਜਿਸ ਦੇ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਉਦਾਸੀ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਉਹ ਵਗਦੀ ਗੰਗਾ 'ਚ ਹੱਥ ਧੋਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਆਏ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ — ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਸਿਰਫ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈਣ ਦੀ ਖਾਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਵਗੀਰਾ ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ? ਸੰਡੇ ਮੇਲ ਦੀ ਪੱਤਰ ਪਰੇਰਕ ਰਸ਼ਮੀ ਸਕਸੇਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤਾਂ ਘਟੇ ਘਟ ਇਹੋ ਕੁਝ ਆਖਦੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵੇਲੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਂਪਾਂ ਵਿਚ ਠਹਿਰੇ ਹੋਏ ਸਾਰੇ 792 ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਜਿਹੜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੀ ਹਿੰਸਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਇਥੇ ਆਏ ਹੋਣ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸ਼ਾਇਦ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਇਥੇ 'ਵਹਿਗੀ ਗੰਗਾ' 'ਚ ਹੱਥ ਧੋਣ' ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਭੇਦ ਉਸ ਵੇਲੇ ਖੁਲਾ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੂਰੀ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਕਰਾਈ।

ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਰਨਾਲਾ ਵਿਚ ਦੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਸਭਾ ਉਦਾਸੀ ਦਾ ਯਾਦ ਵਿਚ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਉਸਾਰੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਭਾ ਵਲੋਂ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਛਪਣ ਦਾ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਦਾਸੀ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਲਈ ਮਾਇਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੋ. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲ ਵਧੀਕੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਲੂਣ ਕੇ ਜਗਾਉਣ ਵਿਚ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮਿਡਲ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੀਤੇ ਸਕੂਲ ਦਾ ਨਾਉਂ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਬੀ. ਐਡ. ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੋ. ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਹੋਰ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਾਇਬਰੇਰੀ ਲਈ ਦਸ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਭੇਜਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਘਰੋ-ਘਰੀ ਜਾ ਕੇ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਈ।

ਪੜਤਾਲ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਤੇ ਕੁਝ ਪਤੇ ਗਲਤ ਨਿਥੇਲੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਦਿਤੇ ਸਨ। ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਪਰਵਾਸੀ ਪਰਵਾਰ ਇਸੇ ਜ਼ਿਲੇ 'ਚੋਂ ਹੀ ਗਏ ਦਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਛਾਣ-ਬੀਣ ਨੂੰ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜ਼ਿਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੋਈ ਚੰਗਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਇਸ ਲਈ ਪੜਤਾਲ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਸਕੀ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਆਪਣੇ ਆਦਮੀ ਭੇਜ ਕੇ ਇਹ ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਉਣੀ ਪਈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਲਤ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਕੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ? ਜਦੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਜਾਂਚ-ਪੜਤਾਲ ਕਰਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਂਪਾਂ ਵਿਚ ਟਿਕੇ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਂਪ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਇਥੇ ਆਏ ਸਨ।

ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗ ਮਾਰ ਗਈ ਹੈ
ਲੋਕਚਾਰੀ ਲੈ ਭੁੱਖੀ ਹੈ।
ਘਰ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਦਾ ਕੀ ਹੋਊ.
ਇੱਜ਼ਤਦਾਰੀ ਲੈ ਭੁੱਖੀ ਹੈ।
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਕੀ ਬੋਲਣਗੇ
ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਲੈ ਭੁੱਖੀ ਹੈ।

BLOCK BROS. REALTY LTD.

9360 - 120 St. SURREY, B.C. V3V 4B9

ਆਪਣਾ ਘਰ ਖ਼ੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ, ਕਮਰਸ਼ਲ ਜਾਂ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਜੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੱਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ

ਬੇਅੰਤ ਸੇਖੋਂ

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

Bus. (604) 581-4601

Res. (604) 591-1354 ਜਾਂ 588-0749

BEANT SEKHON

Res. 591-1354

or

588-0749

TICKETS TO ANYWHERE GABA TRAVELS

ਤੁਹਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਤੇ ਆਪਣੇ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੋ। ਅਸੀਂ ਵਾਜਬ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਗਰੰਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

MANOHAR LAL GABA
GET HELP IN INDIA AT
NUR MAHAL PH: 49
JULLUNDUR PH: 74597
NEW DELHI PH: 44165
JANDIALA (JULLUNDUR)
MOGA (FAREEDKOT)

6612, MAIN ST. VANCOUVER, B. C.

Phone 324-3336

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ

—ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਾਹਲੋਂ

ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਆਧੁਨਿਕ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕੂਲ, ਕਾਲਜ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ, ਉਦਯੋਗ, ਧਰਮ, ਮਾਰਕੀਟ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲੇਟ ਫਾਰਮ ਵਜੋਂ ਵਰਤਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਅਦਾਰੇ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਅਤੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਇਸਦਾ ਕਦਾਚਿਤ ਇਹ ਭਾਵ ਨਹੀਂ ਕਿ ਐਸੇ ਅਦਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੁਆਰਥੀ ਅਤੇ ਸੌਂਝੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਵੇ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਜੋ ਆਪਣੀ ਉਪਜਾਊ ਧਰਤੀ, ਮਿਹਨਤੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਅਚੰਭਕ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਦੀ ਪ੍ਰਬਲਤਾ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਅਤੇ ਡਰਾਉਣੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸਮੇਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦਾ ਕੁਹਾੜਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਹੀ ਚੱਲਿਆ। ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਜੋ 1885 ਵਿਚ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕੋ ਇਕ ਤਕੜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੋਲ ਨਿਭਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸੂਦਖੋਰ ਧਨਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸੀ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਰਹੇ। ਮੁਸਲਮਾਨੀ ਕਿਸਾਨੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸੰਨ 1931 ਦੇ ਕਰਾਚੀ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ 85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਿਸਾਨੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਜਾਗੀਰਦਾਰਾਂ, ਧਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੂਦਖੋਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣ ਦਾ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਲੇਕਿਨ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧ ਸਕੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪਿੰਨੂ ਯੂਨੀਅਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਾਅ-ਪੋਚਾਂ ਅੱਗੇ ਇਸ ਦੀ ਇਕ ਨਾ ਚੱਲੀ।

ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ

ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਰਹੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਮਸਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਕਦੇ ਵੀ ਸਾਰਥਕ ਨਾ ਰਿਹਾ। ਜਨਗਣਨਾ 1951 ਅਤੇ 1961 ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨ ਨਾ ਕਰ ਸਕੀ। ਦੇਸ਼ ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਹਕੂਮਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ, ਅਮਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਸੂਝ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਦਿੰਦੀ, ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਸੁਆਰਥ ਭਰੀ

ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵਲ ਚਲਣਾ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ। ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਗਰਦਸ਼ ਸਮੇਂ ਵੀ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੂਝ ਨਾਲ ਨਾ ਨਿਪਟ ਸਕੀ ਜਿਸ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦੀ ਘਿਨਾਉਣੀ ਕਿਸਮ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਲੱਖ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਪਸਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਤੇ ਇਕ ਲਹਿਰ ਦਾ ਰੂਪਧਾਰਨ ਹੀ ਨਾ ਕਰ ਲਵੇ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਅੱਜ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਉਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਦੂਸਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ—ਪੱਖੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਇਸਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜ ਕਰਦੀ ਯੂਨੀਅਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸਿਰਫ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਸੋਚ ਤੇ ਅਮਲ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ, ਵਰਗਾਂ ਅਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਸੋਚ ਨਾਲ ਪੁਨਾਏ ਹੋਏ ਅਨਸਰਾਂ ਦਾ ਰਲਗੱਡ ਸੀ। ਕਿਸਾਨੀ ਲਈ ਉਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੁਧਾਰ ਮੌਕਾਤਾਜ਼ ਸਨ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪਿੰਨੂ ਸੀ ਅਤੇ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਜੋੜ ਤੋੜ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਵਿਚੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਚਲੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸਦਾ ਵੀ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ।

ਖਿੱਚ ਧੁਹ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਾਰਟੀ ਜੋ ਧਰਮ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਰਲਗੱਡ ਹੈ, 14 ਦਸੰਬਰ 1920 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਇਸ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਪੱਖੀ ਮਹਿੰਤਾਂ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਲੇਰਾਨਾ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਵਿਚ ਹਰ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸਦਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿੰਗ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੀ ਕੇਂਦਰ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਦਾ। ਲੇਕਿਨ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਤੱਤ ਸਿਰ ਉਠਾਉਣ ਲਗ ਪਏ। ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਵਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਮੰਤਵ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਿਵਲ ਨਾ-ਫ਼ਰਮਾਨੀ, ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਣ, ਬਾਈਕਾਟ ਆਦਿ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ। ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਸੁਆਲ 'ਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਲਿਆ

ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਵੀ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗਾ ਪਿਆ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਅਤੇ ਖਿੱਚ-ਧੁਹ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਰਹੀ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਈ ਮੋਰਚੇ ਲਾਏ। ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਰਜੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਦਾ ਹੀ ਕੰਡੇ ਵਾਂਗ ਚੁਭਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੰਨ 1967, 1969, 1977 ਵਿਚ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਸੰਨ 1985 ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਨਿਰੋਲ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਈ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਇਆ-ਕਲਪ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ, ਲੇਕਿਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ, ਆਪਸੀ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰਕੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਰਲਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ। ਵਿਅਕਤੀਵਾਦ ਸੋਚ ਦਾ ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਬੋਲਬਾਲਾ ਰਿਹਾ। ਧਰਮ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਕੋਈ ਅਨਹੋਣੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਲੋਕਿਨ ਧਰਮ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਾੜੀ ਦਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਸੋਚ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਲਿਬਰਲ ਸੋਚ ਨੂੰ ਮਿਲਾਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਲਾਘਾਯੋਗ ਭੂਮਿਕਾ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜਰਮਨੀ ਵਿਚ ਕ੍ਰਿਸਚੀਅਨ ਡੈਮੋਕਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੈਥੋਲਿਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟੈਂਟ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਖਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਲਈ ਤਕੜਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇੰਜ ਹੀ ਫਰਾਂਸ ਦੀ ਰੇਡੀਕਲ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਕੈਥੋਲਿਕ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਵਿਰੋਧੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜੋ ਅਜੇਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਤੇ ਏਕਤਾ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਵਿਚ ਪਰੋਂਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਉਸਾਰੀ ਵੱਲ ਤੌਰਦਾ ਤਾਂ ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ! ਅਜੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਇਹ ਇੰਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਕਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਸਮੇਂ ਇਸ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਲਾਮਿਸਾਲ ਮੁਜ਼ਾਹਰਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਆਖ਼ਰੀਆਂ ਕਿਸੇਨੂੰ ਭੁੱਲੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਸ ਦਲ ਵਲੋਂ ਛੇੜੇ ਗਏ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸ ਦਲ ਦੇ ਡਿਕਟੇਟਰ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਲਾਗੂ ਨਾ ਹੋਣ ਨੇ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਬੇਚੈਨੀ ਅਤੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 'ਬਲੂ ਸਟਾਰ' ਜਿਹੀ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 18 'ਤੇ)

ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪ ਇੰਡੋ-ਕਨੇਡੀਅਨ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

“ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼” FM 102.7

ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕੋ-ਆਪ ਰੇਡੀਓ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਹਰ ਹਫ਼ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

FM 102.7 ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ 3 ਤੋਂ 4 ਵਜੇ ਤੱਕ

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਖਦੇ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮਸਲੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ :

- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਵਿਦਿਆ, ਸਿਹਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਆਦਿ।

ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਮਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ :

- ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ, ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਫਿਲਮੀਂ ਗਾਣੇ, ਡਰਾਮੇ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ, ਸਾਰੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ, ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੁਝਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

ਚਰਨਪਾਲ ਗਿੱਲ : 576-2307

ਕੋ-ਆਪ ਰੇਡੀਓ : 684-8494

ਪੰਨਾ 17 ਦੀ ਭਾਗ 1

ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਸਤੰਬਰ, 1985 ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਅਚੰਭਕ ਬਹੁਮਤ ਨੂੰ ਅਜੇ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਆਪਸੀ ਫੁੱਟ ਕਰ ਕੇ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਇਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਰਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕੋਵਾਲ ਧੜਾ, ਬਾਦਲ ਧੜੇ 'ਤੇ ਜਾਗੀਰਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਧੜਾ ਉਸ 'ਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਗੱਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਕਾਰਣ ਖਾੜਕੂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਲ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਸੋਹੀਣਾ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਜਨਸੰਘ ਵਜੋਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਿਆਮ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮੁਕਰਜੀ ਵਲੋਂ ਸੰਗਠਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਨ 1951 ਅਤੇ 1961 ਦੀਆਂ ਜਨਗਣਨਾਵਾਂ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਤਭਾਸ਼ਾ ਹਿੰਦੀ ਲਿਖਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਸੋਚ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ। ਲੇਕਿਨ ਮੋਕਾਤਾਫ਼ ਸੋਚ ਨਾਲ ਸੋਚਦਿਆਂ ਇਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਬੇ ਨੂੰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਹੀ ਰਲ ਕੇ ਕੁਲੀਸ਼ਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਤਜਰਬਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਤੁਰ ਸਕੇ। ਦੋਵੇਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਕ ਦੂਸਰੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਤਕਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਹੀ ਮਿਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨੂੰ ਪਰਖੋਂਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸਾਨੀ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਵਰਗ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨਾਂਹ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਰੋਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਹਾਸੋਹੀਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਨੇਤਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਰਾਗ ਅਲਾਪਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਸੁਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੋਚ ਜਨਸਮੂਹ ਅੱਗੇ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਹੋਣੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਨੀਂਹ 1934 ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸੰਗਠਨ ਇਕ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜੁੜੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਅਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਵਰਗ ਸੋਚ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਦਾ ਤਕੜਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਲੇਕਿਨ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਸੋਚ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਭਟਕ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸਾਨੀ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕੜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਥੇਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਡਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਰਲਗੱਡ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਨ 1964 ਵਿਚ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਫੇੜ ਪੈ ਗਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹੋ ਗਏ। ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਇਸ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗੀ ਪਈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦੇ ਕਾਡਰ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਧੱਕਾ ਲੱਗਾ। ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨੇ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਗਲਵਕਤੀ ਪਾਉਣੀ ਅਰੰਭੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਲਾ ਲਿਆ।

ਇਹ ਮੋਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਅਮਲ ਦੋਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾ ਪਿਆ। ਲੇਕਿਨ ਸਭ ਲੋਕ ਇਸ ਸਚਾਈ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ ਕਿ ਧਰਮ ਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਪ੍ਰਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਰਿਹਾ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਤੰਕਵਾਦ ਵਿਰੁਧ ਡਟਣ, ਲੋਕ ਚੇਤਨਤਾ ਲਈ ਰੈਲੀਆਂ ਕਰਨ, ਖੁਲ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਉਘੇ ਨੇਤਾ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਾ ਭੇਅ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ ਫਿਰ

ਫਿਲਪਾਈਨ 'ਚ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਾਗੂ

ਮਨੀਲਾ — ਫਿਲਪਾਈਨ 'ਚ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਬਾਗੀਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ 2 ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਅੰਤਮ ਹੱਲ ਨਿਕਲ ਆਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣ ਲਈ

ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜਲੂਸ ਕੱਢੇ ਗਏ।

ਫਿਲਪਾਈਨ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਗੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਮੱਤਭੇਦ ਉਦੋਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਅਕੀਨੋ ਨੇ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਫੌਜ ਉਸਦੇ ਪੂਰੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਬਾਗੀਆਂ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਖੋਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਕੀਨੋ ਦੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ 17 ਸਾਲਾ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਤੈਲਗੂ ਦੇਸਮ ਨੇਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਬਾਬਾ ਵਲੋਂ ਨੋਟਿਸ

ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਯਤ ਲਾਮਬੰਦੀ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹੋ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਕੋ ਸਟੈਂਡ ਹੈ।

ਵੱਖਰਾ ਰਾਗ

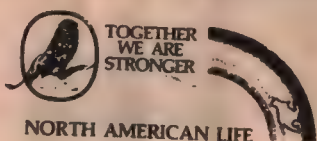
ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਡੀ.ਐਸ.ਫੋਰ., ਰੀਪਬਲੀਕਨ ਪਾਰਟੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਟੀ, ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ, ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਮਾਰਕਸੀ ਲੈਨਿਨਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਇਤਿਆਦਿ ਦਾ ਕੋਈ ਤਕੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤਕ ਇਹ ਦਬਾਓ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਦੀ ਗੁਜ਼ਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਮਝੌਤੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵੱਖਰਾ ਵੱਖਰਾ ਰਾਗ ਅਲਾਪ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਫਿਰਕੂ, ਵੱਖਵਾਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਆਤੰਕਵਾਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਝੀ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਸੋਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਬਸੀ ਪਠਾਣਾ — ਸੰਯੁਕਤ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਨੇਤਾ ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਤੈਲਗੂ ਦੇ ਇਕ ਨੇਤਾ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼-ਧ੍ਰੋਹੀ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਥੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਧ੍ਰੋਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਣਗੇ।

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਉਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਤਸ਼ੱਦਦ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਬੇਗੁਨਾਹਾਂ ਦਾ ਕਤਲ, ਸਰਹੱਦ ਉਤੇ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਬਣਾ ਕੇ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਰੋਸ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਟੱਕਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿਰੁਧ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਰਾਹ ਵਿਚ ਰੋੜਾ ਬਣੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਾ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਰੀਤ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦੀਪਕ ਜੈਤੋਈ

ਸ਼ਕਤ ਚਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚਾਹੇ-ਕਿਤੇ ਪਨਾਹ ਮਿਲੇ।
ਮਗਰ ਨਾ ਰਹਿਨੁਮਾ ਲੱਭੇ-ਨ ਕਿਧਰੇ ਰਾਹ ਮਿਲੇ॥
ਸਭੇ-ਨਸੀਬ ਨੇ ਚੱਲਣ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਪੇਸ਼ ਰਤਾ।
ਕਰੇ ਕੀ ਆਦਮੀ-ਕਿਸਮਤ ਹੀ ਜੇ ਲਿਆਹ ਮਿਲੇ॥

Rupinder S. Azad

Ph. (604) 853-0134

Toll Free Line (in B.C.)
1-800-242-8044

Looking for

The Right Kind of Life Insurance?

YES!

Choice is Yours :

Traditional VS Universal [Smokers & Non Smokers]

For Details & Free Consultation

ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਇਨਸ਼ੂਰੈਂਸ ਪਾਲਸੀ ਲਓ। ਕੇਵਲ ਤਿੰਨ, ਚਾਰ ਜਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੀ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿੰਨੇ ਵੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :

Contact:

Rupinder S. Azad

AZAD INSURANCE AGENCIES

#1 - 2619 - Cedar Park Pl. Clearbrook, B.C.

ਪੰਜੀ ਦਰਪਣ

ਮਾਇਕ - ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ (Financial Planning) ਕੀ ਹੈ ?

ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ

ਜੇ ਪੰਜੀ ਜਾਂ ਸੰਮਤੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ; ਜੇ ਕੁਝ ਤੁਸੀਂ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹੋ ਜਾਂ ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਮਾਓਗੇ; ਉਸ ਉਤੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਟੈਕਸ ਦੇ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬਚੀ ਰਕਮ ਦੇ ਚੰਗੇਰੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਉਸਨੂੰ ਠੀਕ ਥਾਂ ਲਾਣਾ ਮਾਇਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਕਰਦਿਆਂ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੱਧਰ ਘਟਣੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

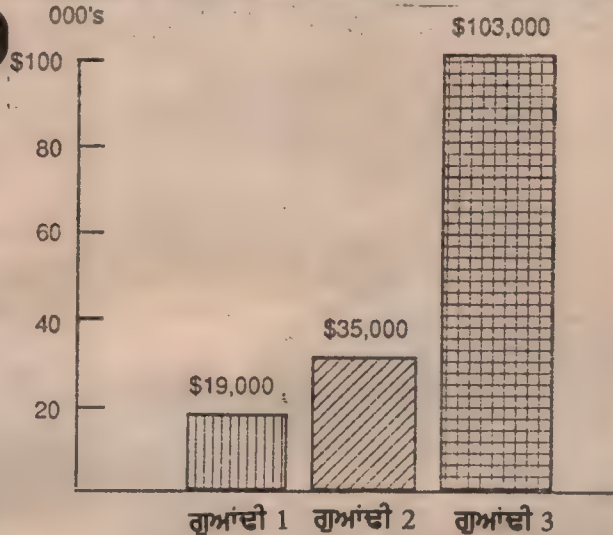
ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਇਕ-ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਸਨੂੰ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ: ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ? ਜੋ ਇਨਸਾਨ ਵੀ ਕਿਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਗੀਟਾਇਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਨੇ ਪੰਜੀ ਕਿਧਰੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਮਾਇਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਹੋਈ-ਬੀਤੀ ਅਸਲੀ ਕਹਾਣੀ ਹੇਠਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿਚ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਅੰਕੜੇ ਬੁਨਿਆਦ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ:

ਦਸ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਿੰਨ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 100 ਡਾਲਰ ਮਹੀਨਾ ਬੱਚਤ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ। ਪਰੰਤੂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕੀਤੀ ਬੱਚਤ ਨੂੰ ਕਾਰੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਵੱਖੋ ਵੱਖਰਾ ਢੰਗ ਚੁਣਿਆ। ਗੁਆਂਢੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਵਿਚ ਰਕਮ ਜਮਾਂ ਕੀਤੀ। ਦੂਜਾ ਗੁਆਂਢੀ \$100 ਮਹੀਨਾ "ਟਰਸ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ" ਵਿਚ ਲਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਤੀਜਾ ਗੁਆਂਢੀ ਇਕ ਫਾਈਨੈਂਸਲ ਪਲੈਨਰ (Financial Planner) ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚ ਜਾਵੇ ਅਤੇ \$10000 ਉਧਾਰ ਲਵੇ, 12% ਵਿਆਜ ਉਤੇ, ਜਿਸਦੀ 'ਕੇਵਲ-ਸੂਚੀ' ਕਿਸ਼ਤ \$100 ਮਹੀਨਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਸਲਾਹ ਦਿਤੀ ਕਿ ਉਹ ਉਧਾਰ ਲਿਆ \$10000 ਉਸੇ "ਟਰਸ ਮਿਊਚੁਅਲ ਫੰਡ" ਵਿਚ ਲਾ ਦੇਵੇ।

ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਉਤੇ ਤਿੰਨੇ ਗੁਆਂਢੀ ਆਪਣੀ ਆਪਣੀ ਕਹਾਣੀ ਲੈ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਹਰੇਕ ਨੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਕੋਲੋਂ \$12000 ਦਿਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਗੁਆਂਢੀ ਤਿੰਨਾਂ ਕੋਲ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ ਰਕਮ ਵਿਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਦੇਖਕੇ ਬਹੁਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋਏ।

- ਗੁਆਂਢੀ ਨੰ: 1 ਦਾ \$12000 ਵਧ ਕੇ \$19000 ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ
- ਗੁਆਂਢੀ ਨੰ: 2 ਦਾ \$12000 ਵਧ ਕੇ \$35000 ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ
- ਗੁਆਂਢੀ ਨੰ: 3 ਦਾ \$12000 ਵਧ ਕੇ \$103000 ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।

\$100 ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਇਨਵੈਸਟ ਕਰਨ ਦੇ 10 ਸਾਲ ਵਿਚ ਨਿਕਲੇ ਨਤੀਜੇ

ਜਿਸ ਗੁਆਂਢੀ ਨੇ ਫਾਈਨੈਂਸਲ ਪਲੈਨਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਨੀ ਸੀ, ਉਸਨੂੰ ਸਾਰਾ \$100 ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਪਿਆ। ਸਗੋਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਰਕਮ ਇਨਵੈਸਟ ਕਰਨ ਲਈ ਉਧਾਰ ਲਈ ਸੀ। (ਉਸਦੀ ਟੈਕਸ ਦੀ ਦਰ 35 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ) ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਰ \$100 ਪਿੱਛੇ ਉਸਨੂੰ \$35 ਟੈਕਸ ਛੱਟ ਦਿਤੀ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸਨੂੰ ਕੋਲੋਂ ਸਿਰਫ \$65 ਹੀ ਦੇਣੇ ਪਏ। ਉਸਨੇ ਉਧਾਰ ਲਿਆ \$10000 ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੌਜ਼ ਦਿਤਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਕੋਲ \$103000 ਬਚ ਗਿਆ।

ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਗੁਆਂਢੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੈ। ਮਾਇਕ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਲਾਹੇਵੰਦੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਗੁਰਚਰਨ ਰਾਮਪੁਰੀ ਮਾਇਕ-ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ (Financial Planning) ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ Regal Capital Planners Ltd. Vancouver ਵਿੱਚ Representative ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ
ਫੋਨ : ਦਫਤਰ : 684-3111
ਘਰ : 986-2883

ਆਸਾਮ ਚ 60 ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿਲੀ, —(ਰੋਲਨ) ਕਾਂਗਰਸ ਪੱਖੀ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਜ਼ਮਾਇਤ ਉਲਮਾ ਰਿੰਦ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੋਲਾਨਾ ਅਹਿਮਦ ਮਦਨੀ ਐਮ.ਪੀ. ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਆਸਾਮ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਤੁਲੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਇਲਾਹਮ ਲਾਇਆ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਬਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਵੱਟਰ ਲਿਸਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਢ ਦਿਤੇ ਗਏ ਹਨ। 311 ਲਖ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੱਟ ਦੇ ਹਕ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆਂ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਲੋਕ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਉਥੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਆਸਾਮ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਸਾਮ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਵਧੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚਾਏ।

MINT AUTO BODY LTD.

- Complete Professional Auto Body Repairs and Refinishing on all makes and models
- I.C.B.C. claims handled promptly
- Complete framework ■ UNI - BODY repairs
- All work conditionally guaranteed
- Free estimates ■ Courtesy cars

ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਅਤੇ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਟਰੱਕਾਂ ਦੀ ਅੱਛੀ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਅਤੇ ਤਸਲੀਬਖਸ਼ ਪੇਂਟਿੰਗ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਉ

For further information call:

Bhupinder(Bob) Sihota

Ph. 433-1207

Mint Auto Body Ltd.

5590 Lane Street, BURNABY, B.C. V5H 2H5

Bhupinder(Bob) Sihota

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ.

—ਹਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੰਵਰ—

ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ— ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰਖਣ ਵਾਲੀ (ਸਰਕਾਰੀ) ਸੰਸਥਾ, ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ— ਜਨਤਾ ਦੀ ਅਮਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਲਣ ਵਾਲੇ, ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ, ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਭੜਕਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੱਬਾ ਕੇ ਰਖਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਰਾਜ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਹੀ ਡੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਅਗੇ ਲਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਾਫ਼ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਬਾ ਕੇ ਰਖਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਨਿਗਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਸਿਖਿਆ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਸਾਡੀ ਪੁਲਿਸ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਘੋਲ ਕਰ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਲਕ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਇਤਨੀ ਵਧੀਆ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ— ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ, ਪੁਲਿਸ ਪਾਸ ਚਲੇ ਜਾਓ— ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਫੂਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ— ਪਰ ਸਾਡੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਲਟ ਹੈ ਸਾਡੇ ਇਕ ਫਿਲਾਸਫਰ ਦੀ ਭਾਇਰੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। “ਮੈਨੂੰ ਚੋਰ ਤੋਂ ਇਤਨਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਜਿਤਨਾ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ।”

ਸਾਡਾ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ। ਸਾਡੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪਦ ਚਿੰਨਾਂ ਤੇ ਹੀ ਚਲਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜਸੀ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਹੀ ਵਰਤਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਇਸ ਤੋਂ ਵਧ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਅਤੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਖੁਲ੍ਹੀ ਫੁਟੀ ਦੇ ਦਿਤੀ, ਜੋ ਕਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ, ਤਾਂ ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਓ ਪਾਇਆ ਜਾਣ ਲਗਾ— ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਿਆਸੀ ਮੁਦਾਲਖਿਤ ਵਧਦੀ ਗਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਾਂਗ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਵਧਣ ਲਗੀ। ਜਦੋਂ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਹੀ ਕੁਰਪਸ਼ਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਿਵੇਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵੀ ਆਖਰ ਸਾਡੇ ਭਰਿਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ—ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਅਭਿੰਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁਰਪਸ਼ਨ, ਗਿਸ਼ਤ, ਸਿਆਸੀ ਦਬਾਓ ਆਦਿ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਲਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਕ ਫਿਰਕੂ ਤਬਕੇ, ਜਿਸਨੇ ਖੁਦ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਨਾਲ ਗਦਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅੱਜ ਵਾਲੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿਰੁਧ ਪਿਛਲੇ 4-5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਬੜਾ ਹੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਦਸ ਸਕਣਗੇ ਕਿ ਕਿਸ ਸੂਬੇ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਵਿਚ ਭਾਗਲਪੁਰ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੋਈਆਂ ਦੀ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਬਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅੰਨ੍ਹੀਆਂ ਕਰ ਦਿਤੀਆਂ। ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਾਗਪਤ ਵਿਖੇ ਮਾਇਆ ਤਿਆਗੀ ਵਰਗੀ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਔਰਤ ਨੂੰ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਬੰਦੀਬੰਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ “ਬੂਠੇ” ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਹਲਾਕ ਕਰ ਦਿਤਾ— ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਗੈਰ-ਸਮਾਜੀ ਅੰਸਰਾਂ ਦੀ ਵਿੰਗੇ ਟੇਢੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ—ਹਰਿਆਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਨੌਵੀਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਕਿਵੇਂ ਹਰ ਸਿੱਖ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਫੌਜੀ ਜਾਂ ਸਿਵਲ ਅਫਸਰ ਸੀ, ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ—ਫਰਵਰੀ 1984 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਹਿੰਦੂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਵਿਚ ਹੜਤਾਲ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਅਨੇਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ, ਘਰਾਂ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾੜਿਆ ਗਿਆ। ਪਾਣੀਪਤ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਟ ਕੁਟਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਗੁੰਡੇ ਵਿਰੁਧ ਕੋਈ ਵੀ ਐਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਤੀ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਗੱਤਿਆ ਪਿੱਛੋਂ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਰਾਜ ਵਾਲੇ (ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ) ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਬੱਚਿਆਂ ਤਕ ਨੂੰ ਰੋਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਬੇਪਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਥਾਂ ਖਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਾਂ ਤਾਂ ਲੁਟੀ ਗਈ ਜਾਂ ਸਾੜ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਭ ਕੁੱਝ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਮਿਲੀ ਭੁਗਤ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਜ਼ੁਲਮਾਂ ਦੀ ਹਾਲੇ ਤਕ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ—ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਹ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਲੋਕ ਕਿਥੇ ਸਨ—ਉਦੋਂ ਕਿਉਂ ਚੁੱਪ ਰਹੇ? ਕਈ ਨਿਰਪੱਖ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕਈ ਜੱਜਾਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨਿਰਪੱਖ ਜਾਚਾਂ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਲਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁਧ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਲੀਹਾਂ ਤੇ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ। ਹੁਕਮਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਹੋ ਗੱਲ ਮੁਆਫਕ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਪਿੱਛੋਂ ਕੁਝ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਤ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵਿਗੜਦੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਗਈ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਿਲਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਥੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਈ ਦਰਜਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਵੱਧ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦਾ ਗਠਨ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕੀਤਾ ਸੀ। 1947 ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਹਿੰਦੂ-ਮੁਸਲਿਮ ਦੰਗੇ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵੰਡ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹੁ—ਗਿਣਤੀ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾਈ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀ ਹੈ। ਕਈ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਹੱਕ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਥੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਹੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਤਕ ਜਿਤਨੇ ਵੀ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਿਮ ਫਸਾਦ ਹੋਏ ਹਨ, ਲਗਭਗ ਸਭਨਾਂ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾ ਪ੍ਰਸਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਾਰਨ ਹੋਏ, ਤੇ ਲਗਭਗ ਸਭਨਾਂ ਫਸਾਦਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਨੁਕਸਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਦੂਜੇ ਨੰਬਰ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ 15 ਕਰੋੜ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ—ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਵੱਧ) ਪਰ ਉਹ ਜਥੇਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਾਰ ਖਾਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਉਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. (ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਫੋਰਸ) ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਹੀ ਗਠਨ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਨੇਕਾਂ ਪੜਤਾਲੀਆਂ ਜਾਂਚਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਆ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੰਗਿਆਂ ਵਿਚ ਫੋਰਸ ਵਲੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਬੜੀ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤਸ਼ਦਦ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਗਠਨ ਹੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਰਖਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯਾਦ ਹੈ, ਕਿ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁਲਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣੀ ਅਸੁਰਖਿਆ ਬਾਰੇ ਹਾਲ ਦੁਹਾਈ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸਿਧ ਈਦਗਾਹ ਵਿਖੇ ਜੁਮ੍ਹੇ ਦੀ ਨਮਾਜ਼ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਭਾਰੀ ਇਕਤ੍ਰਾ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ, ‘ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜਾਂ, ਨੀਮ ਫੌਜੀ ਫੋਰਸਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਗਠਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।’

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਜਦੋਂ 1981 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਹੋ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਕੀਤੀ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ (ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਕਾਫੀ ਸੁਖਾਵੇਂ ਤੇ ਨਾਰਮਲ ਸਨ)। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਿੰਦੂ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿਰਕੂ ਏਕਤਾ ਦੇਖ ਕੇ ਇਕ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨ

ਨੇ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ‘ਹਮੇਂ ਯੋਗ ਕਹਿ ਕਰ ਯਹਾਂ ਲਾਏ ਥੇ ਕਿ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਕੋ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਯਹਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਐਸੀ ਥਾਤ ਨਹੀਂ— ਏਕ ਸਕੂਟਰ ਚਲਾ ਰਹਾ ਹੈ ਤੋਂ ਦੂਸਰਾ ਉਸ ਕੇ ਪੀਛੇ ਬੈਠਾ ਹੈ।’ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁਦ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਹੈ (ਜਿਵੇਂ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮੇਂ ਫੌਜੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਨਫਰਤ ਭਰੀ ਗਈ ਸੀ)—ਰਹਿਦੀ ਕਸਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੇ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਾਲ, ਬਿਸਕੁਟ, ਸਿਗਰੇਟਾਂ ਆਦਿ ਮੁਫਤ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ—ਹਿੰਦੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਡੀ ਰਖਸ਼ਾ ਲਈ ਇਥੇ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਫਸਰਾਂ ਪਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਜਾਣ ਤੇ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਾ ਲਿਆ ਜਾਏ। ਹਾਲੇ ਤਕ ਵੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨੂੰ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਆਦਿ ਲਈ ਜੋ ਥਾਵਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾਵਾਂ, ਸਰਾਵਾਂ, ਸਕੂਲ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਬਿਲਡਿੰਗਾਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. (ਸੀਮਾ ਸੁਰਖਸ਼ਾ ਦਲ) ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. (ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ) ਤੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤਸ਼ਦਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡਾ ਹੈ— ਜੋ ਪਿਛਲੇ 4-5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਾਪੇਗੰਡੇ ਕਾਰਨ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦੀ ਤੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਿਚ 90 ਫੀਸਦੀ ਹਿੰਦੂ ਹਨ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀ ਸਦਕਾ 1947 ਪਿਛੋਂ ਫਿਰਕੂ ਲੀਹਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ — ਪਾੜਾ ਵਧਿਆ ਹੈ— ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਬੜੀ ਹੀ ਨਬੀ ਹੈ— ਇਹ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਆਖਰ ਸਮਾਜ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। (3) ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਿਚ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਜਵਾਨ ਹਰਿਆਣਾ, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਪਾਣੀਆਂ, ਬਿਜਲੀ, ਇਲਾਕਿਆਂ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਚਲ ਰਿਹਾ ਹੈ (ਹਰੇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਇਕ ਤਬਕੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੂਬੇ ਨਾਲ ਧੱਬਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। (4) ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਨੂੰਨੀ ਹਿੰਦੂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁਧ ਭੜਕਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ (5) ਸਾਡੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ, ਜੋ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਵਿਅਕਤੀ ਪਕੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਵਿਰੁਧ ਜੋ ਭੇੜੇ ਵਰਤਾਰੇ ਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਤਸ਼ਦਦ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਫੋਰਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਢਣ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਗਲਤ ਨਹੀਂ, ਸੋ ਫੀਸਦੀ ਠੀਕ ਹੈ। ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਆ ਰਹੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਵਜਾਹ ਤੰਗ ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ— ਕਿਸੇ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਜਾਂ ਸਟੇਟਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਭ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਰਸੇ ਬੰਨ੍ਹਦੇ ਰਹੇ ਹਨ—ਪੁਛ ਗਿਛ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਕਈ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਿੱਖ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੰਗ ਕੀਤਾ। 17 ਫਰਵਰੀ 1984 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਕ ਵਾਰੀ ਸੀ. ਆਰ. ਪੀ. ਨੇ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਵਿਚਰ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਈ ਘੰਟੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ, ਜਿਸ ਦਿਨ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਸਿੱਖ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।

ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੀ ਟੀ.ਐਨ.ਚਤਰਵੇਦੀ ਜਦੋਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਪਿਛੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਆਏ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੋਰਚਾ ਡਿਕਟੇਟਰ ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ, 'ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਕਾਤਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰ ਚਤਰਵੇਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਹੱਥ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।' (ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਲੋਕ ਨਾਇਕ-ਸਫਾ 148) ਸੰਤ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਵਰਗੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼, ਜੋ ਆਪਣੀ ਨਰਮ ਦਿਲੀ ਅਤੇ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਤਿਕਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗਾੜਣ ਲਈ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਤੋਂ ਮੋੜ ਕੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਜਾਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦਾ ਬੜਾ ਅਹਿਮ ਰੋਲ ਹੈ—ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਇਹ ਫੋਰਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੋਰ ਰਹੀ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਹੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪੱਖੀ ਬਣ ਜਾਣਗੇ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਬਦਸਲੂਕ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ।

ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਨੇਕ ਵਾਰੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਭੜਕਾਹਟ ਅਨੁਵਾਹ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ-ਆਖਰੀ ਵਾਰੀ ਪਹਿਲੀ ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ 7 ਘੰਟੇ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 11 ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਮੈਦਾਨ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਦਿਤਾ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਕੇਵਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਟਰ ਸਵਾਰਾਂ, ਕਾਰਾਂ, ਜੀਪਾਂ ਆਦਿ ਦੀ ਚੈਕਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸਵਾਰ ਹੋਣ। ਬਸਾਂ ਚੈਕਿੰਗ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਵੀ ਕੇਵਲ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਈ ਕਾਰਾਂ—ਬੱਸਾਂ, ਟਰੱਕਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕਰਕੇ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿਛੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਆ ਰਹੀ ਗੱਡੀ ਜਾਂ ਜੀਪ ਆਦਿ ਨੂੰ ਝਟਪਟ ਰਾਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਿਤਾ-ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੁਖੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਵਲੋਂ ਟਰੈਫਿਕ ਜਾਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਅਕਸਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਸੀਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਵੀ ਆਈ.ਪੀ. ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਅਫਸਰ ਤਾਂ ਕੀ ਵਜ਼ੀਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸਾਰੇ ਸਾਥੋਂ ਡਰਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਅਨੇਕਾਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ "ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ" ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਏ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਅੰਦਰ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਮਾਰਚ 1984 ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੇ ਛੱਡਣ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਸਕੂਟਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਲੰਗਰ ਦੇ ਤਹਿਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬਣੇ 'ਕਾਰ ਸਟੇਂਡ' ਤੇ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਰਾਮਸਰ ਰੋਡ ਰਾਹੀਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੇ ਗਏ। ਰਾਹ ਵਿਚ ਕਈ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਬੀ. ਐਸ. ਐਫ. ਦੀਆਂ ਪਿਕਟਾਂ ਨੇ 'ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ' ਵੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਗੇ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਮੈਂ ਸਿੱਧਾ ਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੇਰਾਂ ਵਾਲੇ ਗੇਟ ਪਾਸ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਨੇ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ ਵੇਖਿਆ। ਜਲਿਆਂਵਾਲੇ ਬਾਗ ਲਾਗੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਪਿਕਟ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਕੂਟਰ, ਜਿਸਤੇ ਮੇਰੇ ਅਖਰਾਂ ਵਿਚ 'ਪ੍ਰੈਸ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣਾ 'ਪਛਾਣ ਪੱਤਰ' ਤੇ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ' ਕੱਢਿਆ ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਵੀ ਮੈਂ ਪੱਤਰਕਾਰ ਹਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਪਾਸ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ ਹੈ। ਪਰ ਇਥੇ ਦੇ ਹਵਾਲਦਾਰ ਨੇ ਮੇਰੀ ਇਕ ਨਾਂ ਸੁਣੀ ਇਕ ਦਮ ਮੇਰੇ ਡੰਡੇ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ, 'ਦੌੜ ਜਾ ਦੌੜ ਜਾ ਕੋਈ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਚਲੇਗਾ।' ਕੁਟ ਖਾ ਕੇ ਮੈਂ ਰਾਮਸਰ ਰਾਹੀਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਪਿਛੋਂ ਇਥੇ ਹੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਜੋਗਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕੁੰਟਰ ਦੀ ਮਾਰ ਕੁਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। (ਇਸ ਦਿਨ ਮੇਰਾ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੋਂ ਬੰਬ ਮਿਲ ਜਾਏ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਜਾਵਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਵਿਚ ਆਪ ਮਾਰਿਆ ਜਾਵਾਂ)।

ਭਾਰਤੀ ਜੰਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਖੰਨਾ ਦੀ ਹਤਿਆ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਸਿਵਲ ਲਾਈਨ ਅਤੇ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਅੰਦਰ ਕਈ ਦੁਕਾਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ 9 ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਨਾਲ ਉਡਾ ਦਿਤਾ। (ਪਿਛੋਂ ਕੁਝ ਖਾੜਕੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਆਸਾਮ ਵਲ ਕਿਤੇ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ।)

ਕਿਸੇ "ਬੰਦ" ਦੇ ਸੱਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂ ਕਰਫਿਊ ਦੌਰਾਨ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁੰਡਾ ਤੇ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅੰਸਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਲੁਟੀਆਂ ਜਾਂ ਸਾੜੀਆਂ, ਪਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਤਮਾਸ਼ਾਈ ਬਣ ਕੇ ਖੜੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਇਕ ਵੀ ਉਦਾਹਰਣ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕਿਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਫਿਰਕੂ ਤੇ ਗੁੰਡਾ ਅੰਸਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਾੜਣ ਜਾਂ ਲੁਟਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਹੋਵੇ।

ਬਹੁਤਾ ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਈਏ—ਮੈਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀਆਂ ਹੁਣ ਦੀਆਂ ਹੀ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ। ਮੋਹਲਨਤ ਵਿਖੇ 8 ਨਿਰਦੋਸ਼ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਹਤਿਆ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ 21 ਜੂਨ ਨੂੰ "ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਬੰਦ" ਦੇ ਸਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ 5 ਜਾਂ 6 ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਵਰਕਰਾਂ ਵਲੋਂ ਫੂਰੇ ਮਾਰੇ ਗਏ, ਪੰਜਾਬ ਰੋਡਵੇਜ਼ ਦੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਦਿਨ ਪਥਰਾਉ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ-ਖਾਲੀ ਬੋਤਲਾਂ ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ—ਦੋ ਦੋਸੀ ਬੰਬ ਵੀ ਸੁੱਟੇ ਗਏ—ਪਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਕੋਈ ਐਕਸ਼ਨ ਨਾ ਲਿਆ। ਕਟੜਾ ਦੁਲੇ ਵਿਖੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਇਕ ਹਜ਼ੂਮ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਇਕ ਏ.ਐਸ.ਆਈ.

ਤੋਂ ਗਈਫਲ ਖੋਹ ਲਈ ਅਤੇ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟ ਕੇ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਤੋਂ ਮੱਦਦ ਮੰਗੀ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਥ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ-ਹਾਰ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਟਰੈਫਿਕ ਤੇ ਰੋਕੇ ਸਿਪਾਹੀ ਬੁਲਾਏ ਜਿਹਨਾਂ ਪਿਛੋਂ 'ਆਤਮ ਬਚਾਓ' ਲਈ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਜਵਾਨ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਕਾਰਣ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜੇ ਤੇ ਅਣਮਿਥੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਕਰਫਿਊ ਲਗਾਣਾ ਪਿਆ। ਜੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ-ਇਸ ਵਾਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗਾੜਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜ਼ੁਮੇਵਾਰੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਹੈ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਲਾਗੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਦੰਗਾ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਮੀ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਗੋਲੀ ਚਲਾਕੇ ਸਖਤ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿਤਾ, ਉਸਨੂੰ ਪਿਛੋਂ ਦੋ ਘੰਟੇ ਹਸਪਤਾਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਸਗੋਂ ਉਸਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪਿਸਤੌਲ ਆਦਿ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਲਗੇ ਰਹੇ-ਜੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਬਚ ਹੀ ਜਾਂਦਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 27 ਜੂਨ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਜੋੜਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਈ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਦਾ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੁਕਲਾਵਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਾਰ ਦਿਤਾ-ਅਖਬਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਬਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਉਸਦੇ ਘਰ ਲਾਗੇ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਲੁਟੇਰੇ ਲੁਟਣ ਆਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਛੱਤ ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਗੋਲਾ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ 'ਬਚਾਓ'—ਇਸੇ ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਐਤਵਾਰ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ 38 ਬੰਦੇ (ਹਿੰਦੂ) ਕਰਫਿਊ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਪਕੜ ਕੇ ਹਵਾਲਾਤ 'ਚ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਮਾਰ ਧਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ 25-30 ਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਥਾਣੇ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ, ਉਥੇ ਸਟਾਫ ਦੇ 6-7 ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਟ ਮਾਰ ਕੇ, ਇਹ 38 ਬੰਦੇ ਹਵਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਫੁਡਵਾ ਲਏ। ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਲੰਧਰ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚੋਂ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਫੁਡਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਆਮ ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਜਿਹੜੇ 38 ਬੰਦੇ ਫੁਡਵਾਏ ਹਨ ਇਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਸਫੈਦ ਕਪੜਿਆਂ ਵਿਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਜਵਾਨ ਸਨ, ਜੋ ਮਾਰ ਧਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਰਿਸ਼ਨਾ ਕਾਂਡ ਵਿਚ 11 ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ 9 ਬੰਦੇ ਮਾਰੇ ਸਨ—ਦੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਮਾਰਿਆ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰੀ ਰਮੇਸ਼ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੂਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਪਿੰਡ ਮੁਰਾਦਪੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਲੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਡਾਕਟਰੀ ਮੁਆਇਨਾ ਕਰਕੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਨਤਾਰਨ ਕੁਝ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਕ ਕਥਿਤ ਸਮਗਲਰ ਨਰਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ, ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਕੜਿਆ ਸੀ, ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੇ ਅੱਡਿਆਂ ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਲਭਾ। ਉਸਨੂੰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਛੁਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿੰਦੂ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਈ ਵਰਕਰ ਜੋ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਲੱਝਦੇ ਹਨ, ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਯਹ ਹਮਾਰੇ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈ ਹੈ'।

ਤਰਨਤਾਰਨ ਲਾਗੇ ਹੀ ਪਿੰਡ ਮਥਰੇਵਾਲ ਜੂਨ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਦੋ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਅਤੇ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਮਾਰ ਦਿਤੇ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਪਿਕਟ ਇਥੋਂ ਮਸਾਂ ਹੀ

ਇਕ ਕਿਲੋ ਮੀਟਰ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਪਿੱਛ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਜਵਾਬ ਮਿਲਿਆ, 'ਹਮ ਨੇ ਸਮਝਾ ਕਿ ਕਿਸੀ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੇਂ ਪਟਾਕੇ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ'।

ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਜੀਪ ਕਿਸੇ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਹੰਗਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪੁਆ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭੇਜ ਦਿਓ, ਤਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਡਰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਰੋਕਣਗੇ, ਪਰ ਜੇ ਕਿਸੇ ਰਾਹ ਆਦਿ ਵਿਚ ਦੋ ਕਾਰ ਤੀਵੀਆਂ ਵੀ ਸਫਰ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਤੀਵੀਆਂ ਦੇਖਣ ਦੇ ਮਾਰੇ ਉਸ ਕਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਆਦਿ ਲਈ ਐਵੇਂ ਹੀ ਘੰਟਾ ਘੰਟਾ ਲਗਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ—ਅਟੈਚੀ ਕੇਸ ਆਦਿ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਇਕ ਕੱਪੜਾ ਕਢਵਾ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ।

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਕਿੰਨੀ ਬਹਾਦਰ ਹੈ, ਇਸਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਨਵੰਬਰ 1985 ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਫਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ 30-35 ਬੰਦਿਆਂ ਦੀ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਪਿੰਡ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਵਿਖੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਖੇਤਾਂ ਵਿਚ ਟਿਊਬਵੈਲ ਤੇ ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਮਾਨੋਚਾਹਲ ਨੂੰ ਪਕੜਣ ਗਈ। ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਮਰੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸਟੇਨ ਗੰਨ ਨਾਲ ਗੋਲੀ ਚਲਾ ਕੇ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਥੇ ਹੀ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ—ਸਾਰੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਸ.ਪੀ. ਸਮੇਤ) ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਉਥੇ ਹੀ ਸੁੱਟ ਕੇ ਦੌੜ ਗਏ। ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਇਥੋਂ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਨਿਕਲ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ।

ਇਹ ਕੁਝ ਇਕ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਲਾਤ ਵਿਗੜੇ। ਅਸਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ 50-60 ਤੋਂ ਉਪਰ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸੈਂਕੜੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਕੇਵਲ ਝੂਠੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਅਸਲੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਮਰਦੇ ਜਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੁੰਦੇ। ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਟ ਲਿਸਟਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਪਕੜੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੀ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ ਇਕ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਅਧੀਨ ਜਨੂੰਨੀ ਹਿੰਦੂਆਂ, ਪ੍ਰੈਸ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਸਿੱਖ ਹਨ (ਭਾਵੇਂ ਅਫਸਰਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤੇ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਹਨ) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਕੇ ਇਥੇ ਫੌਜ ਜਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਰਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਦੁੱਧ ਧੋਤੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਲਗਦੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜੇਹੀਆਂ ਕਈ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਪੁਲਸੀਏ ਦੀ ਕਿਸੇ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਦੀ ਗਿੜਤੋਦਾਰੀ, ਦੋਸਤੀ ਆਦਿ ਹੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਪਿਛਲੇ 39 ਸਾਲ ਤੋਂ ਧੱਕਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਕੋਈ ਈਮਾਨਦਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਰੇਕ ਦਾ ਖੂਨ ਖੌਲਣ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਪੈਰ ਪੈਰ ਤੇ ਧਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰੀ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਲਮ ਰਖਕੇ ਸਟੇਨਗੰਨ ਚੁੱਕ ਲਵਾਂ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਇਹ ਧਕੇ ਵੇਖ ਕੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਸਰਕਾਰ, ਹਿੰਦੂਆਂ ਤੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਅਤਿਵਾਦੀ, ਵੱਖਵਾਦੀ ਦਾ ਲੇਵਲ ਲਗਾ ਦਿਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਵੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹਨ।

ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੰਸਦਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਡਿਸਮਿਸ ਹੋਏ ਜਾਂ ਭਗੌੜੇ ਸਿਪਾਹੀ ਹਨ। ਕਥਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੰਸਦਾਂ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਵਰਦੀ ਪਾ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਹੋ ਪਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦਹਿਸ਼ਤ ਪੰਸਦ ਤਾਂ ਪਕੜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚਣ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 22 'ਤੇ)

(ਪੰਨਾ 21 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਲਈ ਹਰ ਗੀਲਾ ਵਰਤਣਗੇ। ਫੌਜੀ ਰਾਜ ਰਾਨ ਗੁਰਾਇਆ ਲਾਗੇ 5-6 ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਵਰਦੀ ਪਹਿਨ ਕੇ ਕੋਈ ਵਾਰਦਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੇ ਦੋ ਚਾਰ ਹੋਰ ਅਜੇਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਵੀ ਦਹਿਸ਼ਤ ਪਸੰਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਣਾ ਸੀ।

ਆਓ, ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਕੰਮਾਂ-ਡਿਊਟੀਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਈਏ। ਜ਼ਿਲਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ 28 ਥਾਣੇ ਹਨ। (ਨਾਰਮਲ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 1/5 ਅਪਰਾਧ ਇਸ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ) ਹਰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ 20 ਤੋਂ 25 ਸਿਪਾਹੀ ਅਤੇ 5 ਹੋਡਕਾਂਸਟੇਬਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 4 ਸਿਪਾਹੀ ਵਾਰੇ ਵਾਰੀ ਥਾਣੇ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ-ਦੋ ਮੁਨਸ਼ੀ ਇਕ ਡਰਾਈਵਰ, ਦੋ ਬੰਦੇ ਡਾਕ ਤੇ 3 ਜਾਂ 4 ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ, ਗਵਾਹੀ, ਪੇਸ਼ੀ ਆਦਿ ਲਈ, ਦੋ ਸਿਮਨ ਤਕਸੀਮ ਕਰਨ ਲਈ -ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਸਿਪਾਹੀ ਕਿਸੇ ਨਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ, ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਬਾਰੇ ਪੁਛ ਪੜਤਾਲ ਲਈ, ਇਕ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਦੋ ਬਾਵਰਚੀ ਖਾਨੇ ਲਈ ਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਫੁੱਟੀ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਤਿੰਨ ਟਰੇਫਿਕ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਦੂਜੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਕੋਈ ਮੰਤਰੀ, ਲੀਡਰ ਜਾਂ ਅਫਸਰ ਦੌਰੇ ਤੇ ਤੁਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਸੁਰਖਿਆ ਲਈ ਵੀ ਸਿਪਾਹੀ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਥਾਣੇ ਵਿਚ 60-65 ਪਿੰਡ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਕਿਵੇਂ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਵੱਜੋ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਟਾਫ ਨਾਰਮਲ ਹਾਲਾਤ ਜਿੰਨਾਂ ਅੱਜ ਤੋਂ 25-30 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 5-6 ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਨਵੀਆਂ ਤਰੱਕੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਉਤਸ਼ਾਹ ਵਧੇ। ਹਰ ਸਿਪਾਹੀ ਨੂੰ ਦਿਨ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 16 ਤੋਂ 18 ਘੰਟੇ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿਚ 30 ਤੋਂ 50 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੇ ਰਾਈਫਲਾਂ ਹਨ-ਅਸੀਂ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਸਟੇਨਗਨਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਗੱਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲਾਂ, ਸਕੂਟਰਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਰਤ ਕੇ ਨਵੀਨ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੋ ਕੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਕਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ, ਭੱਤੇ ਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲੋਂ ਵਧ ਹਨ। ਉਹ ਕੇਵਲ 8 ਘੰਟੇ ਡਿਊਟੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ 9 ਘੰਟੇ ਹੋ ਗਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣੇ ਤੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਨਵੀਨ ਹਥਿਆਰ ਹਨ। ਉਹ 100 ਗਜ਼ ਵੀ ਪੈਦਲ ਤੁਰਨਾ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਦਾਤ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ 8 ਤੋਂ 10 ਘੰਟੇ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਦੋ ਬੰਦੇ ਵੀ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਤੈਨਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੁਕਮਰਾਨ ਸਮਝਦੇ ਹਨ—ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦਾ ਵੀ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ—ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ, 'ਹਮ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ ਪਰ ਹੀ ਯਹ ਕਾਮ ਕਰੇਗੇ।' ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜੇ ਜ਼ਿਲਾ ਮੇਜਿਸਟਰੇਟ ਵੀ ਹਨ, ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ ਅਨੇਕ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਫਾੜ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਨਮਕ ਮੰਡੀ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਦੋਂ 'ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ' ਦਿਖਾਕੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਕਹਿਣ ਲਗੇ, 'ਡੀ.ਸੀ. ਵੀ ਅਤਿਵਾਦੀ ਹੈ—ਕਰਫਿਊ ਲਗਾ ਕਰ ਆਪਣੇ ਗੁੱਡੋਂ ਕੇ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ ਦੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।' ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੇ ਕਰਫਿਊ ਪਾਸ ਫਾੜ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿਤੇ—ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਪਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ।

ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਕੜਕੇ ਦੋ ਦੋ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਆਪਣੀ ਨਾਜਾਇਜ਼

ਵਹਿਮੀ ਔਰਤ

ਇਕ ਔਰਤ ਨੂੰ ਵਹਿਸ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਤੀ ਨੇ ਬਥੇਰਾ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਮਾਂ-ਮਾਂ ਆਖਕੇ ਬੁਲਾਇਆ। ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਬੜੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨੀ।

ਹਾਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਇਕ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਖਤ ਅਮਰੂਦ ਅਤੇ ਇਕ ਤਿੱਖਾ ਚਾਕੂ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਫੜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ "ਜ਼ਰਾ ਇਹਨੂੰ ਕੱਟਣਾ।"

ਔਰਤ ਅਮਰੂਦ ਚੀਰਨ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਚਾਕੂ ਉਹਦੇ ਹੱਥ ਜਾ ਲੱਗਿਆ। ਲਹੂ ਵਹਿਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਡਾਕਟਰ ਇਹ ਦੇਖਕੇ ਬੋਲਿਆ, "ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ 'ਚੋਂ' ਲਹੂ ਵਗਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ—ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਚਾਹਿਰ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਜਿੰਦਾ ਹੋ।"

"ਗਲਤ! ਔਰਤ ਬੋਲੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਇਹ ਚਾਹਿਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਉਂਦੀ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਚਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਮੁਰਦਿਆਂ 'ਚੋਂ' ਵੀ ਖੂਨ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ।"

—ਪੇਸ਼ਕਰਤਾ: ਸੁਖਜੀਤ ਭੱਠਲ

ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਟਾਰਚਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦੀ ਤਫਦੀਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੋਸ਼ ਆ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਫਸਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਬੜੀ ਜਿਹੀ ਗੱਲ ਤੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਤੈਨਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਮਾਰਧਾੜ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਚੁੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਬਹੁਤ ਵਾਰੀ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਫੋਰਸ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਬੁਲਾ ਕੇ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਆਸਾਮ ਵਿਚ ਦੇ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਇਥੇ ਰਹਿ ਗਏ ਸੀ ਉਹ ਅੱਖ 'ਚ ਪਾਏ ਨਹੀਂ ਰੜਕਦੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਵਈਆ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਸਾਡੇ ਖਾੜਕੂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਅਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ ਦੀਆਂ ਵਾਰਦਾਤਾਂ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਦੋਬਾਰਾ ਹੋਰ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੁਲਵਾ ਲਈ। ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਲੜਾਈ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸ਼ਾਖ ਗਿਰੀ ਹੋ ਤੇ ਇਹ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਵਾਲੇ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਸ਼ੇਰ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਅਗੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਤੇ ਲਗਭਗ 20-22 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਖਰਚ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ 80 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਖਰਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਕਰਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਖਾਲੀ ਆਸਾਮੀਆਂ ਭਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਹਰ ਚੌਂਕੀ ਨੂੰ ਅਪਗਰੇਡ ਕਰਕੇ ਪੂਰਾ ਬਣਾ ਬਣਾ ਕੇ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ, ਵਾਇਰਲੈਸ ਸੈਟ, ਨਵੀਨ ਹਥਿਆਰ ਆਦਿ ਦੇ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹੀ ਅਮਨ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਹੋਰ ਫੋਰਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੀ ਥਾਂ ਬੀ.ਐਸ.ਐਫ. ਅਤੇ ਆਸਾਮ ਰਾਈਫਲ ਆਦਿ ਜਿਹੀ ਨਿਰਪੱਖ ਫੋਰਸ ਤੈਨਾਤ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ—ਨਵੀਂ ਭਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮੈਰਿਟ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਭਰਤੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਬਹਾਨਾ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕੇ।

ਪਿੰਡ ਦੀ ਸ਼ਾਮ

(ਰਾਜ ਗੋਮਾਲ ਦੇ ਨਾਂ)

ਡਾ: ਜਗਤਾਰ

ਸ਼ਾਮ ਹੁਣ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੀ ਅਲਸੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਅਮੱਲਤਾਸ ਵਰਗੀ। ਸ਼ਾਮ ਨਾ ਮਹਿੰਦੀ ਜਿਹੀ ਕੋਸ਼ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਨਾ ਘੁੱਗੀ ਰੰਗ ਦੀ।

ਸ਼ਾਮ ਹੁਣ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਵੀ ਲੁੱਕੇ ਤਲਾ ਵਰਗੀ ਜਾਂ ਕਾਮੇ ਦੇ ਜਟੂਰੇ ਖੁਸ਼ਕ ਵਾਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦੀ। ਸ਼ਾਮ ਨਾ ਖੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਵਾਂਗ ਹੁਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਿੱਘੀ। ਸ਼ਾਮ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਹੁਣ ਯਾਰਾਂ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਖੁਦੇ ਹੋਏ ਚੰਦ ਵਰਗੀ। ਸ਼ਾਮ ਨਾ ਬੱਚੇ ਚੁੰਮਣ ਵਾਂਗ ਹੁਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਮਿੱਠੀ।

ਨਾ ਗਰਾਂ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬਿਹੜਾਂ ਦੇ ਹੋਣਾਂ ਨਾਥ ਆ ਧੁੰਮਾਂ ਤਪਾਵਣ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਚੁੰਭਿਆਂ ਦੇ ਧੁੰਦੇ ਲਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਲੀਕ ਪਾਵਣ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਗੁੜ ਦੀ ਹੈ ਬਾਸ ਨਾ ਕਿਤੇ ਨਕੁਲਾਂ ਦਾ ਰਾਸ।

ਨਾ ਕਿਤੇ ਗਲੀਆਂ ਉਹ ਮਾਵਾਂ ਵਰਗੀਆਂ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਭੈਣਾਂ ਉਹ ਛਾਵਾਂ ਵਰਗੀਆਂ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਸੂਰਜ ਜਹੇ ਨਿੱਘੇ ਭਰਾ ਨਾ ਮਤਾਬੀ ਵਰਗੀਆਂ ਉਹ ਭਾਬੀਆਂ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਦਾਰੂ ਦੀ 'ਵਾ' ਵਿਚ ਬਾਸ ਹੈ ਨਾ ਕਿਤੇ ਰੱਬ ਵਰਗੀਆਂ ਯਾਰਾਂ ਦਾ ਹੁਣ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਪਿਪਲਾਂ ਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਹੁਣ ਧਰਵਾਸ ਹੈ।

ਨਾ ਕਿਤੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅੱਗਾਂ ਲਾਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਮਹਿੰਦੀਆਂ ਨਾ ਕਿਤੇ ਗਿੱਧੇ ਨਾ ਟੱਪੇ ਹੁਣ ਸਨੇਹੋਂ ਅੱਖੀਆਂ ਨਾ ਦੋਂਦੀਆਂ ਨਾ ਲੈਂਦੀਆਂ। ਨਾ ਕਿਤੇ ਮੋਧੂਲੀਆਂ ਉਡਣ ਨਾ ਛਨਕਣ ਝਾਂਜਰਾਂ। ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋ ਗਏ ਬਹਿਰਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੁੱਖ ਜਹੇ ਰੰਗਲੇ ਗਰਾਂ।

■ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਸ਼ਖ਼ਤ ਖਿਆਲ ਉਸ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਬਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਰਦੇ ਹਨ।

■ ਹੋਣੀ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਿਲੇ ਹਾਂ।

■ ਮਾਡਾ ਆਦਮੀ ਡਰਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਣਦਾ ਹੈ, ਚੰਗਾ ਖਿਆਰ ਨਾਲ ਹੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

KAHLON IMPORT AUTO SERVICE

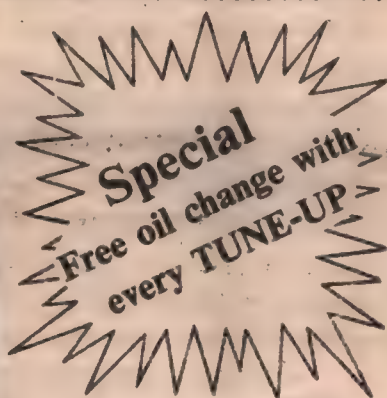
I.C.B.C. CLAIMS ACCEPTED

11965-95th Ave. & Scott Road, Delta. Ph.:585-1242

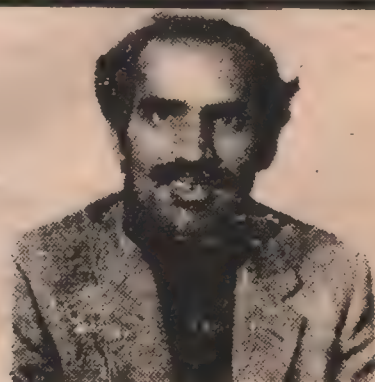
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਮਕੈਨੀਕਲ
ਕੰਮ ਤਸੱਲੀ ਬਖਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਕਾਹਲੋਂ ਇੰਪੋਰਟ ਔਟੋ ਸਰਵਿਸ
PH.:585-1242 D.

MUBARAK KAHLON
ਮੁਬਾਰਕ ਕਾਹਲੋਂ

Japanese — British — European

Licensed Mechanic

* Engine Rebuilding

* Cylinder Heads

* Tune Ups * Brakes

* Carburetors & Clutch overhalls

* Automatic Transmissions

Free Estimates — Low Prices — All work guaranteed
Come and see us, we are here

96 AVE.

SCOTT RD.

95 AVE.

DELTA

ਸਾਹਿਤ

ਤੇ

ਕਲਾ

ਕਹਾਣੀ ਇਕ ਮਰਦਾ ਹੋਇਆ ਦਿਨ

ਮਹੀਪ ਸਿੰਘ

ਉਹ ਜਦੋਂ ਘਰੋਂ ਤੁਰਨ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵਹੁਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਵੱਡੀ ਕੁੜੀ ਆਪਣੀ ਨੱਕਰੀ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਉਸ ਦੀ ਗੋਰਹਾਜ਼ਰੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦਾ ਅਫਸਰ ਬੜਾ ਖਿਝੇਗਾ। ਉਹ ਉੱਜ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾ-ਸੁਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਰੇ ਲੜੀਫੇ ਸਾਰੇ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬਖਾਨਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਕੇ ਲਹੂ ਦੇ ਘੁੱਟ ਵਾਂਗ ਪੀਂਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੱਲ੍ਹ ਸ਼ਾਮ ਤੋਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਡੀਕਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਹੋਈ ਭੀੜ ਨੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਟੈਕਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ ਕੇ ਲਾਹ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਟਰਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਦਫਤਰ ਜਾਣ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਮੰਨ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਲਜ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਿੱਕੀਆਂ ਦੋਵੇਂ ਭੈਣਾਂ ਘਰੇ ਹੀ ਸਨ।

ਪਰ ਉਹ ਪਗੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਸਜੀਤ ਬੋਲੀ — “ਦਾਰ ਜੀ, ਅਜ ਕਿਤੇ ਨਾ ਜਾਓ। ਬਾਜ਼ਾਰ ਤਾਂ ਉੱਜ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਦਿਨ ਠੀਕ ਲੰਘ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸ਼ਾਮੀਂ ਸਾਰੇ ਇਕੱਠੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਚੱਲਾਂਗੇ।”

“ਸੱਤੁ ਝੱਲੀ ਏਂ ...!” ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੁੱਤੀ ਪਾਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ — “ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਗੁੱਸਾ ਫੌਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਭਲਾ ਲੋਕਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਕਹਿਣੇ ਕਿਹਾ ਜਿਹਦਾ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨਾਲ ਕਦੀ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਮੈਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਲਗਾ ... ਬਸ ਸੀਸ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਮੁੜ ਆਵਾਂਗਾ।”

ਜਸਜੀਤ ਚੁੱਪ ਹੋ ਗਈ। ਹਰ ਗੱਲ ਵਿਚ ਮੀਨ-ਮੇਖ ਕੱਢਣ ਵਾਲੀ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਬੋਲੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਆਦਤ ਦਾ ਪਤਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ 102 ਡਿਗਰੀ ਖੁਫਾਰ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੀਸ ਗੰਜ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਵਰਜ ਸਕਦਾ।

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਕੰਮ ਕਾਜ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦਾੜੀ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਰੱਖਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਤਾਂ ਇਕਵੀਜ਼-ਬਵੀਜ਼ ਸਾਲ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਵਾਲ ਖਾਸੇ ਚਿੱਟੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਖਿਜਾਬ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਦਾੜੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦੀ ਉਮਰ ਸੱਠਾਂ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਲਗਦੀ ਸੀ।

ਸਵੇਰ ਦੇ ਸੱਤ ਵੱਜੇ ਸਨ। ਹਵਾ ਵਿਚ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਠੰਡ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਸੀ। ਉਹ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਸਾਹਮਣੇ ਮਲਹੋਤਰਾ ਜੀ ਨਾਲ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਬੰਦੇ ਖੜੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਦਾ ਅਖਬਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਛਪੀ ਇਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਮਲਹੋਤਰਾ ਜੀ ਨੂੰ ਨਮਸਤੇ ਕਹੀ। ਇਸ ਗੱਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕੀਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਣ ਤੇ ਨਮਸਤੇ ਜਾਂ ਸਹਿਤ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਪਰ ਅੱਜ ਮਲਹੋਤਰਾ ਜੀ ਨੇ ਬੜੇ ਬੇਰੁੱਖੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਲੋਤੇ ਬੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਘੁਰਕੇ ਵੇਖਣ ਲਗ ਪਏ। ਉਹ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮਲਹੋਤਰਾ ਜੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਘੁਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੇ-ਪਿਛੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਬੰਦੇ ਉਥੇ ਹੀ ਖੜੇ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਹਰ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੋ-ਦੋ,

ਚਾਰ-ਚਾਰ ਲੋਕੀ ਖੜੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੀਕ ਪੁੱਜਦੇ-ਪੁੱਜਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਘੁਰਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵੱਡਾ ਹਜ਼ੂਮ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛੇ-ਪਿਛੇ ਤੁਰਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪਿਛੇ ਮੁੜ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ-ਦੁੱਕੇ ਬੰਦੇ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਭੀੜ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਡਰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਹਿੱਕ ਤੋਂ ਉਤਰਦੀ ਹੋਈ ਪੈਰਾਂ ਦੇ ਗਿੱਟਿਆਂ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਬੁਦਬੁਦਾਉਣ ਲੱਗਾ — “ਵਾਹਿਗੁਰੂ... ਵਾਹਿਗੁਰੂ...”

ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੇ ਕੋਈ ਖਾਸ ਭੀੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਲੋਕੀ ਆਪਣੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਟੋਕਰੇ ਲਈ ਉਥੇ ਖੜੇ ਸਨ। ਸਾਹਮਣੇ ਮਿਲਕ ਬੂਥ ਸੀ। ਉਥੇ ਦੁੱਧ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਭੀੜ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਿੱਖ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਏ।

ਉਹ ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਬੱਸ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਸਬਜ਼ੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟੋਕਰੇ ਵੀ ਉਸੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾ ਲਏ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਨਜ਼ਰ ਬੱਸ ਦੀਆਂ ਸੁਆਰੀਆਂ 'ਤੇ ਪਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵੀ ਪਗੜੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਸਲਵਾਰ-ਕਮੀਜ਼ ਪਾਈ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਔਰਤਾਂ ਬੈਠੀਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਬੱਸ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿੰਨੀ ਹੀ ਵਾਰ ਸਫਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸਿੱਖ ਇਸ ਬੱਸ ਤੋਂ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਵਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਬੱਸ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਮਸਾਂ ਪੰਦਰਾਂ-ਸੋਲਾਂ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਪਗੜੀ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਟਕਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੋਚਣ ਲੱਗਾ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਇਹ ਮੁੰਡਾ ਅੱਜ ਘਰੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਆਇਆ ਹੈ... ਇਸ ਦੇ ਮਾਂ-ਪਿਓ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ।

ਮਾਲ ਰੋਡ ਦਾ ਚੱਕਰ ਕੱਢਦੀ ਹੋਈ ਬੱਸ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਗੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਭੀੜ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਉਥੇ ਬੱਸ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸੁਆਰੀਆਂ ਘੱਟ ਸਨ, ਪਰ ਗੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਖੜੇ ਲੋਕੀਂ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਆਪਸ ਵਿਚ ਉਚੀਆਂ-ਉਚੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਭਾਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕੀ ਉਸ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ, ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਉਹ ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਆਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਵਹੁਟੀ ਤੇ ਤਿੰਨ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਸ ਅੱਗੇ ਫਿਰਨ ਲੱਗ ਪਏ।

ਲਾਲ ਕਿਲੇ ਦੇ ਬੱਸ ਸਟਾਪ ਤੇ ਉਤਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਮੁੰਡਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੈਠਿਆ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ

ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮੁੰਡੇ ਤੋਂ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਤੂੰ ਕਿੱਥੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈਂ... ਜਾਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਜਾ... ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ। ਪਰ ਇਹ ਸੋਚਦੇ-ਸੋਚਦੇ ਉਹ ਬੱਸ ਤੋਂ ਉਤਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਤੇ ਬੱਸ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ ਸੀ।

ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਜਾਣ ਲਈ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਨਿੱਕ-ਨਿੱਕੇ ਗੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਲੋਕੀ ਆਪਸ ਵਿਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁੱਟਾਂ ਵਿਚ ਇੱਕੋ-ਦੁੱਕੇ ਸਿੱਖ ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਸ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਵਧਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ — ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਕੁਝ ਤਣਾਓ ਤੇ ਹਲਚਲ ਤਾਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜੇਹੀ ਕੋਈ ਖਾਸ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕੁਝ ਗੜਬੜੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਕਰਫਿਊ ਲਗ ਜਾਵੇਗਾ, ਪੁਲੀਸ ਸਭ ਸੰਭਾਲ ਲਵੇਗੀ।

ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਇਕ ਗੱਲ ਆਈ — ਪੁਲੀਸ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਵੇਖਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਪੁਲੀਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿਪਾਹੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਪਿਆ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਦਾ ਉਹ ਘਰੋਂ ਤੁਰਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਸਿਪਾਹੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ। ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਪੁਲੀਸ ਵਾਲੇ? ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾ ਆਇਆ। ਉਸ ਦੀ ਤੌਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ।

ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਪੁੱਜ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੇ ਬਾਹਰੋਂ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿਰ ਝੁਕਾਇਆ। ਫੇਰ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਧੋ ਕੇ ਉਹ ਹਰ ਪੱਤੀ ਤੇ ਆਪਣਾ ਸੱਜਾ ਹੱਥ ਰੱਖ ਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਲਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ... ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਬੋਲਦਾ ਹੋਇਆ ਉਤੇ ਆਇਆ। ਜੇਬ ਤੋਂ ਇਕ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ, ਭਾਈ ਜੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਲਿਆ ਤੇ ਚੱਕਰ ਲਾ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ। ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਜਿਸ ਕੇ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਤੂੰ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਦੁਖ ਕੈਸਾ ਪਾਵੈ ...।”

ਉਹ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਚਿਹਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਏ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਅੱਜ ਸੰਗਤ ਬੜੀ ਘੱਟ ਹੈ।

ਉਹ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਰਾਗੀ ਜਥਾ ਗਾ ਰਿਹਾ ਸੀ — ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਕਾ ਸੰਤਾਂ ਤੂੰ ਸੰਤ ਤੇਰੇ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ ਕਰਿ ਭਓ ਕਿਵੁ ਨਾਹੀਂ ਜਮੁ ਨਹੀਂ ਆਵੈ ਨੇਰੇ ...

ਉਹ ਰਾਗੀਆਂ ਨਾਲ ਹਰ ਤੁਕ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇਰੇ ਸੇਵਕ ਕਰਿ ਭਓ ਕਿਵੁ ਨਾਹੀਂ ... ਜਮੁ ਨਹੀਂ ਆਵੈ ਨੇਰੇ ...। ਪਰ ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਾਰ ਵਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਗੱਲੀ ... ਉਥੇ ਖਲੋਤੇ ਲੋਕ ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ... ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ... ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਗੁਰਬੱਸ ਕੌਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਜਸਜੀਤ, ਮਨਜੀਤ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਘਬਰਾਏ ਤੇ ਸਹਿਮੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ਯਾਦ ਆ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਟਿਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਰਾਗੀਆਂ ਦੇ ਸੁਰ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ...

ਜੋ ਤੇਰੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਸੁਆਮੀ ...

ਤਿਨਕਾ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੁਖ ਨਾਸਾ

ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ, ਉਸ ਤੇ ਕੋਈ ਰੰਗ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ ਤੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਘੜੀ ਵੇਖੀ, ਅੱਠ ਵੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਘਰ ਵਾਪਸ ਮੁੜਨ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਕੁਰਬਲਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਕੂਟਰ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿਸਿਆ। ਬੱਸ ਸਟਾਪ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀਆਂ ਅਜੀਬ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ। ਇਕ ਨੇਤਾ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬੰਦਾ ਫੁਟ ਪਾਥ 'ਤੇ ਖਲੋਤਾ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ... ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ ... ਇਹ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹੀ ਹਨ ... ਇਹ ਗਦਾਰ ਹਨ ...।

ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਉਸ ਬੰਦੇ ਦੇ ਚਹੁ ਪਾਸੇ ਭੀੜ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੱਸ

ਅੰਤੀ ਪੰਨਾ 24 'ਤੇ

Via Rail Tickets
Now issued here

Winnipeg

Vancouver to
From

\$346⁰⁰

Calgary

\$150⁰⁰

Edmonton \$169⁰⁰

Toronto \$399⁰⁰

Travel to India,
Pakistan Europe &

ONE WAY FARE IS ALSO AVAILABLE TO TORONTO ONLY
BOOK EARLY TO AVOID DISAPPOINTMENT

For booking conditions please call:

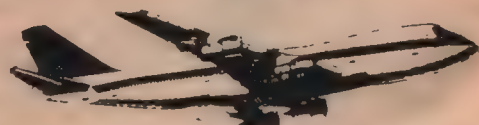
Fourways Travel Limited

9341 - 120 St., (Scott Rd.) Delta, B.C.

Ph. (604) 584-1411

Anywhere in the world.

ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਉਰਦੂ, ਇੰਗਲਿਸ਼
ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ

ਸਰੀ-ਡੈਲਟਾ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ
ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ — ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਹੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਲਈ ਟਿਕਟਾਂ
ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

ਸਟਾਪ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪਰਾਂ ਖਲੋ ਕੇ ਉਹ ਦਰਿਆ ਗੰਜ ਵਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬੱਸ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਲਗ ਪਿਆ।

ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਤ੍ਰਿਬਕ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਕੁਰਤਾ-ਪਜਾਮਾ ਪਾਈ ਇਕ ਪੱਕੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬੰਦਾ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ — “ਸਰਦਾਰ ਜੀ, ਛੇਤੀ ਘਰ ਤੁਰ ਜਾਓ ... ਮਾਹੌਲ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ... ਏਧਰ-ਉਧਰ ਨਾ ਫਿਰੋ।”

ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੜੀ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਭਰੀ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਿਆ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇਤਾ ਦੇ ਚਹੁ ਪਾਸੇ ਭੀੜ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਵਧ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਬੜੀ ਉੱਚੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਉਹ ਪੈਦਲ ਹੀ ਕਬਲੀਰੀ ਗੇਟ ਵੱਲ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਅਜੇ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡਾ ਚੁਰਾਹਾ ਪਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਬੜਾ ਸ਼ੇਰ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਪੁਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਿਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਵੱਡੇ ਡਾਕਖਾਨੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੂਰੋਂ ਵੇਖਿਆ — ਇਕ ਟੈਕਸੀ ਧੁ-ਧੁ ਕਰ ਕੇ ਸੜ ਰਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਥੇ ਬੇਹਿਸਾਬ ਰੋਲਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਹ ਵਾਪਸ ਮੁੜ ਪਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਰਿਗ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਉਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਸ ਵੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਕਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਰਿਗ ਰੋਡ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਰੁਮਾਲ ਕੱਢ ਕੇ ਉਹ ਨੇ ਮੂੰਹ ਛਿਪਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਲੰਮੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨਹੀਂ ਛਿਪ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਪਗੜੀ ਨੂੰ ਢਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਤੇ ਜੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਢਕਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਪਗੜੀ ਉਘੜ ਜਾਂਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਤੁਰਦੇ-ਤੁਰਦੇ ਲੰਮੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵਲ੍ਹੇਟ ਕੇ ਗੰਢ ਮਾਰ ਲਈ।

ਰਿਗ ਰੋਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ੇਰ-ਸ਼ਰਾਬਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ — ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਫੇਰ ਗੁਰਬੱਸ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਆਉਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਫੇਰ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ — ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਬਾਹਰ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਧੁੱਪ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ, ਚਹੁ ਪਾਸੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਖਿਲਾਰ ਵੀ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਨੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਣਾ ਬੜਾ ਔਖਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣਿਓਂ ਆਉਂਦਾ ਇਕ ਟਰੱਕ ਦਿਸਿਆ। ਟਰੱਕ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਲੋਕੀ ਜ਼ੋਰ-ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸੀ।

ਉਹ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੁਕ ਗਿਆ।

ਉਹ ਪੈਦਲ ਹੀ ਤੁਰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੜਕ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਕੂਟਰ ਜਾਂ ਟੈਕਸੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਬੱਸਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਕੋਈ ਬੱਸ ਉਸ ਦੇ ਇਲਾਵੇ 'ਤੇ ਰੁਕ ਨਹੀਂ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਹ ਉਸ ਮੋੜ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ ਜਿਥੋਂ ਇਕ ਪਤਲੀ ਸੜਕ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਜਾਂਦੀ ਹੋਈ ਅਲੀਪੁਰ ਰੋਡ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਸੜਕ ਬੇਰੋਟਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਥੋਂ ਲੰਘਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ, ਉਸੇ ਸੜਕ ਤੋਂ ਪੰਜ-ਛੇ ਬੰਦੇ ਰਿਗ ਰੋਡ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦਿੱਤਾ ... ਸਰਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਮਾਰੋ ਮਾਰੋ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਸ਼ੇਰ ਉਸ ਵੱਲ ਦੌੜਦਾ ਹੋਇਆ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਉਹ ਘਬਰਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਚ ਨਾ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰੇ। ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਕੋਈ ਮਕਾਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਵੜ ਕੇ ਪਨਾਹ ਲੈ ਲੈਂਦਾ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦੌੜ ਪਵੇ, ਪਰ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਦੌੜਿਆ ਨਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਛੇਤੀ-ਛੇਤੀ ਤੁਰਨ ਲਗ ਪਿਆ।

“ਤੂੰ ਨੇ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤੇਰੀ ਜਾਤ ਵਾਲੋਂ ਨੇ ਮਾਰਾ ਹੈ।” ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਹੱਥੋੜੇ ਵਰਗੀ ਚਪੇੜ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਪਈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਪਿਆ। ਫੇਰ ਉਸ 'ਤੇ ਭੰਡੇ ਵਰ੍ਹਨ ਲਗ ਪਏ। ਲੱਤਾਂ-ਮੁਕਿਆਂ ਦੀ ਉਸ 'ਤੇ ਬਾਰਸ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਕੁਝ ਚਿਰ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਬਾਧਵਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮੂੰਹ-ਸਿਰ ਬਚਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਚਹੁ ਪਾਸਿਓਂ ਉਸ 'ਤੇ ਪੱਥਰ ਹੀ ਪੱਥਰ ਡਿੱਗ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਬੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਰਹੇ ਸਨ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਬੰਦੇ ਸੜਕ ਨੂੰ ਘੇਰ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਸ਼ੇਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਸਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰਨ ਦੀ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਕੁਝ ਹੱਥ ਉਸ ਨੂੰ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਘਸੀਟ ਰਹੇ ਹਨ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਾਰੀ ਚੀਜ਼ ਡਿੱਗੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਤੇਜ਼ ਚੀਕ ਨਿਕਲੀ ਪਰ ਸ਼ੇਰ ਤਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ... ਸਰਦਾਰ ... ਮਾਰੋ ਮਾਰੋ ਦੀਆਂ ਵਾਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਆ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ — ਭਲਾ, ਇਹ ਬੰਦੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਮਾਰਨਗੇ ... ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਵਿਗਾੜਿਆ ਹੈ ...। ਫੇਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜੇ ਇਹ ਬੰਦੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇਗਾ ... ਇੰਨੇ ਵਿਚ ਸੜਕ ਤੋਂ ਲੰਘਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਬੱਸਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਰੁਕ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਲੋਕੀ ਉਤਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਜਾ ਦੇਣਗੇ।

ਉਹ ਫਿਰ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਵਾਲੇ ਬੰਦੇ ਬੜੇ ਲਫੰਗੇ ਲਗ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਡੰਡੇ ਸਨ। ਇਕ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦੀ ਛੜ ਵੀ ਸੀ।

“ਕਿਉਂ ਬੇ ਸਰਦਾਰ ... ਤੂੰ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਕੋ ਮਾਰਾ ਹੈ।”

“ਮੈਂ ...।” ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲਿਆ — “ਮੇਰਾ ਇਸ ਸੇ ਕਿਆ ਵਾਸਤਾ ...। ... ਫਿਰ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਲਾ-ਹੁੰਦਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

* * * *

ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਹ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਸੁੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚ ਧਸਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ-ਕੁਝ ਚੇਤੇ ਆਉਣ ਲੱਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਡੂੰਘਾ ਨਸ਼ਾ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਟੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ ਤੇ ਚਿੱਕੜ ਵਿਚ ਲਿਬੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿੱਬੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਬੇਹੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹੀਆਂ। ਸਿਰ ਵਿਚ ਬੜੀ ਪੀੜ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਰਤਾ ਪਰਾਂ ਹੋਇਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਨਜ਼ਰ ਆਏ। ਉਸ ਨੇ ਉਠਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਹਰ ਜੋੜ ਟੁੱਟਿਆ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਧੂਹਾ ਕੇ ਕੰਧ ਨਾਲ ਲਾਇਆ। ਜੁੜਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਚੁੱਕੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਦੀ ਚੀਕ ਨਿਕਲ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜੁੜਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਗੰਢ ਲੱਗੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੌਲੇ ਜਿਹੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਠੰਡੀ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਉਸ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਓਂ ਪੁੱਟੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਪੱਗ ਲੱਭਣ ਲਈ ਇਧਰ-ਉਧਰ ਵੇਖਿਆ। ਉਹ ਕਿਤੇ ਨਜ਼ਰ ਨਾ ਆਈ। ਵਕਤ ਵੇਖਣ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਘੜੀ ਵੇਖਣੀ ਚਾਹੀ, ਪਰ ਹੱਥ ਵਿਚ ਘੜੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਧੁੱਪ ਢਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਗੁਰਬੱਸ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਣ ਲੱਗੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਚਿਹਰੇ ਕਿਸੇ ਡੂੰਘੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਡੁੱਬੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅਜੇ ਬੜੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੈ, ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਉਥੋਂ ਕਾਫੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਵਿਚ ਲੋਹੇ ਦੀਆਂ ਛੜਾਂ ਤੇ ਲਾਠੀਆਂ-ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਭੀੜ ਉਭਰ ਆਈ। ਉਹ ਉਥੇ ਹੀ ਨੁਕਰੇ ਹੋ ਕੇ ਲੋਟ ਗਿਆ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ... ਵਾਹਿਗੁਰੂ ... ਬੁਝਦਾਉਣ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤ੍ਰੇਹ ਲੱਗੀ। ਤ੍ਰੇਹ ਦੇ ਅਹਿਸਾਸ ਨੂੰ ਭੁਲਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਕੁਝ ਸੋਚਣ ਲਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਸੋਚਣ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 25 'ਤੇ)

WHEATON PONTIAC BUICK GMC LTD.

ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੜੀ ਜਿਹੀ ਡਾਊਨ ਪੇਮੈਂਟ ਦੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਅਸਾਨ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਲਓ

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਵੈਨਾਂ ਆਦਿ ਵੀ ਚੰਗੇ ਭਾਅ ਤੇ ਖ਼ੀਦਦੇ ਹਾਂ — ਇਕ ਵਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਝੰਡ
ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ ਜਾਂ ਫੁਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ

ਕੁਲਦੀਪ ਝੰਡ ਗਰੈਂਡ ਸੇਲਜ਼ ਮਾਸਟਰ

Bus. 526-2781 Res. 524-4137

Pager 687-7711 #7610

SUPER BUYS

325 - 12th St. New Westminster, B.C.

(ਪੰਨਾ 24 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਬਚ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ? ਉਹ ਬੰਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮੋਇਆ ਹੋਇਆ ਸਮਝਕੇ ਹੀ ਛੱਡ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਖਿਆਲ ਆਇਆ — ਦੰਗਈਆਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਗੁਰਬੰਸ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ — ਨਹੀਂ, ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ। ਆਪਣੀ ਗਲੀ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਹੈ ... ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੀ? ਗਲੀ ਵਿਚ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਬੜੇ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਦੁਖ-ਸੁਖ ਵਿਚ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਮਿਲਵਰਤਣ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਆਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੀ ਗਲੀ ਦੇ ਲੋਕੀ ਇਜ਼ ਹੀ ਵੇਖਦੇ ਰਹਿਣਗੇ? ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮਲਹੋਤਰਾ ਜੀ ਦਾ ਸਵੇਰੇ ਵੇਖਿਆ ਚਿਹਰਾ ਚੌਤੇ ਆਇਆ। ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਦੀ ਇਕ ਲਹਿਰ ਉਸ ਵਿਚ ਲਹਿਦੀ ਚਲੀ ਗਈ।

ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤ੍ਰੇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਕੁਝ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦਾ ਉਸ ਦੀ ਬੇਚੈਨੀ ਵਧ ਜਾਂਦੀ। ਬੇਚੈਨੀ ਵਧਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੰਡੇ ਤੇ ਸਿਰ ਦਾ ਦਰਦ ਵੀ ਵਧ ਜਾਂਦਾ।

ਪੁੱਪ ਕੁਝ ਹੋਰ ਢਲ ਗਈ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਪੂਰਾ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕੁਝ ਚਿਰ ਹੋਰ ਇਜ਼ ਹੀ ਬੈਠਾ ਰਹੇਗਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਮਰ ਜਾਵੇਗਾ ... ਤ੍ਰੇਹ ਨਾਲ, ਬੇਚੈਨੀ ਨਾਲ, ਦਰਦ ਨਾਲ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਉਹ ਲੜਖੜਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਉਹ ਬੜੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਬੜੀਆਂ ਤੇਜ਼-ਤੇਜ਼ ਦੌੜ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਦੂਰ-ਦੂਰ ਤੀਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਕੋਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗ ਰਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਇਕ ਸੋਧ ਹੈ — ਪਾਣੀ।

ਉਸ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਮੁੜਦੀ ਸੜਕ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਟਿੱਲਾ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ। ਉਥੇ ਕੁਝ ਕੱਚੇ-ਪੱਕੇ ਘਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਟਿੱਲੇ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਉਹ ਬੇਹਿਸਾਬ ਥੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਉੱਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਪਲ ਦੇ ਥੱਲੇ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਬੰਦੇ ਬੈਠੇ ਦਿਸੇ। ਉਹ ਸਹਿਮ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪਰ ਇਹ ਬੰਦੇ ਕੁਝ ਵੱਖ ਉਮਰ ਦੇ ਲਗਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਪਿਪਲ ਦੇ ਥੱਲੇ 'ਤੇ ਮੰਦਰ ਵਰਗਾ ਕੁਝ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਦੇਵਤਾ ਦੀ ਮੂਰਤ ਰੱਖੀ ਹੈ।

ਉਹ ਅਚਨਚੇਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪੁੱਜ ਗਿਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਤ੍ਰਿਬਕ ਪਏ — “ਕੌਣ ਏਂ ਤੂੰ ...।” ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਇਕਠਿਆਂ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ... ਮੈਨੂੰ ਕਾਫੀ ਤ੍ਰੇਹ ਲੱਗੀ ਏ।”

ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਰ ਘੁਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ... ਉਸ ਦੇ ਜੁੜੇ ਵਿਚੋਂ ਖਿਲਰੇ ਵਾਲ ... ਉਸ ਦੀ ਪੁੱਟੀ ਹੋਈ ਦਾੜ੍ਹੀ ... ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਦਾ ਕੜਾ।

“ਤੂੰ ਸਰਦਾਰ ਏਂ ...।” ਇਕ ਨੇ ਕੜਕ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ...।”

“ਮੈਂ ਪੁੱਛਦਾਂ ... ਕੀ ਤੂੰ ਸਰਦਾਰ ਏਂ ...।” ਦੂਜੇ ਨੇ ਬੜਾ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ ... ਹਾਂ ... ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਤਾਂ ਪਿਆਓ ਭਰਾਓ ...।” ਉਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਬੇਹਿਸਾਬ ਤਰਲਾ ਉਭਰ ਆਇਆ ਸੀ।

“ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੀ ਖੈਰ ਮੰਗ ਤੇ ਭੱਜ ਜਾ ਇਥੋਂ ... ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਕੋਈ ਪਾਣੀ-ਸ਼ਾਣੀ।” ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ।

“ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਾਣੀ ਪਿਆ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਲੈ ਲਓ ... ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਂਜ ਹੀ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗਾ।”

“ਤੂੰ ਇਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਹੀਂ ... ਜਾਂ ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਤੇਰੀ ਕਬਰ ਪੁੱਟੀਏ ...?” ਕਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਇਕ ਬੰਦਾ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਗਿਆ।

ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਤੱਕਿਆ ... ਪਿਪਲ ਦੇ ਥੱਲੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ। ਫਿਰ ਮੁੜ ਕੇ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਘਸੀਟਣ ਲਗ ਪਿਆ।

ਉਹ ਸੜਕ 'ਤੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸੁੱਝ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇੰਜ ਲਗ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਠਠਬਰ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ-ਦੁੱਕਾ ਬੰਦੇ ਆ-ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਧਿਆਨ ਉਸ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਹਮਣੇ ਰਿੰਗ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੁਲੀਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਆਂਦੀ-ਜਾਂਦੀ ਦੌੜ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸੜਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਅੱਧ ਬਣੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਝੁੰਗੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਉਹ ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਸੜਕ ਤੋਂ ਉਥੇ ਤੀਕ ਬੜੀ ਉਚੀ-ਨੀਵੀਂ ਪਗਡੰਡੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਹਨੇਰਾ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਝੁੰਗੀਆਂ ਤੋਂ ਮੱਧਮ-ਮੱਧਮ ਰੋਸ਼ਨੀ ਝਾਤੀ ਮਾਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਸ ਨੇ ਪਗਡੰਡੀ ਤੋਂ ਦੋ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਵੇਖਿਆ। ਨੇੜੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਈਆਂ ... ਘੁੰਘਰਾਲੇ ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਵਾਲ, ਚਮਕਦਾਰ ਹੋਇਆ ਡੂੰਘਾ ਕਾਲਾ ਰੰਗ ... ਲੰਮੇ ਮੋਟੇ ਭੁੱਲ੍ਹ।

“ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੋ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿਓ ... ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਬੜਾ ਪਾਣੀ ਦਿਓ ਉਹ ਬੋਲਿਆ।

ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੜਾ ਘੁਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਬੋਲਿਆ — “ਯੇ ਕਿਆ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ... ਹਮ ਤੁਮ ਕੂ ਕਿਉਂ ਮਾਰੇਗਾ ...?”

“ਤੂੰ ਸਰਦਾਰ ਹੈਂ ...?” ਦੂਜੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

“ਹਾਂ ...।” ਉਹ ਬੋਲਿਆ ... ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ... ਹੁਣ ਜੋ ਕਰਨਾ ਜੇ ਕਰ ਲਓ।

“ਹਮਾਰੇ ਸਾਥ ਚਲੋ।” *

ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਜਿਓ-ਖੱਬਿਓ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਤੁਰਨ ਲਗ ਪਏ।

ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਪਲ ਲਈ ਜਾਪਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਕਤਲਗਾਹ ਵੱਲ ਲਿਜਾ ਰਹੇ ਹੋਣ।

ਝੁੰਗੀ ਕੋਲ ਪੁੱਜ ਕੇ ਇਕ ਨੇ ਮੰਜੀ ਡਾਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਠਾ ਦਿਤਾ। ਦੂਜੇ ਨੇ ਬਾਹਰ ਖੜੋਤੀ ਉਨੀ ਹੀ ਕਾਲੀ ਜਨਾਨੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਜਨਾਨੀ ਝੁੰਗੀ ਵਿਚੋਂ ਮਟਕੀ ਤੇ ਇਕ ਗਲਾਸ ਕੱਢ ਲਿਆਈ।

“ਲੋ ... ਹਾਤ-ਮੂੰਹ ਧੋਵੋ ...।”

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਘੁਰ ਕੇ ਵੇਖਣ ਲਗ ਪਿਆ।

“ਅਬੀ ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਪਾਣੀ ਨਹੀਂ ਪੀਨਾ ... ਕੁਝ ਖਾ ਕੇ ਪੀਨਾ।”

ਉਹ ਕਾਲਾ ਬੰਦਾ ਬੋਲਿਆ। ਕਾਲੀ ਜਨਾਨੀ ਝੁੰਗੀ ਵਿਚੋਂ ਰਕਾਬੀ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਗੁੜ ਲੈ ਆਈ।

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁੜ ਦੀ ਡਲੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਈ ਤੇ ਇਕ ਗਲਾਸ ਪਾਣੀ ਪੀ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਡਲੀ ਮੂੰਹ ਵਿਚ ਪਾਈ ਤੇ ਹੋਰ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ। ਫਿਰ ਉਹ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਮੰਜੀ ਉੱਤੇ ਲੇਟ ਗਿਆ।

ਅਚਨਚੇਤ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਪਿਆ — ਗੁਰਬੰਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਦੀ ਮੰਜੀ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਆ ਕੇ ਬਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਅਤੇ ਉਹ ਡੂੰਘੀ ਨੀਂਦ ਵਿਚ ਡੁੱਬਣ ਲਗ ਪਿਆ।

ਗਜ਼ਲ

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ

ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਛੱਤਾਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ, ਸੁਪਨ-ਪਤੰਗ ਉਡਾਓਗੇ,
ਕਦ ਤੀਕਰ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ਉਤੇ, ਕਾਲਖ-ਟਾਕੀ ਲਾਓਗੇ।
ਭਰਮ ਭੁਲੇਖੇ, ਵੰਗਾਂ ਵਾਂਗੂੰ, ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਟੁੱਟਣਗੇ,
ਕਰ ਕਰ ਕੱਠੇ ਕੱਚ ਦੇ ਟੋਟੇ, ਕਿਸ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਿਖਲਾਓਗੇ।
ਖੁਸ਼ਬੂਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਹੁੰਦੀ ਏ, ਆਉਂਦੀ ਏ ਤੁਰ ਜਾਂਦੀ ਏ,
ਉਮਰ ਦੀਆਂ ਦਹਿਲੀਜ਼ਾਂ ਉਤੇ, ਬੈਠ ਔਸੀਆਂ ਪਾਓਗੇ।
ਰੁੱਤਾਂ ਦੇ ਵੀ ਰੰਗ ਹੁੰਦੇ ਨੇ, ਤੇ ਰੰਗਾਂ ਦੇ ਦਿਨ ਹੁੰਦੇ,
ਕਿਰ ਜਾਵਣ ਜੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚੋਂ, ਕਿਥੋਂ ਲੱਭ ਲਿਆਓਗੇ।
ਇਕ ਰਾਹ ਬੰਦ ਸੁਰੰਗ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ, ਦੂਜਾ ਸੱਤਾਂ ਰੰਗਾਂ ਨੂੰ,
ਕਿਹੜੇ ਰਾਹ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋਗੇ, ਕਿਹੜੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾਓਗੇ।
ਨਜ਼ਰ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ ਉਹਲੇ, ਇਕ ਜਜ਼ੀਰਾ ਚਾਨਣ ਦਾ,
ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਦੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ, ਚਾਨਣੀਆਂ ਗਲ ਲਾਓਗੇ।
ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਸੀ ਗਜ਼ਲਾਂ ਕਹਿੰਦੇ, ਤੁਸਾਂ ਕਿਹਾ, ਕਹਿ ਬੈਠੇ ਹਾਂ,
ਕਿਹੜੇ ਦਿਨ ਫਰਮਾਇਸ਼ ਕਰੋਗੇ, ਕਿਸ ਦਿਨ ਕੋਲ ਬਹਾਓਗੇ।

ਇਕ ਮੁੱਦਤ ਪਿਛੋਂ

ਹਰਭਜਨ ਹਲਵਾਰਵੀ

ਇਕ ਮੁੱਦਤ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਡੀਕ ਪਿਛੋਂ
ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਚਾਨਕ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਘਰ ਦੀ ਸਰਦਲ ਅੱਗੇ ਵਿਛ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਨਿਰ-ਸੰਕੋਚ ਤੇ ਨਿੱਘ ਭਰੀ 'ਜੀ ਆਇਆਂ'
ਜਿਸ ਤੇ ਉਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਪੀ ਵਾਂਗ
ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਸੁਖਮ ਛੋਹ
ਇਕ ਮੁੱਦਤ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਿਸ਼ਕ ਉਠਦੀ ਹੈ
ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੰਧਾਂ 'ਚ ਫੈਲੀ ਮੱਧਮ ਜਿਹੀ ਰੋਸ਼ਨੀ
ਨਜ਼ਰਾਂ 'ਚ ਇਕ ਮੁਸਕਾਣ ਅੰਗੜਾਈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ
ਉਸ ਦੇ ਵਜ੍ਹਦ ਵੱਲ ਵੱਧਦੀ ਹੈ
ਗਲ ਵੱਕੜੀ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਲੇ ਜਿਹੇ ਚੁੰਮਦੀ
ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਇਕ ਮੁੱਦਤ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਹਵਾ ਵਿਚ ਸੁਲਘਦੀ ਤਪਸ ਦੀ ਤਲਖੀ
ਤੁਰਤ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
ਠੰਢਕ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਸੀਨੇ 'ਚੋਂ ਉਠ ਕੇ
ਉਸ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਪੌਟੇ ਫੇਰਦਾ ਹੈ
ਪੌਟੇ ਫੇਰਦਾ ਮਸਤੀ 'ਚ ਉੱਘਦਾ ਹੈ
ਇਕ ਮੁੱਦਤ ਪਿਛੋਂ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ ਹੈ
ਨਿੱਖਰੇ ਆਸਮਾਨ ਵਿਚੋਂ
ਰਾਤ ਭਰ ਤ੍ਰੇਲ ਕਿਰਦੀ ਹੈ
ਧਰਤੀ 'ਚੋਂ ਸਾਵਾ ਕੁਲਾ ਘਾਹ ਫੁੱਟਦਾ ਹੈ
ਸਾਵੇ ਘਾਹ ਨੂੰ
ਸੁਰਜਮੁਖੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

FOR THE SOUTH
ASIAN COMMUNITY

SOUTHERN TELEVISION SHOW

GOOD NEWS FOR

THE SOUTH EAST ASIAN COMMUNITIES

LIVING IN BAY AREA

A new kind of television show on Cable Channel 25 can be seen on every Saturday at 6 p.m. regularly full of entertainment, excitement and music. Presents educational and informative program concerning our community's day to day life.

Producer and host: Irfan Ali

KEEP LISTENING TO SABRUNG RADIO & TELEVISION PROGRAM

TELEVISION
(415) 928-1650

SATURDAYS
6:00 p.m.

CHANNEL 25 CABLE
KUSF 90.3 FM

Sabrunگ شهر میں اپنی نوعیت کا واحد

RADIO PROGRAM

SUNDAYS
10-12 NOON

KUSF

90.3 FM

ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਬਚਿਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਇਕ ਮੁਲਾਕਾਤ

ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੂਸ. ਯੂਥਾ ਸਿਟੀ

ਸਵਾਲ — ਬਚਿਤ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਕਹਾਣੀ ਕਦੋਂ ਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਲਿਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ?

— ਮੈਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ 1962 ਵਿਚ ਲਿਖੀ ਸੀ ਜੋ ਮੇਰੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਹੱਡ ਬੀਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਬਚਨ ਕੌਰ ਇਕ ਫਰਜੀ ਨਾਂ ਹੇਠਾਂ ਛਾਪਣੀ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਪਰ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਪਛਾਣ ਗਈ ਤੇ ਮੇਰੀ ਚੰਗੀ ਝਾੜ ਝੰਡ ਹੋਈ।

ਸਵਾਲ — ਕਹਾਣੀ ਤੋਂ ਸਵਾਏ ਹੋਰ ਵੀ ਕੁਝ ਲਿਖਿਆ ?

— ਹਾਂ, ਪਿਛੇ ਜਹੇ ਇਕ ਨਾਵਲ “ਜੀਵਤ ਮਾਟੀ ਹੋਇ” ਛਾਪਿਆ ਸੀ। ਏਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਕ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵੀ ਛਪ ਚੁਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੇ ਸੱਤ ਟੀ. ਵੀ. ਨਾਟਕ ਵੀ ਮੈਂ ਲਿਖੇ ਹਨ ਜੋ ਦਿੱਲੀ ਟੀ. ਵੀ. ਉੱਤੇ ਦਿਖਾਏ ਜਾ ਚੁਕੇ ਹਨ।

ਸਵਾਲ — ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿੰਨੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਚੁਕੇ ਹੋ ?

— ਬਹੁਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਦਸ ਕੁ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਛਪ ਚੁਕੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਇਕ ਨਾਵਲ ਦੋ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ, ਇਕ ਬਾਲ ਪੁਸਤਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬ’ ਛਪੀ ਹੈ।

ਸਵਾਲ — ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ?

— ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਸਬਜੈਕਟਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੈਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਿਰਧ ਮਰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਉਮਰ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ — ਕਿਸੇ ਸਾਹਿਤਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ?

— ਹਾਂ, ‘ਕਿਆਰੀ ਲੋਂਗਾਂ ਦੀ’ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਲ 1982-1983 ਦੀ ਸਰਵ ਉਤਮ ਰਚਨਾ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਮਿਲ ਚੁਕਿਆ ਹੈ।

ਸਵਾਲ — ਮੈਂ ਕਿਧਰੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਹਿਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ?

— ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ ਅਤੇ ਬਡਮਿੰਟਨ ਖੇਡਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸ਼ੌਕ ਹੈ।

ਸਵਾਲ — ਸਪੋਰਟਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਨਾਮ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ?

— ਹਾਂ ਜੀ, ਬਡਮਿੰਟਨ ਵਿਚ ਗੋਲਡ ਮੈਡਲ ਅਤੇ ਟੇਬਲ ਟੈਨਿਸ ਵਿਚ ਮੈਂ ਗੋਰਮਿਟ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੋ ਮੈਡਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹਾਂ।

ਸਵਾਲ — ਤੁਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕਦੋਂ ਆਏ ? ਕੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਪਹਿਲੀ ਅਮਰੀਕਾ ਯਾਤਰਾ ਹੈ ?

— ਇਸ ਵਾਰ ਮੈਂ ਏਥੇ ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਹਾਂ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1982 ਵਿਚ ਵੀ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਈ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ‘ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ’ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਸਵਾਲ — ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਸਵਾਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ?

— ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਬੰਕਾਕ, ਸਿੰਘਾਪੁਰ ਅਤੇ ਹਾਲੈਂਡ।

ਸਵਾਲ — ਤੁਹਾਡਾ ਮਨਪਸੰਦ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ?

— ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਔਖਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜੇ ਕੁਝ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਔਖਾ ਨਾ ਕਹਾਂ ਤਾਂ ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਤੁਸੀਂ ਚੰਗੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ। ਮੈਂ ਖਲੀਲ ਜਿਬਰਾਨ ਬੇ-ਹੱਦ ਪਸੰਦ ਹੈ।

ਸਵਾਲ — ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਕੁਝ ਨਵੀਆਂ ਛਪ ਰਹੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਜੋ ਛੇਤੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ?

— ਇਸ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਭਾਵੇਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਤਾਬ ਪਬਲਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਦਿੱਕਤ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਆਈ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋ ਕਿ ਕਈ ਕਈ ਸਾਲ ਖਰੜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਫੇਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਆਫਿਸਾਂ ਦੇ ਖੱਲਾਂ ਖੁੰਜਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਲਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਠੀਕ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ ਜੋ ਛਪ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਖਰੜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਵਰਗੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਗਰਭ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਇਆ।

ਸਵਾਲ — ਨਵੇਂ ਉਠ ਰਹੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੁਨੇਹਾ ?

— ਮੈਂ ਨਵੇਂ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹੀ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਦੀ ਹਾਂ

ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਤੋਂ ਨਵੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਘਬਰਾਉਣ ਬਸ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ, ਇਕ ਦਿਨ ਸਫਲਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਚੁੰਮੇਗੀ।

ਕਵਿਤਾ

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹਿਰਾਈ

ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ ਪਰਛਾਵੇਂ

ਧਰਤੀ ਵਿਚੋਂ ਉਗਮਦੇ, ਫੈਲਦੇ, ਮੈਨੂੰ ਦਿਸਦੇ।

ਲਪਕ ਰਹੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਲੀਆਂ ਜੀਭਾਂ ਕੱਢ

ਨਿਗਲਣ ਲਈ ਚਾਨਣਾਂ ਨੂੰ —

ਚਾਨਣ ਗੀਤਾਂ ਦੇ, ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ, ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ

ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੇ ਸੂਖਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੇ, ਚੋਣਨਾ ਦੇ, ਆਸ ਦੇ —

ਡੌਰ ਭੋਰ ਹੋਏ ਪੰਛੀ, ਸਹਿਮੇ ਸਹਿਮੇ ਬੈਠੇ ਆਹਲਣਿਆਂ ਵਿਚ

ਉਗਮਦੇ ਨਹੀਂ ਗੀਤ, ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ਵਿਚ।

ਸਹਿਕਦੀ ਏ ਜ਼ਿੰਦਗੀ

ਨੀਲੇ ਅਸਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੀਆਂ ਪਾਉਣ ਲਈ,

ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ, ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ ਵਿਚ

ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਣਾ ਲੱਚਦੀ।

ਕਾਲੇ ਕਾਲੇ ਪਰਛਾਵੇਂ — ਕਲਮ੍ਹੇਂ ਦੋਂਤਾਂ-ਹਾਰ

ਖੋਭ ਰਹੇ ਕਾਲੇ ਪੰਜੇ ਸਾਡੇ ਅਸਮਾਨਾਂ ਵਿਚ,

ਪੀ ਰਹੇ ਨਿਲੱਤਣ, ਚੰਨ ਦੀ ਚਾਨਣੀ

ਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਲੋਅ, ਪੁਲਾੜ ਦਾ ਸੰਗੀਤ !

ਡਰਾਉਣਾ ਸੁਪਨਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਤੇ ਇਹ ਮੇਰਾ ?

ਨਹੀਂ ! ਕਲਪਨਾ, ਦਿੱਬ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਰਸਾਈ ਹੈ ਇਹ ਸੱਚ !

ਤੇ ਤੁਹਾ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮੇਰਾ !

ਕੀ ਇਹ ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ?

ਕੀ ਹਨੇਰੇ ਚਾਨਣਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਲ ਜਾਣਗੇ ?

ਕੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਅੱਗੇ ਧੱਕੇ ਸੁੱਟ ਦੇਵੇਗੀ ?

ਕੀ ਕੁੱਖਾਂ ਸੁਰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਜਣਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ ?

ਅੱਗੇ ਵੀ ਚਾਨਣ, ਘੋਰ ਅੰਧਕਾਰ ਵਿਚ, ਅਲੋਪ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਨੇ !

ਹਨੇਰੇ ਬੜ੍ਹਕਾਂ ਮਾਰਦੇ—ਕਿਸੇ ਸਾਨੂੰ ਵਾਂਗ —

ਵਾਹੋਦਾਹੀ ਭੱਜੇ ਆਉਂਦੇ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਤੁਹਾ ਕੱਢਦੇ ਰਹੇ ਨੇ !

ਪਰ ਇਹ ਚਾਣਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਹਰਾ ਨਹੀਂ ਸਕੇ

ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਸੰਘਣੇ, ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਕਰਾਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਨੇ !

ਪਰ ਵਕਤ ਦੀਆਂ ਤੇਜ਼ ਪੌਣਾਂ ਨੇ, ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ !

ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਸੁਰਜ ਨੇ

ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚੀਰਕੇ ਮੁੜ ਪ੍ਰਗਟਾਣਾ ਹੈ !

ਕੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ?

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ LL.B (U.K.) Res. 580-1822

ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਹਾਰ - ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਸਲਾਹਕਾਰ

Res. 228-0452

ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰੇ ਲਈ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਲਵੋ
ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ 1946 ਤੋਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ

● ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਚੰਗੀ ਸਲਾਹ

● ਇੰਡੀਆ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮਿਆਦ ਵਧਾਉਣੀ ਹੋਵੇ ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ 'ਚ ਵੀ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਆਉ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਹੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ (ਗੇਟ ਲੈਣਾ) ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਅਡਾਪਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

● ਅਰਫਨ ਜਾਂ ਯਤੀਮ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ — ਭਰਾ, ਭੈਣ, ਭਤੀਜਾ, ਭਤੀਜੀ, ਭਾਣਜਾ, ਭਾਣਜੀ, ਪੋਤਾ, ਪੋਤੀ, ਦੋਹਤਾ, ਦੋਹਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 18 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤੇ ਵਿਆਹ ਹੋਣ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

● ਜੇ ਕਿਸੀ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬੇ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਕੈਨੇਡਾ ਫੜਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਿਆਦ ਲੰਘ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਛੁਡਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਸਦੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੀ ਚਿਠੀ ਭਗੀ ਹੋ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਨ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਉਸ ਨੂੰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਵੀਜ਼ਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਸੀਂ ਉਸ ਕੰਮ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਡੀ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੋਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਲ, ਦੋ ਸਾਲ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਤੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ। ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਸਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲੋਂ ਪਤਾ ਕਰਕੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ।

Malkit Singh Parhar & Daljit Sandhu

OFF.(604)733-1644

#201-1275 W. 6th Avenue,
Vancouver, B.C. V6H1A6

● ਜੇ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਕੋਈ ਡਾਕੂਮੈਂਟ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮੰਗਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

World Wide Immigration & Documentation
Services Ltd.

● ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਡਾਊਨ ਪੇਮਿੰਟ ਦੇਣ ਲਈ ਬੈਂਕ ਹੋਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਭ ਦਾ ਬੇਦਬਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਸਦੇ ਉਪਰ ਫਸਟ, ਸੈਕਿੰਡ, ਥਰਡ ਮੋਰਗੇਜ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਬੈਂਕ ਵਿਆਜ ਤੇ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਬਾਰੇ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਖਰੀਦਣੀ ਹੋਵੇ। ਤੁਸੀਂ ਕਿੱਥੋਂ ਜਾਂ ਕਿੱਦਾਂ ਪੈਸੇ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

● ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਲੈਣ ਦਾ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਜਾ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਡਾਇਵੋਰਸ ਲੈਣਾ ਹੋਵੇ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਥੇ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੀ ਡਾਇਵੋਰਸ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

● ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ਤ ਮਿੱਥਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਸੈਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਰਾਹਦਾਰੀ (Declaration) ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਜੇ ਤੁਹਾਡੀ ਇੰਡੀਆ ਕੋਈ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਵੇਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਵਾ ਕੇ ਫੇਰ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇਥੇ ਬੈਠੋ ਹੋਏ ਉਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਿਵੇਂ ਵੇਚ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਟੈਪਰੇਰੀ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੱਸ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

● ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵੀ ਸਾਥੋਂ ਲਵੋ।

● ਬਿਜ਼ਨਿਸ ਤੌਰ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਲੈਣੀ ਹੋਵੇ।

ਨਵੇਂ ਰਵਿਉਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਸਲਾਹ ਲਵੋ

ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਧੂਹ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਜਦ ਵੀ ਕਿਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਜਾਂ ਲੋਕ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਛਿੜਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਨਾਮ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਹੀ ਸਾਡੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਆ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਇਕ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਸੁਚੱਜੀ ਗਾਇਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਸਦਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਨੇੜਲੀ ਸਾਂਝ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੱਸਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਬੱਚਾ ਬੱਚਾ ਉਸਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂੰ ਹਨ। ਜਿੰਨਾ ਸਨਮਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਗਲੇ ਦੀ ਮਾਲਿਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੱਜ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਉਸ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਜੋ ਆਮ ਹਰ ਇਕ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਇਕ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਕਲਾਕਾਰ ਉਥੋਂ ਤਕ ਅੱਪੜਣ ਲਈ ਇਕ ਤਾੱਘ ਲਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਗਾਇਆ ਕੋਈ ਵੀ ਗੀਤ ਲੈ ਲਵੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੀਤਾਂ-ਸੰਬੰਧੀ ਗਾਏ ਉਸ ਦੇ ਗੀਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਸਾਡੇ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਇਹ ਸੁਨਣ ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰ ਕੇ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਉਹ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਗੀਤ, ਗਜ਼ਲਾਂ, ਲੋਕ ਗੀਤ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਉਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹੀ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਹੀ ਸ਼ੈਲੀ ਹੈ। ਗੀਤ ਵਿਚ ਉਸਦਾ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਢੁੱਕਵਾਂ ਤਾਲਮੇਲ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਉਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖੂਬੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗੀਤ ਦੇ ਬੋਲਾਂ ਦੀ ਡੂੰਘਾਈ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤੇ ਇਹੋ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਗਾਏ ਗੀਤਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਸੁਨਣ ਲਈ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜਿਤਨਾ ਖੂਬਸੂਰਤ ਉਸ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ, ਦੀ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ ਜਾਏ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨੰਦ ਲਾਲ ਨੂਰ ਪੁਰੀ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਗਾਈਆਂ ਹਨ ਅੱਜ ਤਕ ਸਾਡੀ ਜ਼ਬਾਨ ਤੇ ਹਨ। ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਵੀ ਉਹ ਅੱਡਾ ਖਾਸਾ ਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗਜ਼ਲਾਂ ਹੀ ਗਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ 'ਸ਼ਹੀਦ', 'ਏਕ ਨਜ਼ਰ', 'ਮੇਰੇ ਨੈਣ ਬਾਵਰੇ', 'ਸਾਂਵਰੀਆ', 'ਸ਼ਿਗਾਰ', 'ਖਾਮੋਸ਼', 'ਗਰਦਿਸ਼', ਆਦਿ ਵਿਚ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਏ ਹਨ। ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ ਉਸ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਮੇਰਾ ਜਨਮ 25 ਨਵੰਬਰ 1929 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਮੈਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਗਾਉਣ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੁਰਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਘਰ ਦੇ ਬੂਹੇ ਬਾਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਕਿ ਆਵਾਜ਼ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਏ, ਅਸੀਂ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀਆਂ ਸਾਂ (ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਸਵਰਗੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਵੱਲ ਸੀ) 1946 ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਬੰਬਈ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਇਥੇ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਮੈਂ ਨੁਕਰਾ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਚਮਚਾਗੀਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਿਆ। ਬੰਬਈ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਆ ਕੇ ਮੈਂ ਪਬਲਿਕਲੀ ਗਾਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਅੱਡਾ ਵੀ ਲੱਗਾ ਤੇ ਮੈਂ ਇਹੋ ਅਪਣਾ ਲਿਆ।'

'ਤੁਸੀਂ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੀ ਉਮਰੇ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਗਾਉਂਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭੁਰਾ ਸਮਝਦੇ ਸਨ ਕੀ ਐਸੀ ਮੁਸ਼ਿਕਲ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ।'

'ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਮੇਰੀ ਸ਼ਾਦੀ 1946 ਵਿਚ ਹੋਈ। ਮੇਰੇ ਪਤੀ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕੇ

ਕਿਉਂਕਿ 1976 ਵਿਚ ਉਹ ਸਦਾ ਲਈ ਮੇਰਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਤਕ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਖੁਦ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਕੇ ਦਿੰਦੇ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਤੀ ਚੋਣ ਹੀ ਅਕਸਰ ਗਾਇਆ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਉਸ ਵਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਹੀ ਲਗਾਉ ਸੀ। ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਕਲਾਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਕਾਫੀ ਗਿਆਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਬੇਲੋੜੀ ਤਾਰੀਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਮੇਰੀ ਗਾਇਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਨੁਕਸ ਕੱਢਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਮੈਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਇਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਿਥੇ ਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸਨ, ਵਿਚ ਗਾਇਆ। ਉਹ ਪਹਿਲਾ ਦਿਨ ਸੀ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੇਰੀ ਤਾਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਕਿਹਾ 'ਸੁਰਿੰਦਰ ਤੂੰ ਅੱਜ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਬਹੁਤ ਅੱਡਾ ਗਾਇਆ ਹੈ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਕਿੱਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਅੱਜ ਮੈਂ ਇਸ ਮੁਕਾਮ ਤਕ ਪਹੁੰਚੀ ਹਾਂ।' ਐਨੀ ਗੱਲ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸੀਰੀਅਸ ਜਿਹੀ ਹੋ ਗਈ। ਕਾਫੀ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਰਹਿਣ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਹੀ ਚੁੱਪੀ ਨੂੰ ਤੋੜਿਆ ਤੇ ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ

'ਅੱਡਾ ਇਹ ਦੱਸੋ ਹੁਣ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸ ਗਾਇਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹੋ ਤੇ ਦੂਸਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਕਾਲੀ ਗਾਇਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੌਣ ਪਸੰਦ ਹੈ?'

'ਜ਼ੀਨਤ ਬੇਗਮ ਤੋਂ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਈ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਨੱਵਰ ਸੁਲਤਾਨਾ। ਉਹ ਤੇ ਮੈਂ ਦੋਵੇਂ ਬਚਪਨ ਦੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਸਹੇਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸੀ ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੀ ਕਪੜੇ

ਪਹਿਨਦੀਆਂ ਸੀ, ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਅੱਜ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੀ (ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਹੱਸ ਕੇ) ਸਾਰੇ ਹੀ 'ਅੱਡਾ' ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਾਕਾਰ ਤਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅੱਜ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਜਗਜੀਤ ਜੀਰਵੀ ਬਹੁਤ ਅੱਡਾ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲੇ ਜੱਟ ਦਾ ਕੋਈ ਜੁਆਬ ਨਹੀਂ। ਆਸਾ ਸਿੰਘ ਮਸਤਾਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਕੇ ਐਲ ਅਗਨੀਹੋਤਰੀ ਵੀ ਅੱਡਾ ਗਾਉਂਦਾ ਹੈ।'

'ਸੁਰਿੰਦਰ ਜੀ ਹੁਣ ਤਕ ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਘੁੰਮ ਆਏ ਹੋ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੀ ਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਤੁਸੀਂ ਚੱਕਰ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਸਟੇਜਾਂ ਤੇ ਬੜੀਆਂ ਹੀ ਰੈਂਟਕਾਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵੀ ਦੋ ਵਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੰਗੀਤ ਨਾਟਕ ਅਕੈਡਮੀ ਨੇ ਵੀ 'ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡ' ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਆ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਇਨਾਮ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਕਿੰਝ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹੋ।'

'ਐਵਾਰਡਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਸਰੋਤੇ ਹੀ ਅਸਲ ਐਵਾਰਡ ਹਨ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਜਦ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਮੁਕਾਮ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਥੋੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਸੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਵਕਤ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ ਜਦ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ 500 ਸਾਲਾ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਤੇ ਚੋਣਵੇਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਗਾਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਮੇਰਾ ਵੀ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਐਲ ਪੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕੱਢ ਚੁੱਕੀ ਹਾਂ।'

'ਅੱਡਾ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਇਕ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਇਹ ਦੱਸੋ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ ਕਈ ਗਾਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਲੀਲ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਸ ਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ ਕਲਾਕਾਰ ਦਾ ਜਾਂ ਸੁਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ?'

'ਕਲਾਕਾਰ ਆਪ ਹੀ ਪਬਲਿਕ ਨੂੰ ਭੇੜੀ ਵਾਦੀ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ, ਪੈਸੇ ਦੀ ਗਰਜ ਲਈ ਉਹ ਭੇੜੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਾਹ, ਸ਼ਿਵ ਬਟਾਲਵੀ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਬੜੇ ਹੀ ਚਾਅ ਨਾਲ ਸੁਣਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਅਸਲੀਲ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਿਚ ਸੁਨਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਸੂਰ ਹੈ।'

ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮਹਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਜਿਸ ਦੀ ਸਾਡੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਣਮੋਲ ਦੇਣ ਹੈ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਮਿਲਣਸਾਰ ਤੇ ਦਿਆਲੂ ਔਰਤ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਸਾਧਾਰਣ ਔਰਤ ਵਾਲੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਜੋਂ ਉਸਦੇ ਤਿੰਨ ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ਸ਼ਾਦੀ ਸੁਦਾ ਹਨ। ਵੱਡੀ ਲੜਕੀ ਡੌਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਅੱਜ ਦੀ ਉਭਰਦੀ ਹੋਈ ਗਾਇਕ ਹੈ। ਉਹ ਬਹੁਤ ਅੱਡਾ ਗਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ

'ਸਮੇਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼'

ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਰੇਡੀਓ ਪਰੋਗਰਾਮ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਅਤੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਕੋਆਪ੍ਰੇਟਿਵ ਰੇਡੀਓ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਚ ਸਮਾਂ — ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੱਕ ਚੈਨਲ — 102.7 F.M.

Success Through Service & Experience

AWARD WINNER

OF THE MEDALLION CLUB, MEMBER OF THE I.C.I. DIVISION OF THE REAL ESTATE BOARD OF GREATER VANCOUVER IN BUSINESS SINCE 1971

For Professional Market Evaluation or Consultation

Without any obligation, contact

Buying, Selling or Trading

ਮਕਾਨ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਖ਼ੀਦਣ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰੋ

Ph. Bus: 437-9431 Res: 434-4660

UNITED REALTY LTD.

2443 Kingsway, Vancouver, B.C. V5R 5G8

Ajaib S. Janda

ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਸਲੇ

—ਸੁਖਿੰਦਰ—

(ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ)

3.

ਬਦੇਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਇਕ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਾ 'ਨਸਲਵਾਦ' ਵੀ ਹੈ। ਕਈ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਨੇ ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਨਸਲਵਾਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਾਇਰ ਬੈਂਜਮਿਨ ਮੋਲੋਇਸ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਸੰਬੰਧੀ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਵਿਤਾ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ-ਪੱਧਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ :

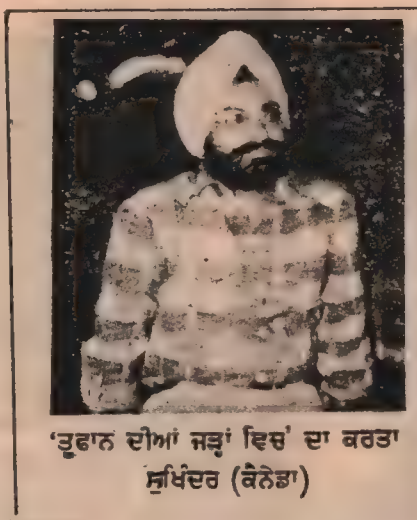
ਕੱਲ੍ਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕਵੀ
ਫਾਹੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਹੈ
ਓਹਦਾ ਰੰਗ ਕਾਲਾ ਸੀ
ਚਿੱਟੇ ਦਿਨ 'ਚ ਉਹਨੂੰ
ਚਿੱਟੇ ਹੀ ਰੰਗ ਦਾ
ਨਾਗ ਲੜਿਆ ਹੈ

('ਚਿੱਟਾ ਨਾਗ' — ਮਿਤਰ ਰਾਸ਼ਾ)

ਨਸਲਵਾਦ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ, ਇੰਗਲੈਂਡ, ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦਾ ਕਾਫੀ ਝੁੱਝਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਵਿਚ ਫੈਲਿਆ ਨਸਲਵਾਦ, ਹਰ ਥਾਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਪਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਜੁਲਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੀਕ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਹੱਡੀ ਵਾਂਗ ਪੱਸਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਜਾਤਪਾਤ ਅਤੇ ਧਰਮ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। (ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਚਾਹੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਥਾਂ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ) ਕਵੀ ਸਾਧੂ ਅਤੇ ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ ਜਦੋਂ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕੋਹੜ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿਤੇ ਅਜਿਹਾ ਅਨੁਭਵ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦਾ ਕਾਵਿ ਅਨੁਭਵ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ ਭਾਵੁਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਉਪਜ ਹੋਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੱਛਮੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਲਈ ਨਿੰਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ (ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ) ਵਿਚਲੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਕਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਗ ਮੰਨਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣ :

ਸਰੀਰ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ
ਜਦ ਨਸਲੀ ਹਵਾ ਦੇ ਝੁੱਲੇ
ਜੀਵਨ-ਗਤੀ ਦੇ ਰੁਕਣ ਦਾ
ਅਹਿਸਾਸ ਜੰਮਦਾ ਹੈ
(‘ਗੁੱਸਾ’ — ਸਾਧੂ)

ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਬੱਚੇ ਤੋਂ ਬਾਲਕ ਬਣੇਗਾ
ਅਤੇ ਬਾਲਕ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖ
ਇੱਕ ਦਿਨ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ
ਇਹ ਸੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਵੇਗਾ —

‘ਤੁਫਾਨ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਵਿਚ’ ਦਾ ਕਰਤਾ
ਸੁਖਿੰਦਰ (ਕੈਨੇਡਾ)

ਉਸਨੂੰ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜਾਣਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ
ਲੋਕ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲੱਗੇ
ਲੇਬਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਨ।
(‘ਲੇਬਲ’ — ਅਜਮੇਰ ਰੋਡੇ)

ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ ‘ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵਾਂਗੇ’ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਤਕਰੇ ਭਰੀ ਸੋਚ ਪਿਛੇ ਤਾਂ ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਜਾਤੀ ਮੁਢਾਦ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁ ਕਲੈਕਸ ਕਲੈਨ, ਵੈਸਟਰਨ ਗਾਰਡਜ਼ ਅਤੇ ਸਕਿਨ ਗਾਰਡਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਨਿਓ ਨਾਜ਼ੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਚਿੱਟੇ ਅਤੇ ਰੰਗਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪਾੜਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ :

ਪਰ ਆਮ ਚਿੱਟੇ ਲੋਕ ਮਾੜੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ
ਸਾਡਾ ਗੁਆਂਢੀ ‘ਐਂਡੀ’
ਚਿੱਟੇ - ਕਾਲੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ
ਹਾਕਾਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਸੱਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ
ਕੋਈ ਲੱਤ ਨੂੰ ਚੁੰਬਤਾ ਖੜਦਾ ਹੈ
ਬਿਸਕੁਟ ਤੇ ਮਿੱਠੀਆਂ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਂਦੇ
ਉਸਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਦੜ੍ਹੰਗੇ ਮਾਰਦੇ
ਸਾਰੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

('ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵਾਂਗੇ' — ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ)

ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਕੌਮ, ਸੈਕਸ ਆਦਿ ਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਅਸਲ ਵਿਚ ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਦਾ ਹੀ ਸੋਧਨ ਹੈ। ਕੁ ਕਲੈਕਸ ਕਲੈਨ, ਸਕਿਨ ਹੋਡਜ਼, ਵੈਸਟਰਨ ਗਾਰਡਜ਼ ਵਰਗੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਦਾ ਹੀ ਪੱਖਪੂਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਧਰਤੀ, ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਿਚ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਸਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਕੇ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਹੀ ਭਲਾ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ, ਗੋਰੇ-ਕਾਲੇ, ਆਦਮੀ - ਔਰਤ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੁੰਜੀਪਤੀ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਸੰਗ, ਔਰਤ ਨੂੰ ਮਰਦ ਦੇ ਸੰਗ ਅਤੇ ਇਕ ਕੌਮ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਕੌਮ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ ਸੰਗ ਲੜਾਉਂਦਾ ਹੈ

ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ, ਕਾਵਿ-ਰੂਪ ਵਿਚ, ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ :

ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਵੰਡ ਹੋਈਏ ਅਸੀਂ
ਇਹ ਵੰਡ ਸਾਡੀ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਤੋੜਦੀ
ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਹੈ।
ਰੰਗ ਦੀ ਵੰਡ
ਰੰਗ ਦੀ ਜੰਗ
ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ
ਆਓ ! ਦੋ ਧੜਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡ ਕਰੀਏ
— ਕਿਰਤ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੇ
— ਕਿਰਤ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ
ਸਪਸ਼ਟ ਲਕੀਰ ਕੱਢੀਏ।

ਫਿਰ ਪੂਰਬ ਰਹੀਏ ਜਾਂ ਪੱਛਮ
ਕੈਨੇਡਾ ਰਹੀਏ ਜਾਂ ਇੰਡੀਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਤੇ
ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲੀਏ
ਚਿੱਟੇ ਹੋਈਏ ਜਾਂ ਕਾਲੇ
ਸਭਨਾਂ ਉਪਰ ਇਕੋ ਲਹੂ ਵਰਗਾ —
ਚੰਦੋਆ ਤਾਣ ਲਈਏ
ਫਿਰ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਰਾਜ ਹੇਠਾਂ
ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵਾਂਗੇ।

(ਅਸੀਂ ਮਨੁੱਖ ਹੋਵਾਂਗੇ' — ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ)

ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਸੂਫੀ ਅਮਰਜੀਤ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤਕ ਸਮਾਧਾਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੂਲ ਕਾਰਨਾਂ ਵੱਲ ਉਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਾ ਹੋਣ।

ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਔਰਤ, ਗੋਰੇ ਅਤੇ ਕਾਲੇ, ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਤੇ ਯੋਰਪੀਅਨ ਵਿਚ ਭੇਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਕ ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਕਨਜ਼ੀਊਮਰ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਰਖਦਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਤਾਂ ਜਾਨਵਰ ਅਤੇ ਆਦਮੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ :

ਨਾ ਅਰਬੀ ਘੋੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਉਸਦੀ ਨਸਲ ਸੀ
ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਤ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਪਸ਼ੂ ਦੀ ਹੀ
ਮਾਲਕ ਦੀ ਘੁਰਕੀ ਤੋਂ
ਉਹ ਸਭ ਸਮਝਦਾ ਸੀ
ਲੋਹੇ ਦੇ ਥਣਾਂ ਵਿਚ ਦੁੱਧ ਕਿੱਥੇ
ਮੰਡੀ 'ਚ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਨਸਲ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਭੇਡ, ਬੱਕਰੀ, ਘੋੜਾ ਜਾਂ ਖੱਚਰ — ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ
(‘ਤਬੇਲੇ ਵਿਚ ਆਦਮੀ’ — ਸੁਖਿੰਦਰ)

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’ ਦੇ ਚੰਦੇ ਦਾ ਫਾਰਮ SUBSCRIPTION FORM

To The Canada Darpan
P.O. BOX 265
Surrey, B.C.
Canada, V3T 4W8
Ph. 581-4473

I am enclosing a ☐ cheque ☐ M.O. ☐ Draft as
my Subscription for the year(s)..... I may be
sent the newspaper at the following address :

Name.....
Address.....
City.....
Province.....
Postal code.....
PHONE.....

One Year	25 dollars
Two Year	45 dollars
Three year	65 dollars
Life membership.....	300 dollars
ASIA.....	100 dollars[a year]
U.S.A.	30 dollars [a year]
Europe	100 dollars[a year]
Africa	100 dollars [a year]

ਮਰਕਰੀ - ਲਿੰਕਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਫੋਰਡ ਟਰੱਕਾਂ

ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਆਂਜ ਹੀ

ਗੁਰਦੀਪ ਮੁੱਤੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Used ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ \$299 ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਆਪ ਆ ਕੇ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਆਂਜ ਹੀ ਫੋਨ ਕਰੋ

BUS. 520-3055 RES. 521-2184

ਗੁਰਦੀਪ (ਗੋਰਡੀ) ਮੁੱਤੀ

Ph. 520-3055

301 STEWARDSON WAY, NEW WESTMINSTER, B.C. V3M 2A5

New-West Lincoln Mercury

12th & 3rd Ave. New Westminister, B.C.

(ਪੰਨਾ 28 ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਸਮਕਾਲੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ, ਪੁੰਜੀਪਤੀ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਵਿਤਕਰੇ ਭਰੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਣਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਤਕਰੇ ਰਹਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੱਛਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਬਾਰੇ, ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਬੜਾ ਚੇਤਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ :

ਰੰਗ, ਨਸਲ, ਤਹਿਜੀਬ ਦਾ
ਚੰਦਰਾ ਹੈ ਵਿਤਕਰਾ
ਸਭ ਰੰਗ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ
ਤੌਰਦੇ ਨੇ ਕਾਫ਼ਲਾ
(‘ਸ਼ੀਸ਼ਾ’ — ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ)

ਨਸਲਵਾਦ ਨਾਲ ਭਰੇ ਸਮਾਜ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਚੇਤਨਾ ਵਾਲੀ ਸਮਕਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਰਬਰਟ ਮਾਰਕੁਜ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

The new sensibility has become, by this very token, praxis: it emerges in the struggle against violence and exploitation where this struggle is waged for essentially new ways and forms of life: negation of the entire establishment, its morality, culture; affirmation of the right to build a society in which the abolition of poverty and toil terminates in a universe where the sensuous, the playful, the calm, and the beautiful become forms of existence and thereby the Form of the society itself.²

[² Herbert Marcuse, An essay on Liberation, Penguin Books, Middlesex, England, 1969, P. 33]

4.

ਸਾਰਿਆਂ ਕੋਈਆਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਵੱਖਰੀ
ਪਰ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਏ
ਕਿੱਥੇ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ
ਇਸ ਕੈਦ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੇ
(‘ਬਹਾਨੇਬਾਜ਼’ — ਸਾਧੂ)

ਸਾਧੂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਨਾਲ ਨਵੀਂ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਆਏ ਇਕ ਹੋਰ ਚਰਚਿਤ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜੀਵਨ’ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਹਰ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਇੱਥੇ ਇਕ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਮੂਲ ਤੌਰ ਉੱਤੇ, ਆਪਣੇ ਵਤਨ ਵਿਚ, ਆਰਥਿਕ ਮੰਦਹਾਲੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ ਕਾਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ)। ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਕੁਝ ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਹੀ ਰਾਇ ਜਾਪਦੀ ਹੈ :

ਅਸੀਂ ਬਨਵਾਸ ਹਾਂ ਆਏ
ਭੁੱਖੇ ਤੇ ਤ੍ਰਿਹਾਏ
ਅਸੀਂ ਬਨਵਾਸ ਹਾਂ ਆਏ
(‘ਬਨਵਾਸ’ — ਮਿਤਰ ਰਾਸ਼ਾ)
ਏਸ ਸ਼ਹਿਰ ਮੈਂ ਰਿਜ਼ਕ ਦਾ ਭੁੱਖਾ,
ਕਰਨ ਕਮਾਈਆਂ ਆਇਆ !
ਇਸ ਕਲਮ੍ਹੇਰੀ ਭੁੱਖ ਨੇ ਚੁੱਕ ਕੇ,
ਕਿੱਥੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪੁਚਾਇਆ।
(‘ਗੀਤ’ — ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ)

ਉਹ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਗੇ,
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਆਉਣਾ
ਕਿਸੇ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ
ਜਾਂ ਭੁੱਖ ਵਰਗਾ, ਕੋਈ
ਕਾਰਨ ਹੈ ਇਸ ਪਿਛੇ।
ਉਹ ਤਾਂ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਕੇ ਕਹਿਣਗੇ
ਬਸ ਸਾਡਾ ਦਿਲ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆ ਗਏ (‘ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ’ — ਸਾਧੂ)

ਮੈਂ ਸਿਧਾਰਥ ਜਿਹਾ
ਪੈਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਸਫ਼ਰ
ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ
ਸ਼ੁੱਧੀ ਗਰਭਵਤੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਤੁਰਿਆ ਹਾਂ
(ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਘਰ ਗਹਿਣੇ ਧਰ)
ਅਪਣਤ ਭਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ ਜੁਹਾਂ
ਆਪਣਾ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਗ ਕੇ
ਆਪਣੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਆਪਣੀਆਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ
ਇਛਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਵੈ ਇਨਕਾਰੀ ਹੋ
ਰੋਟੀ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹਾਂ
(ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਭਗਤੀ)
ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ
ਨਵੀਂ ਮੁਕਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਭਾਲਣ ਤੁਰ ਪਿਆ ਹਾਂ
(‘ਫਿਰ ਤੁਰਿਆ ਸਿਧਾਰਥ’ — ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ‘ਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ :

1. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਖੁਦ ਆਪਣੀਆਂ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ।
2. ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ, ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਮੱਧ-ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਘਰ ਸਨ।
3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ਰਾ ਗਹੁ ਨਾਲ ਵਾਚਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਉਤਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ :

1. ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਵਸੀਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇੱਥੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਥੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਇੱਥੋਂ ਵਾਪਸ ਵੀ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
2. ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿਚਲੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਮੁੱਢਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਘਰ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਸੀ। ਉਹ ਜੇਕਰ ਆਪਣਾ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਤਿਆਗਦਾ, ਇੱਕ ਲਾਲਚ ਦੇ ਵਸ ਹੋ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਤਿਆਗਦਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐਸ਼ ਇਸ਼ਰਤ ਕਰ ਸਕੇ। ਕਿਉਂਕਿ, ਸਾਫ਼ ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਘਰ ਖੋਹੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਸ ਸਿਧਾਰਥ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ (ਐਸ਼ ਪ੍ਰਸਤ) ਮੌਜ ਉਡਾਣ (ਭਗਤੀ ਕਰਨ) ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਰਥ (ਪ੍ਰਵਾਸੀ) ਦਾ ਹੀ ਚਿਹਰਾ ਉਭਰਦਾ ਹੈ।
3. ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਿਸੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਨ ਤਿਆਗਦੇ (ਇਹ ਕੱਢੇ ਜਾਂਦੇ) ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਬਿਜ਼ ਜਮਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਾਲਾਤ ਖਰਾਬ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਛੱਡ ਆਉਣ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲਈ ਤਾਂ ਠੀਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਜਿਸ ਦੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹੋਵੇ) ਪਰ ਹਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਲਈ ਨਹੀਂ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਅਸਲੀ ਮੰਤਵ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਹੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਚਾਈ ਹੈ ਕਿ Consciousness does not determine life : life determines consciousness.³

[³ Terry Eagleton, Marxism and Literary Criticism, University of California Press, Berkley, U.S.A., 1976, P. 4]

ਹਫ਼ਤਾ ਅੰਤ ਮਨਾਉਣਾ
ਜੜ੍ਹ ਰਹਿਤ ਹਵਾ ਵਿਚ ਤੁਰਦੇ
ਅਸੀਂ ਪਰ-ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ
ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪਿਆਰਾ ਸੁਗਲ :
ਖਨਕਦੇ ਠਨਕਦੇ ਗਿਲਾਸ
ਚਮਕਦੇ ਚਮਕਦੇ ਗਹਿਣੇ ਤੇ ਲਿਬਾਸ
ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਦੱਸਣਾ
ਨਵਾਂ ਫਰਨੀਚਰ ਨਵੀਂ ਕਰਾਕਰੀ
ਨਵੀਂ ਕਾਰ ਨਵਾਂ ਸਟੇਰੀਓ
(‘ਹਫ਼ਤਾ ਅੰਤ’ — ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ)

ਜਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਵਾਸੀ, ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ, ਨ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ, ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਆਤਮਕ ਸ਼ੁੱਧੀ ਲਈ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮੂਲ ਮਕਸਦ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹੋ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਵੀ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਤਰਾਂ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ/ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਪਾਠਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਹਮਦਰਦੀ ਨਹੀਂ ਜਾਗਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਵੀ/ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਜਿਸ ਮਾਨਸਿਕ ਦਵੰਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਦਾਰਥਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਵਿਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਵੀਆਂ/ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ‘ਟਰੈਜਿਕ’ ਨਹੀਂ ‘ਪੈਥੈਟਿਕ’ ਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਤਰਸ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ :

ਕਿਸੇ ਅਣਦਿਸਦੇ ਪਿਜਰੇ ਪੈ ਕੇ
ਪਤਾ ਨ ਲੱਗਦਾ
ਪਰਤਣ ਲਈ ਘਰਾਂ ਨੂੰ
ਅਸੀਂ ਉਡਾਰੀ ਭਰ ਨ ਸਕੀਏ
(‘ਅਸੀਂ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਛੀ’ — ਸੁਰਜੀਤ ਕਲਸੀ)
ਕਿਹੜੀ ਧਰਤੀ ਛੱਡੀ, ਕਿੱਥੇ ਆ ਵੱਸੇ,
ਛੱਡ ਹੁਨਾਲੇ ਪੱਤਝੜ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ।
ਸੂਹਾ ਭਖਦਾ ਜੋਬਨ ਤੱਜ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ,
ਸੋਗ ਦੀ ਚਿੱਟੀ ਚਾਦਰ, ਪਰਦਾ ਪਾ ਲਿਆ।
(‘ਦਿਲਗੀਰ’ — ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ)

ਬੈਂਕ ਬੇਲੈਂਸ
ਵਧਾ ਵਧਾ ਕੇ ਜੀਣਾ
ਵੀ ਕਾਹਦਾ ਜੀਣਾ
ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ
ਆਪ ਹੀ ਪੀਣਾ
ਨਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੋਣਾ
ਸੋਨੇ ਦਾ ਪਿਜਰਾ
ਤੇ ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਚੋਗ
ਪਰ ਤਾਂ ਨੇ ਪਰ ਉਡਣਾ ਨਹੀਂ
ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਲੰਮਾ ਸੋਗ
(‘ਸਵਰਗ ’ਚ ਕੈਦ’ — ਮਿਤਰ ਰਾਸ਼ਾ)

ਕੁਝ ਦੇਰ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ (ਚਾਹੇ ਜਾਂ ਅਣਚਾਹੇ) ਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਇਸ ਨਵੇਂ ਅਪਣਾਏ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ, ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਹੀ ਇੱਕ ਅੰਗ ਬਣੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਝਲਕ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਆਪਣੀਆਂ ਮੂਲ ਪ੍ਰੇਰਕ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਉ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ :

ਤੇ ਹੁਣ ਪੰਦਰਵੀਂ ਸ਼ੇਲ੍ਹਵੀਂ ਛੱਤ ਤੇ ਟੰਗੀ
ਉਹ ਪੂਰੀ ਦਿਹਾੜੀ ਇਕੱਲ ਰਿੜਕਦੀ ਹੈ
ਗੁਦਗੁਦੇ ਸੋਫੇ ਦਾ ਅਕੇਵਾਂ ਚੁੱਪਚਾਪ ਨਿਗਲਦੀ ਹੈ
ਮਿਲਾਂ ’ਚੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਮਨਫੀ ਹੁੰਦੀ ਪੁੱਤ ਦੀ ਜੁਆਨੀ ਦਾ
ਤੇ ਨੂੰਹ ਦੀਆਂ ਅਣਚੁੰਘੀਆਂ ਛਾਤੀਆਂ ’ਚ
ਸੁੱਕ ਗਏ ਦੁੱਧ ਦਾ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਦੀ ਹੈ,
ਆਪਣੇ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ
ਰੋਜ਼ ਫੈਲਦੇ ਟੈਲੀਵੀਯਨ ਦੇ ਜਖਮ ਨੂੰ ਮਿਟਦੀ ਹੈ,
ਤੇ ਮੁੰਜ ਦੀਆਂ ਪੀਹੜੀਆਂ ਉਦਾਲੇ ਉਗੇ ਮੋਹ ਦੀ ਛਾਂ

(ਬਾਕੀ ਪੰਨਾ 30 'ਤੇ)

ਨੂੰ ਤਰਸਦੀ ਹੈ

BHANDAL DRYWALL LTD.

3397 Kingsway, Vancouver, B.C.

Ph. 430-5011

Vice President

Karnail S. Bhandal

President

Jarnail S. Bhandal M.A.

(ਪੰਨਾ 24 ਦੀ ਸ਼ਾਕੀ)

ਇਝ ਮਾਂ ਵਿਚਾਰੀ

ਲਗਾਤਾਰ ਇਕ ਅਣਦਿਸਦੇ ਕਤਲ 'ਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੀ ਹੈ।

('ਮਾਂ' — ਇਕਬਾਲ ਰਾਮੁਵਾਲੀਆ)

ਭਾਵੇਂ ਕਈ ਵੇਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਰਵੱਈਆ ਯਥਾਰਥਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਬਦੇਸ਼ੀ/ਅਜਨਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ biased ਵੀ ਹੋ ਨਿਬੜਦਾ ਹੈ :

ਭੋਰੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਇਥੋਂ ਦੇ,

ਹਵਸਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਛਾਵੇਂ !

ਏਥੇ ਤਾਂ ਜਿਸਮਾਂ ਦਾ ਮੇਲਾ,

ਏਥੇ ਤਾਂ ਪਹਿਰਾਵੇ ਦੀਆਂ

ਨੁਮਾਇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਹੀ

ਭੀੜ ਬੜੀ ਹੈ !

ਏਥੇ ਵਹਿਸ਼ਤ ਖੇਡ ਰਹੀ ਹੈ !

('ਬਾਗ਼' — ਦਰਸ਼ਨ ਗਿੱਲ)

ਇਹ ਕੈਸਾ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ

ਜਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਹਰ ਚੰਚਲ ਔਰਤ

ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਾਨਣ ਤੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹਨੇਰਾ ਛੱਕਦੀ ਹੈ

ਨ ਕੁੱਝ ਦਸਦੀ, ਨਾ ਕੁੱਝ ਛੱਕਦੀ ਹੈ।

('ਚਿੱਟੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਹਿਰ' — ਗੁਰਦਿਆਲ ਕੰਵਲ)

ਕੋਈ ਕਵੀ ਅਜਿਹੇ biased ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਕਾਵਿ-ਰਚਨਾ ਓਦੋਂ ਹੀ ਰਚੇਗਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜ/ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਪਰਲੀ ਸਤਹ ਤੋਂ ਹੀ ਦੇਖੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮਾਜ/ਸਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ/ਰਿਵਾਜਾਂ/ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

(ਚਲਦਾ)

ਗੀਤ

ਐਸ. ਐਸ. ਕਲਿਆਣ

ਏਸ ਚਮਨ ਦੀ ਪੱਤੀ-ਪੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂ ਵਲੰਧਰੀ ਵੇ

ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਂ

ਭੋਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਪ ਚੜ੍ਹੇ ਜ਼ਹਿਰ ਭਿਜੀ ਪੌਣ ਛੱਕ

ਇਹ ਕੌਣ ਕਰੇ ਚੰਦਰੇ ਗੁਨਾਹ

ਸਧਰਾਂ ਦੀ ਬਗੀਚੜੀ ਦੇ ਫੁੱਲ ਹਰੇ ਪੀਲੇ ਲਾਲ

ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਗਏ ਕੁਮਲਾ

ਕੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਵਾਂਗੀ ਮੈਂ ਮਾਲੀਆਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਤੇ

ਝਾਂਬਿਆਂ ਨੇ ਦਿਤੇ ਤੁਝਵਾ

ਆਈ ਕਿਹੜੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੋਂ ਵੇ ਇਹ ਮਨਹੂਸ ਹਵਾ

ਪਿੰਡ ਸਾਰਾ ਸਹਿਮ ਤਾਂ ਗਿਆ

ਇਹ ਕੌਣ ਕਰੇ ਚੰਦਰੇ ਗੁਨਾਹ।

ਸਰੋਂ ਦੀਆਂ ਗੰਦਲਾਂ ਨੇ ਕਣਕਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਨੂੰ

ਆਖਿਆ ਸਹਾਰਾ ਤਾਂ ਕਰੋ

ਲੁਸ-ਲੁਸੀ ਸਰੋਂ ਹੁਣ ਘਿਰੀ ਜੋ ਮੁਸੀਬਤਾਂ 'ਚ

ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਚਾਰਾ ਤਾਂ ਕਰੋ

ਜਦੋਂ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਨੇ ਹੱਥ ਪਾਏ ਗੰਦਲਾਂ ਨੂੰ

ਚੁੱਪ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂ ਗਿਰਾਂ

ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਂ

ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਉਤੇ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਨੂੰਨ ਵਿਚ

ਕਦੇ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ ਨਾ ਖੁਦਾਈ

ਸਾਰਿਆਂ ਵੇ ਧਰਮਾਂ ਦਾ ਕਰੋ ਸਤਿਕਾਰ ਤੁਸੀਂ

ਮੰਦਰ ਤੇ ਮਸੀਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਸਾਂਝੇ ਹੁੰਦੇ ਸੋਹਣੇ

ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਸਾਂਝੀ ਹੁੰਦੀ ਥਾਂ

ਦੱਸ ਰਹੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮਾਂ

ਸੁਭ ਵਿਆਹ

ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਕਾਕਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਮੁਕਰ ਸਪੁਤਰ ਸ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੁਕਰ ਦਾ ਸੁਭ ਵਿਆਹ ਬੀਬੀ ਸਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਸਪੁਤਰੀ ਸ: ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਅਖਾੜਾ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਦੇਵਾਂ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੈ

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਫਾਰਮ ਵਰਕਰਜ਼ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ: ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਮੁਕਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਪੁਤਰੀ ਜੋਤੀ ਨੂੰ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ। ਮੁਕਰ ਪ੍ਰਵਾਰ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿਚ 'ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ' ਨੂੰ 41 ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ।

ਕਲਾਕਾਰ ਜੇ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ ਨਾਲੋਂ ਘਟ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਲਾਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕਲਾ ਦੀ ਸਿਰਫ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੀ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਤੇ ਤਾਕਤ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

— ਮਾਨੋਤ

ਮੈਂ ਰੋਜ਼ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਰੱਬ ਮੈਨੂੰ ਬੱਚੇ ਵਰਗਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇ, ਭਾਵ ਕਿ ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਬੱਚੇ ਵਾਂਗ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਕੁਦਰਤ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਦੇਵੇ।

— ਕੋਰੋਤ

FRIENDS AUTO BODY & PAINTING LTD.

5605 BYRNE RD. BURNABY, B.C.

Burnaby Auto Auction Building

PH. 430-4233

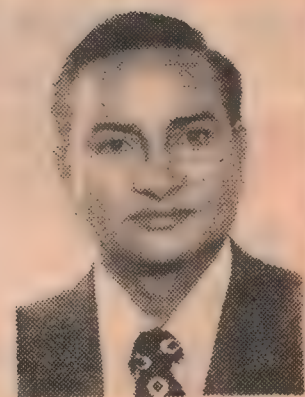
- I. C. B. C. JOB
- FREE ESTIMATES
- FREE COURTESY CAR
- RUST REPAIRS
- FIBRE GLASS OR CUT OUT WORK

15 Years Exp

YOU NEVER KNOW VISIT OR CALL

UNLESS YOU TRY

MR. GURU

ਰਾਜਨੀਤਕ ਭੰਬਲਭੁਸਾ

ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਰੀ (ਗੋਰਾਇਆ)

ਜਾਪਦਾ ਅਜ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹਿਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵਧੇਰੇ ਕ੍ਰੋਧੀ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਭਾਵ ਕਿ ਇਹ ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲੇ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਹੋਇਆ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ? ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਨਿਸ਼ਚਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਂਟਰ ਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੱਥ ਪਾ ਸਕਣ ਦੇ ਅਸਮਰਥ ਹਨ ਪਰ ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਆਪਣੇ ਆਵਾਰਾ ਤੇ ਬੇ-ਸਿਰਪੈਰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਕਿੰਨਾਂ ਕੁ ਨੇੜੇ ਉਪੜੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ?

ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਤੰਕਵਾਦੀ, ਮੰਦਭਾਗੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁਖ ਸਿਧਾਂਤ, ਕਿ ਇਸਦੇ ਟੋਟੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਤੇ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਜੇ ਸੈਂਟਰ ਆਪਣਾ ਧੀਰਜ ਨਾ ਗਵਾ ਬੈਠੇ ਤਾਂ, ਅਤੰਕਵਾਦੀ, ਡੈਮੋਕਰੈਟਿਕੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਵੀ ਬੜੇ ਚਿਰ ਲਈ ਤੌੜ-ਫੌੜ ਕਰ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਇਸਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਵਿਖ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੰਗਠਤਾ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤਾ ਖਤਰਾ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ।

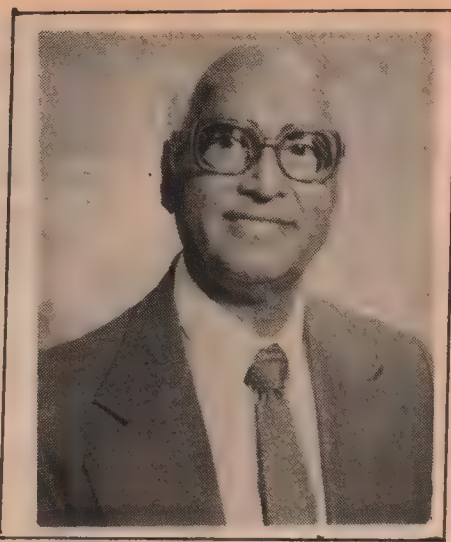
ਜੇ ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਰਾਜਕਤਾ (ਲਾਠੀ-ਰਾਜ) ਅਤੇ ਖਰੂਬੀ-ਵਿਧੀ-ਸਥਿਤੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਖਵਾਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਗਿਆਨ-ਵਿਧੀ ਵਲੋਂ, ਉਹ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਕੌਰੇ, ਅਣਜਾਣ, ਸੱਖਣੇ ਹਨ ਏਸੇ ਗਲਤ ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਹਿਸਾਬ ਨੇ ਭਿਡਰਾਂਵਾਲੇ ਸੰਤ ਨੂੰ ਕਿ ਖਾੜਕੂ ਹੋਲੇ ਰੱਖੇ ਤੋਂ ਡਰਕੇ ਸੈਂਟਰ ਏਨਾ ਭੈਭੀਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉਹਦੀ ਝੋਲੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂ ਜੋ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਸ ਨਹੀਂ ਡਰਿਆ ਕਰਦੀਆਂ। ਰਾਜਨੀਤੀ-ਹੀਣ ਸਿਖ-ਸਿਆਸਤ ਨੇ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸਿਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੱਖਾਂ ਹੋਲੇ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕਾਸ਼ ਸਿਖ ਕਿਸੇ ਗਵਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀ ਬੁਧ-ਨੀਤੀ ਵਰਤ ਸਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੁੰਦੇ।

ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਬੜਾ ਗਲਤ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀ ਇਹ ਸਿੱਧ-ਸੋਚਣੀ ਹੀ ਆਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਸੋਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਦੇ ਦਬਾਓ ਕਾਰਨ ਹਿੰਸਾ ਦੱਬ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਵਿਗੜੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਚਿਤਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਸ ਚੁਣੇ ਵਿਖੜੇ ਰਾਹ ਧੱਕੀ ਹੀ ਲਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਦਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜੁਟੇ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪਰ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਘੋਸ਼ਾ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਨਿਰਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਨਾ ਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਜੇ ਹਿਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹਿਣ ਤੇ ਪੁਲਸ ਦੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਾਂਗ ਇਹਦਾ ਕੋਈ ਅੰਤ-ਬੰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਇਲਾਜ, ਮੇਜ਼ ਦਵਾਲੇ ਬੈਠ ਗੋਲਾਂਬਾਤਾਂ ਦਵਾਰਾ ਨਜ਼ਿਠਣਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ-ਹਉਮੈ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਨਾ ਤਿਆਗ, ਜ਼ਰਾ ਸੋਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਸਕਣ ਤਾ ਉਹ ਸੱਖਿਆਂ ਹੀ ਏਸ ਸਿਟੇ ਤੇ ਪੁਜ ਮਾਣ ਨਾਲ ਆਖ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਤੰਕਵਾਦ ਅਤੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੀ ਏਸ ਗੁੱਬੀ ਦਾ ਹੱਲ ਅਤੇ ਕੌਮ ਦੀ ਬੇਹਤਰੀ ਦਾ ਰਾਹ ਹੈ। ਸ: ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੜੇ ਹੌਂਸਲੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸੋਚਣ-ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪੁਰੇ ਤੋਂ ਕੇਂਦਰਤ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਇਕ ਲੰਮੀ ਚੌੜੀ ਚਿਠੀ ਦਵਾਰਾ, ਪਾਰਟੀ ਮੀਟਿੰਗ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਏਸ ਨੁਕਤੇ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਇਕ ਵਾਰ ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੱਠਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੜਕੇ ਅਪਰਾਧੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਲ ਨਰਮ ਵਤੀਰੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ

ਮਾਹੌਲ ਦਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਣਾ ਬੜਾ ਸੌਖਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਗੁੱਸੇ ਹੋਏ ਲੀਡਰ ਏਸ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਹੌਲ ਦੇ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਨਿਸ਼ਾਨਿਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਰੋੜਾ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਗੋਂ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਹਿਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਬੇਗੁਨਾਹੇ ਕਤਲਾਂ ਨੂੰ ਹਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂਡਵ-ਨਾਚ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਤਾਲੀਆਂ ਵਜਾਉਂਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੇ ਸਿੱਖ ਗੱਭਰੂਆਂ ਦੇ ਭਾਰਤ ਹੱਦ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲੇ ਵੇਲੇ ਸੁਰਖਸ਼ਾ ਦਸਤਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕਤਲਾਂ ਦੀ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਬੜੀ ਹਿਰਦੇ-ਵੇਧਕ ਹੈ। ਸਰਹੱਦ ਤੇ ਖਲੋਤੇ ਰਖਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੇਕ-ਨੀਤੀ ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕੁਦਰਤੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ। ਜੇ ਪੁਲੀਟੀਕਲ ਲੀਡਰ ਜ਼ਰਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਲੈਣ ਅਤੇ ਏਹੋ ਜੇਹੇ ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ-ਰਾਹ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਰਮ ਤੇ ਖਤਰਾ-ਖਾਲੀ ਰਾਹ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਲਈ ਚੰਗੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਲੇ ਦਸਾਂ-ਨੌਂਹਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿਰਤੀ ਵਸੀਲੇ ਲੱਭਣੇ ਵੀ ਕੋਈ ਅੱਖੇ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦਵਾਰਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਮੁੜ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੇ ਤਰੱਕੀ ਯਾਫਤਾ ਰਾਹ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੈਦੀਆਂ ਦਾ ਛੱਡੇ ਜਾਣਾ ਅਤੇ ਆਮ-ਮੁਆਫੀ, ਮੁੜ ਆਮ-ਜੀਵਨ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਨ ਪਰ ਇਹਦਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਨਾਮੁਮਕਿਨ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਗ਼ਾਵਤੀ-ਦਸ਼ਾ ਵਾਪਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਕ ਗਲਤ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਾ ਗੁਸੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਵੀ, ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ, ਅਤੰਕਵਾਦ ਨੂੰ ਭੰਡ, ਨਖੇੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਚੁਪਧਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾੜਕੂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾੜਕੂਆਂ ਉਪਰ, ਖਾੜਕੂ ਰਾਹ ਤਿਆਗਣ ਦਾ ਮਾੜਾ-ਮੋਟਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਾ ਰਹੇ (ਜਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਡਰਦੇ-ਕੱਬਦੇ ਹਨ)। ਇਹ ਚੁਪ ਸੋਦਾ ਤੇ ਲੂਮਤੀ ਚਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਹਿੰਗੀ ਪਵੇਗੀ ਤੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣਾ ਰਾਜਸੀ ਮੁਲ-ਮਨੋਰਥ ਵੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਬੈਠਣਗੇ।

ਇਕ ਹੋਰ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਤੰਕਵਾਦੀ, ਨੂਹ-ਨਾਹ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕ ਮੁਠ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਨਿਸ਼ਾਨਾ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਹਉਮੈ ਦਾ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ ਤੇ ਸਮਾਂ ਆਉਣ ਤੇ ਉਹ ਆਪਸੀ ਟੱਕਰ ਲਈ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਤਿਆਰ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਰਣੈ-ਜਨਕ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਏਹੋ ਜੇਹਾ ਰਾਜਸੀ ਲੀਡਰ ਹੋ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੇ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਸੈਂਟਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਖਿਚੜੀ-ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਗਰੁਪਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੀ ਗੋਸ਼ਟੀ ਦੀ ਗਲ ਵੀ ਚੱਲ ਚੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ

ਮਿਜ਼ੋਰਾਮ ਦੇ ਲਾਲਡੋਂਗਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੰਕਵਾਦੀ ਗਰੁਪਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੀਡਰ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਵੀ ਬੜੀ ਉਚਿਤ ਤੇ ਪਰਬਲ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਸ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਅਸਲ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਏਸ ਵਿਗੜੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਲ ਵੀ ਲੱਭਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂ ਲੱਭ ਸਕਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਤੰਕਵਾਦ ਉਸ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਤਰ-ਚੜ੍ਹਦੇ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਲੀਡਰ ਤਦ ਹੀ ਕੋਈ ਰਾਜਸੀ-ਪਾਰਟ ਪਲੇ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜੇ ਉਹ ਅਤੰਕਵਾਦ ਦਾ ਰਾਹ ਤਿਆਗ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਖਵਾਦ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਰਾਜਸੀ ਸੋਚ ਸੋਂਹ ਖਾਂਦੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਚਲਦੀ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਾਲਤ ਵਿਚ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਵਿਧਾਨ ਦਾ ਆਰਟੀਕਲ 370 ਦਵਾਰਾ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸਟੇਟਸ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜਾਂ ਮਿਜ਼ੋ-ਅਕੋਰਡ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਬਿਲਕੁਲ ਹੀ ਅਜੋੜ (ਅਸੰਬੰਧਤ) ਹੈ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਰਾਜਸੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਰਾ, ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁਖ ਧਾਰਾ ਵਿਚ ਚਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਾਝਿਆਂ-ਕਰਨ ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਚਾਲੂ-ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਸਿਖਰ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਏਸ ਕੋਸ਼ ਵਿਚ ਸਪੈਸ਼ਲ-ਪ੍ਰਾਵਿਯਨਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ, ਜੋ ਵਖਰੇਵਾਂ ਆਦਿ ਕੋਈ ਲੱਛਣ ਨਹੀਂ ਤੇ ਫੁਟ-ਪਾਊ ਅਨਸਰ ਜ਼ਰੂਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਏਸ ਸ਼ੱਕੀ ਕਿੱਤੇ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਾਭ-ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਾਂਤ ਲਈ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਏਸ ਗਲ ਦਾ ਖਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖੇ ਕਿ ਉਹਦੇ ਆਮ ਅਵਸਰ (ਵਸੀਲੇ) ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ ਨਾਲੋਂ ਸੁੰਗੜਕੇ ਵਖ ਨਾ ਰਹਿ ਜਾਣ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਇਕ ਖਾਸ ਅੰਗ, ਉਹਦਾ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦਨ ਕਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹਦੀ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੀ ਸੈਂਟਰ ਦੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤ ਜਿਣਸੀ ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ੀਦ-ਏਜੰਸੀਆਂ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਜ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖੁਰਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵੀ ਖੁਰਾਕ-ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲਈ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਨਿਰਾ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਰੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਏਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ, ਪ੍ਰਾਂਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵੀ, ਵਪਾਰਕ, ਦਸਤਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਆਦਿ ਕਿੱਤਿਆਂ ਵੱਲ ਰੁਝਾਣਾ ਬੜਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 5 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਸਿਖ-ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੜਾ ਘਾਤਕ ਸਦਮਾ ਪੁਜਾ ਹੈ, ਸਿੱਖ ਮਨਾਂ ਦਾ ਸੰਤਾਪ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਏਸ ਦੁਖ-ਸੱਟ ਦਾ ਵਰਨਣ ਕਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਿਲਣਾ ਬੜਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਪਰ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ, ਭਿਆਨਕ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੰਦਭਾਗੇ ਸਮੇਂ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਜੀਉਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ-ਪਾਸੀ ਸੋਚ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲੰਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਵਲ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾ ਦੇਈਏ ਤਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸ਼ਾਕੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ, ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਜਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਚਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੇ ਕਈ ਇਕ ਨਵੇਂ-ਪੈਂਤਰੇ ਬੜਾਵਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਦੀ ਸਿਖਰ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕਲੰਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਬਿਲੂ-ਸਟਾਰ ਸਾਕਾ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਚ ਕੋਈ ਇਕੱਲਾ-ਇਕੋਹਰਾ ਭਾਣਾ ਨਹੀਂ ਜੋ ਵਾਪਰਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵਾਪਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਉਪਰੰਤ ਵੀ ਕਈ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਜਿਹਦੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸੋਭਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਆਖਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਬੀਤਿਆ। ਇਹ ਇਕ ਸ਼ੋਕਮਈ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜਿਹਨੂੰ ਕਿ ਕੌਮੀ ਹੀ ਆਖਣਾ ਤੇ ਕੌਮੀ ਹੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੱਤਾਂ-ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਏਸ ਕੌਮੀ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਨਜ਼ਿਠਦੀ ਹੈ ਇਸਦਾ ਅਗਲੇਰੇ ਭਵਿਖ ਨਾਲ ਬੜਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਬੜੀ ਕੁੜਕੀ ਫਾਬੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਕਦੀ ਵੀ ਅਗੇ ਏਹੋ ਜੇਹੀ ਭਿਆਨਕ ਦਸ਼ਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ, ਬੜੇ ਭਿਆਨਕ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲੇ। ਅਜ ਕਲ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਗੁਪਤ ਭੇਦਾਂ ਦੀ ਗੋਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਤੇ ਗੋਂਦਾਂ ਗੁੰਦਣ 'ਚ ਰੁੱਝਾ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਟੌਹੜਾ ਮੁੜ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਉਹਦੇ ਦੇ ਸਿਖਰ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰੰ: ਕਮੇਟੀ ਬਣਨ ਦਾ ਬੜਾ ਇੱਛਾਕ ਹੈ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਆਖ ਚੁਕਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਗੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜੇਗਾ) ਕਿਉਂ ਜੋ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਲਾਲਚ ਬੜਾ ਤਕੜਾ ਇਸ਼ਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤਿਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਤੇ ਐਹ ਲੇਖ ਛਪਣ ਤੱਕ ਉਹ ਚੋਣ ਹੋ ਵੀ ਚੁਕੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੀ ਚੋਣ, ਟੌਹੜਾ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਮਦਦ ਸਦਕਾ ਹੀ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਹ ਬੜੀ ਤਕੜੀ ਭੁੱਲ ਸੀ ਤੇ ਐਤਕਾਂ ਵੀ ਉਹ

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਬੀਮਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ?

ਇਕ ਰਸਤਾ ਹੋਰ ਹੈ :

ਹਿਪਨੋਥੈਰੇਪੀ

ਦਮਾਂ, ਦਰਦ, ਨਸ਼ਾ, ਵਜ਼ਨ, ਦਿਮਾਗੀ ਚਿੰਤਾ, ਕਰੋਧ, ਬਲੱਡ ਪਰੈਸ਼ਰ, ਗੁਪਤ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਰੋਗ ਹੋਵੇ, ਸਭ ਦਾ ਸ਼ਰਤੀਆਂ ਇਲਾਜ !! (ਬਿਨਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਿਆਂ)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ

ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਵਧਾਉਣੀ, ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦਾ ਇਲਾਜ, ਡਰ ਭੈ ਤੋਂ ਫੁਟਕਾਰਾ ਜਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਰੁਚੀ ਗਲਤ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਪੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਲਗਾਉਣੀ ਆਦਿ : ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਨਵੇਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਸਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ

(403) 791-5105/2571

ਐਡਮਿਟਨ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੰਪਰਕ ਪੈਦਾ ਕਰਕੇ (ਸਿਰਫ਼ ਵੀਕਐਂਡ ਤੇ ਹੀ)

ਆਪਣੇ ਵਪਾਰ ਵਿਚ ਵਾਧੇ ਲਈ

‘ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਪਣ’

ਨੂੰ ਫ਼ੋਨ ਕਰੋ :

581-4473

(ਦਫਤਰ ਦਾ ਸਮਾਂ 10.00 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ ਤੱਕ)

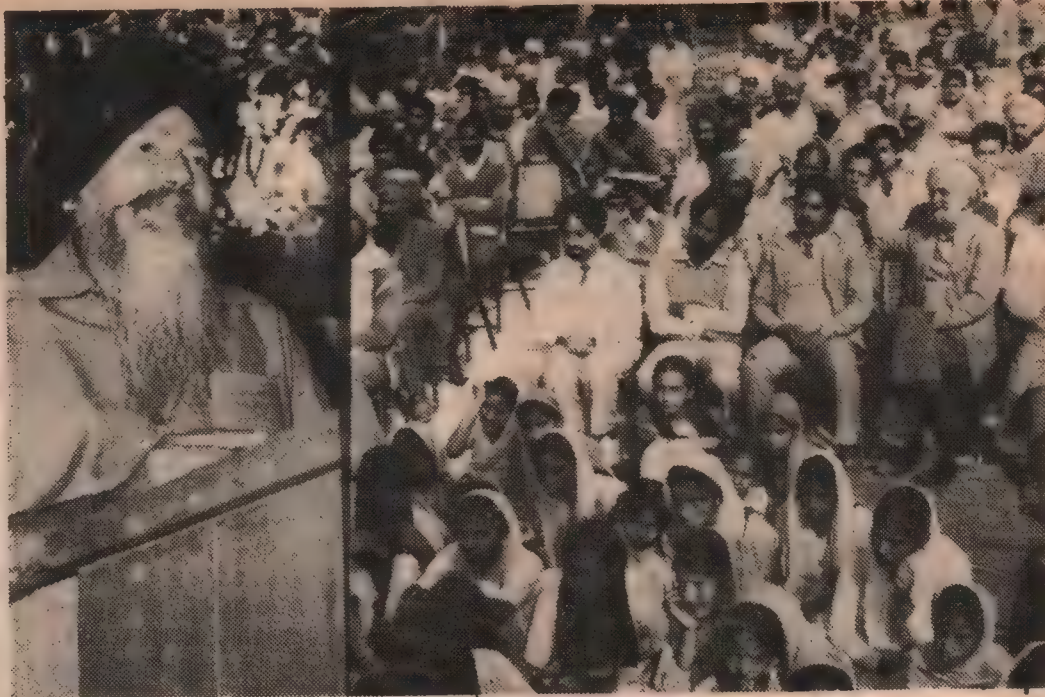
ਬਲਾਚੌਰ 'ਚ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਗੋਸ਼ਟੀ

ਪੀ. ਪੀ. ਵਰਮਾ

ਬਲਾਚੌਰ — ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਬਲਾਚੌਰ ਵੱਲੋਂ ਇਥੋਂ ਦੇ ਜਨਰਲ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ, ਵਿਚ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਗੋਸ਼ਟੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹਾਸਰਸ ਦੇ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਹਾਸਰਸ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਸਮੇਤ 25 ਹਾਸਰਸ ਲੇਖਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਗੋਸ਼ਟੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਯੁਵਾ ਲੇਖਕ ਵਿਪਨ ਗੋਇਲ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਆਲੋਚਕ ਹੀਰੋ ਜਾਂ ਜੀਰੋ" ਨੂੰ ਡਾ. ਤੀਰ ਨੇ ਗੀਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਜੇ. ਐਲ. ਨੰਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾ. ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਸ. ਸ. ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਰੰਪਰਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਤ ਸਰੂਪ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕੀ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਮੁਵਾਜ਼ਨਾ ਬਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਆਪ ਨੇ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੁਨੇਜਾ ਦੀ ਨਵੀਂ ਪੁਸਤਕ "ਦੁਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਮੁਖੌਣੇ" ਤੇ ਪੇਪਰ ਪੜ੍ਹਿਆ।

ਇਸ ਗੋਸ਼ਟੀ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਦੀ ਗਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਐਮ. ਸੀ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਰਨ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਲੇਖਕ ਅਹੁਦੇਦਾਰੀਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪੈ ਕੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੋਸ਼ਟੀ ਉਪਰੰਤ ਅਨੰਤ ਸਿੰਘ ਕਾਬਲੀ, ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ

ਬਲਾਚੌਰ ਵਿਖੇ ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਹਾਸ-ਵਿਅੰਗ ਗੋਸ਼ਟੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਬਾਗੀ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ, ਵਿਪਨ ਗੋਇਲ, ਦੀਦਾਰ ਸ਼ੇਖਰਾ, ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੁਨੇਜਾ ਆਦਿ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਅੰਤ ਵਿਚ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੇ ਗੀਲੀਜ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੁਨੇਜਾ ਤੇ ਬਿਪਨ ਗੋਇਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ

ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਜੰਮੇ ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਪ੍ਰੋ. ਭਾਰਦਵਾਜ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਨੇ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਦੇ ਨੇ, ਜੇਕਰ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਵਧੇਰੇ ਚੰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਛਾਪ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਨਾ 31-29 ਯਾਤਰੀ

ਚੋਣ ਸਿਖ ਕੰਮ ਲਈ ਬੜੀ ਤਕੜੀ ਤਬਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਹਾਲੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ, ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਸੱਜੀ-ਬਾਂਹ ਬਲਵੰਤ ਅੰਦਰੋਂ ਓਹਦੇ ਨਾਲ ਹੋ ਜਾਂ ਓਹਦੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ, ਓਹਨੂੰ ਡੇਰਾ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਖੁਰਦੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੈਆਂ ਕੋਹਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਤੇ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਬਾਦਲ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਅਤੰਕਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਉਪੜ ਚੁਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਟੋਹੜਾ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਸੋਢੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤਿਕ ਓਹਦੇ ਦੋਪਾਸਿਓਂ ਬੰਦੇ ਪਾੜ ਆਪਣੀ ਵੱਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਖਾਲਿਫ ਲਈ ਰੋੜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਲੂਮੜੀ ਚਾਲ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਘਨ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬਾਦਲ ਤੇ ਟੋਹੜਾ ਵਡੇ ਭੇਡ ਸਾਹਨ ਦਰ ਅਸਲ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮੇਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਚਲੀ ਆਉਂਦੀ ਘਿਰਣਾ ਹੈ ਜਿਹਦੇ ਉਪਰ ਉਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਕਾਬੂ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕੇ। ਏਸ ਲਈ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦਾ ਸਾਥ ਛੱਡ ਜਾਵੇ ਤੇ ਜੇ ਇਹ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਏਸ ਦੁਖਦਾਇਕ ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਬੜਾ ਤਕੜਾ ਉਪਜਾਊ ਯੋਗਦਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਿਖ-ਸਿਆਸਤ ਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਜੇਹੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ 27 ਗੁੱਸੇ ਹੋਏ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੇ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਿਲਾਫ ਨੋਟਿਸ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤੇ ਬੜਾ ਨਿਰਭਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਾਂ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾ, ਬਾਦਲ ਗਰੁਪ ਜਾਂ ਬਰਨਾਲੇ, ਕਿਸੇ ਇਕ ਲਈ ਬੜਾ ਘਾਤਕ ਹੋਵੇਗਾ।

ਏਹੋ ਜੇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਧੜਾ ਆਪਣਾ ਦਾਉ ਮਾਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ ਪਰ ਇਹ ਕਦਮ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਕੁਸ਼ਗਨਾਂ ਹੀ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਬੜੀ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਜੇ ਓਹਨੂੰ ਫੌਰੀ ਆਰਜ਼ੀ ਲਾਭ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਪਾਪੀ ਹੱਥ ਪਿਛੇ ਖਿਚਿਆ ਹੋਵੇ ਤੇ ਓਸ ਮੌਕੇ ਨੂੰ ਗਨੀਮਤ ਸਮਝਿਆ ਭਾਵੇਂ ਓਹਦਾ ਸਿੱਟਾ ਅਗੋਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨਾ ਉਲਟ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ।

ਐਤਕਾਂ ਇਹ ਅਖਾੜੇ ਦੇ ਖਿਲਾੜੀ ਪਿਛਲੀ ਲੀਹਾਂ ਵਾਲੀ ਖੇਡ ਖੇਡਣ 'ਚ ਹੀ ਸਵਾਦ ਲੈਣਗੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੇ ਕੋਈ ਵਖਰਾ ਪੱਤਰਾ ਅਪਨਾਉਣਗੇ, ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇ ਹਰ ਵਾਰ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਯੂ ਐਨ ਆਈ) ਕਾਂਗਰਸ ਆਈ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਹਰ ਵਾਰ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਸਮੇਂ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀਆ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਪੁਛਾ ਹੀ ਹੁਣ ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ-ਰਾਜ ਸਬੰਧਾਂ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ 1983 ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਉੱਤੇ ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ। ਕੇਂਦਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 249 ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਲਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਿਛਲੇ 35 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹਾਨੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਹਰ ਵਾਰ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕੁੱਲਦੀਆਂ ਤਾਂ ਚੁਰਚੁਰਾ ਰਹੇ, ਪਰ ਟਾਈਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਰਿਉਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਹਾਵਤ ਹੈ "Women and Watches never agree" ਭਾਵ ਤੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਘੜੀਆਂ ਕਦੇ ਇਕਮੱਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਸਭ ਘੜੀਆਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਇਕ ਕਾਰਜ 'ਤੇ ਲਿਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਐਸਤ ਕੱਢ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।"

ਘੜੀਆਂ

ਸਿਆਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਤਾਂ ਦੋ ਦੋ ਤਿੰਨ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਚਾਰ ਚਾਰ ਘੜੀਆਂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਈ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਵੀ ਕੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਕੋ ਘੜੀ ਹੋਵੇ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨਸਾਨ ਕਰੇ ਵੀ ਕੀ? ਇਕ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਡੇ ਦਫਤਰ ਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦੋਹਾਂ ਬਾਹਵਾਂ ਨਾਲ ਘੜੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਜਦ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਹਾ, "ਇਸ ਦੇ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇ ਹਨ ਜੇ ਇਕ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਦੂਜੀ ਵੇਖ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਲੇ ਘੜੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟਾਈਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਇਕ ਘੜੀ ਸਾਬ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਇਕ ਬਾਉ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਥੇ ਕੰਧ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਸੌਤ ਕਲਾਕ ਵੇਖੇ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੌਤ ਹੀ ਕਲਾਕਾਂ ਦਾ ਟਾਈਮ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸੀ। ਜਦ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਕੋਲੋਂ ਟੋਨੀਆਂ ਘੜੀਆਂ ਲਟਕਦੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਕਿਹਾ, "ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀਆਂ ਘੜੀਆਂ

ਕਰਤਾਰ ਫੋਟੋ ਸਟੂਡੀਓ

1 HOUR PHOTO SERVICE
KARTAR PHOTO STUDIO

4279 - Fraser St. (27th Ave.)

Vancouver, B.C.

We Do Passport, 5 Mins. Service,
Portrait Photos & Weddings

Off; 872-6060

MALKIT PARMAR

REAL ESTATE SERVICES

ਘਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਖਰੀਦਣਾ ਜਾਂ ਵੇਚਣਾ ਆਸਾਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰਗੇਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਮਲਕੀਤ ਪਰਮਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਜਾਂ ਫੋਨ ਕਰੋ:

Bus: (604) 590-1321 Res: 589-2650

8699 - 120th St., North Delta, B.C.

ਧਰਮ ਤੇ ਫਲਸਫਾ

ਧਾਰਮਿਕ ਮੂਲਵਾਦ ਦਾ ਉਥਾਨ — 3 — ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ

ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਭੂਪਵਾਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਾਮਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਕ ਸਾਮਰਾਟ ਜਾਂ ਚਕਰਵਰਤੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਲਈ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਉਦਾਲੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਬਲਵਾਨ ਭੂਪ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਰਾਜਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਭੂਪ ਰਾਜ ਸਮਰਾਟ ਦੀ ਨਾਮ ਧਰੀਕ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਉਤੇ ਸਥਾਪਤ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ ਤੇ ਫਿਰ ਪਵਿਤਰ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ, ਜਿਹੜਾ ਪਿਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਸਪੇਨ ਦੇ ਤੇ ਆਸਟਰੀਆ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ, ਤੇ ਰੂਸੀ ਸਾਮਰਾਜ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਕਰਵਰਤੀ ਅਥਵਾ ਸਾਮਰਾਜੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਨ।

ਸਵੈਧੀਨਤਾ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤ ਤੇ ਅਸ਼ੋਕ ਮੋਰੀਆ ਜਿਹੇ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰ ਗੁਪਤ ਤੇ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤ ਵਿਕਰਮਾ ਦਿਤਿਯਾ ਜਿਹੇ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਸਮਰਾਟ ਸਨ। ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਭੂਪਵਾਦੀ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਨੇ ਵੰਗਾਰਿਆ ਤਾਂ ਪ੍ਰੰਜੀਵਾਦ ਦੀ ਨੀਤੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਮੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਫਰਾਂਸ ਤੇ ਸਪੇਨ ਜਿਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਏ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਜਰਮਨ ਤੇ ਅਤਾਲਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋਏ। ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਸਪੇਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਕਰਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਖੰਡਾਂ ਦਾ ਅਵਿਸ਼ਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਫਲਸਰੂਪ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜਾ ਵਸੇ ਤੇ ਦੱਖਣੀ ਖੰਡ ਤੇ ਦੋਹਾਂ ਦੇ ਮੱਧ ਵਿਚ ਸਪੇਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਮਿਲਿਤ ਪੁਰਤਗਾਲੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਬੜੇ ਸਾਹਸੀ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਤਰੀ ਦੇਸ਼ਾਂ, ਬਰਤਾਨੀਆ ਤੇ ਸਪੇਨ, ਦੇ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਸਵੈਧੀਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਦੱਖਣੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਵੈਧੀਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਸੰਘ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਬਰਤਾਨਵੀ ਪਿਛੋਕੜ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਵਾਲਾ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਉਤਰ ਵਿਚ ਵਸੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕ ਪੈਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹੀ ਸੂਬਾ ਬਣੇ ਰਹੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਰਾਜ ਕਿਊਬਕ ਨੂੰ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ ਤੇ ਹੁਣ ਵਾਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਇਆ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਮੋਰੀਆ ਤੇ ਗੁਪਤ ਸਾਮਰਾਜਾਂ ਪਿਛੋਂ ਕਈ ਹੋਰ ਭਾਰਤੀ ਸਾਮਰਾਜ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਨਾ ਆਏ। ਮੱਧ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚੋਂ ਆ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਦੂਜੀ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸ਼ੱਕ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕੁਸ਼ਾਨ ਸਾਮਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਧਾਮ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਖੰਡ ਵਿਚ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਮਥਰਾ ਤੋਂ ਦੱਖਣ ਵਲ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਨਾ ਵਧ ਸਕਿਆ ਸਗੋਂ ਇਕ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਇਹ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਗੁਪਤ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਵੀ ਇਸ ਦਾ ਥੋੜਾ ਭਾਗ ਹੀ ਸੰਮਿਲਿਤ ਹੋਇਆ।

ਗਿਆਰਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਮਹਿਮੂਦ ਗਜ਼ਨਵੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ। ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਪਿਛੋਂ ਫਿਰ ਤੁਰਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਤੁਰਕਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਮੁਗਲ ਆਏ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਦੱਖਣ ਤਕ ਵੀ ਵਧਾਇਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਤਾਰਵੀਂ-ਅਠਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਇਹ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਉਤਰ ਵਿਚ ਕਾਬਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੱਖਣ ਦੇ ਵੀ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਉਤੇ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਰਾਜਸ਼ਕਤੀ

ਅਠਾਰਵੀਂ ਉਨੀਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮਰਾਠਿਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਢਾਅ ਲਾਈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਜਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਸੱਤਰ ਅੱਸੀ ਸਾਲ ਹੀ ਬਣੀ ਰਹੀ ਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਪਰਾਜਿਤ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਅਧੀਨ ਸਾਮਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਸਾਮਰਾਜ ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਤਪੰਨ ਹੋਇਆ, ਜਿਵੇਂ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਦੀਨਤਾ ਤੇ ਅਧੀਨਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ 1947 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇਕ ਸੰਘ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਕੱਠਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਬਣਾਇਆ।

ਇਸ ਸੰਘ ਨੂੰ ਬਣਾਣ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸੀ। ਇਹ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਉਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਏ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਅਧੀਨ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਅਧੀਨਤਾ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਆਪਣੇ ਪਾਸ ਰੱਖੀਆਂ ਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਬਣਾਏ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਤੀਆਂ। ਸੁਤੰਤਰਤਾ

ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪ ਕੋਈ ਸੰਘ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ, ਕੇਵਲ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਾਮਰਾਜ ਇਕ-ਕੇਂਦਰੀ ਸੀ, ਸੰਘੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਘੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲਈ ਇਹ ਸਾਮਰਾਜ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। 1947 ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਸੰਘ ਰੂਪ ਹੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਵਿਗਿਆਪਤ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਭਾਂਤ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਵਿਚਲੇ ਰਾਜਾਂ ਜਿਤਨੇ ਸਵੈਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਤੋਂ ਕੰਨੀ ਕਤਰਾ ਗਏ, ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸਾਮਰਾਜ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦਿਤਾ, ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਦਿਤੇ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹਨ ਸਗੋਂ ਭਾਰਤੀ ਕੇਂਦਰੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਵਚਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਪੁਨਰ - ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਚੋਖੀ ਝਿਜਕ ਦਿਖਾਈ।

ਭਾਰਤ ਉਤੇ ਬਰਤਾਨਵੀ ਸਾਮਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਦੱਖਣ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗ ਮੁਗਲ ਸਾਮਰਾਜ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਦੱਖਣੀ, ਮੱਧ-ਸਥਾਨੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ ਮਰਾਠਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਇਕ ਸੰਗਠਿਤ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰ ਸਕੀ। ਜਦੋਂ ਸਤਾਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਸ਼ਿਵਾ ਜੀ ਨੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਚ ਦੱਖਣ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਂਦ ਤਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਚੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗ ਨੂੰ ਕੱਢ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵਰਾਜ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮਰਾਠਾ ਜਰਨੈਲ ਇਸ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰੰਢ ਨਾ ਕਰ ਸਕੇ। ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਮਹਾਦ ਜੀ ਸਿੰਧੀਆ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਤਕ ਵੀ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰਾਟ ਵਿਗਿਆਪਤ ਨਾ ਕੀਤਾ, ਕੇਵਲ ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟ ਦਾ ਸਰਬਰਾਹ ਬਣ ਕੇ ਹੀ ਸੰਤੋਖ ਕਰ ਲਿਆ।

ਜਦੋਂ 1947 ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਸੁਤੰਤਰ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਬਲਵਾਨ ਭਾਗ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਸਗੋਂ 1947 ਦੇ ਫਸਾਦਾਂ ਦੇ ਭਾਰਤੀ

ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਬਾਦੀਆਂ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਪਿਛੋਂ ਮੱਧ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬਾਰਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਬਹੁਸੰਖਿਆ ਵੀ ਬਣਾ ਸਕੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਉਤਪੰਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਲਸਰੂਪ ਉਹ ਆਪਣੀ ਬਹੁ ਸੰਖਿਆ ਵਾਲੇ ਬਾਰਾਂ ਕੁ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਇਕ ਪੁਨਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਗਿਆਪਤ ਭਾਸ਼ਾਈ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਤੇ ਫਿਰ ਕਈ ਵਾਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਵਿਲੰਬ ਨਾਲ 1967 ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ। ਤਦੋਂ ਵੀ ਇਕ ਕੁਹਜੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਾਂਗੜੇ ਤੇ ਅੰਬਾਲੇ ਦੇ ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਤੇ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਉਤਰੀ ਭਾਗ ਨੂੰ ਇਸ ਪੰਜਾਬੀ-ਭਾਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾ ਮਿਲਾਇਆ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਜਿਹੜਾ ਪੰਜਾਬ ਪੁਨਰ-ਸੰਗਠਿਤ ਹੋਇਆ ਉਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੱਠ ਕੁ ਫੀਸਦੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਥਾਂ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਸਿੱਖ ਬਹੁਸੰਖਿਆ ਉਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੰਗਠਨ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਝਗੜਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਆਖਿਆ ਤੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੀ ਕੁਨੀਤੀ ਨਾਲ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਦੇ ਕੇ ਭੰਡਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਪਰ ਫਿਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਖਾੜਕੂ ਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਨਾਮ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ 1914 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਆਪਣੇ ਸੰਗਠਨ ਨੂੰ ਗਦਰ ਪਾਰਟੀ ਆਖ ਲਿਆ, ਭਾਵੇਂ ਗਦਰ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯਾਤੀ ਬਗ਼ਾਵਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ 1857 ਵਿਚ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਗਦਰ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਗਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਖਾੜਕੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਅਪਣਾ ਲਿਆ।

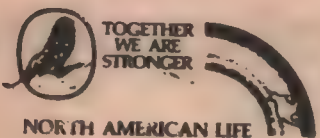
ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਅਪਣਾਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਤਿੱਖੇ ਤੱਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਤਕੜਾ ਕਰਨ ਲਈ ਧਰਮ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਟਨ ਦੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਗਲੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। (ਚਲਦਾ)

ਇਹ ਰੱਬ ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਨਚੁਰ !
ਇਸ ਰੱਬ ਦੀਆਂ ਈਰਖਾ ਜਹੀਆਂ ਧੁੱਪਾਂ
ਇਸ ਦੇ ਸੂਰਜ ਸਾਰੀਆਂ ਕਿਰਨਾਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡੇ ਚੋਭਣ !
ਕਿਸ ਕਿਣਕੇ ਤੇ ਪੈਰ ਧਰਾਂ ਮੈਂ —
ਹਰ ਕਿਣਕਾ ਅੰਗਿਆਰਾ !
ਇਸ ਦੀ ਸਰਘੀ ਤੁਹਮਤ ਵਰਗੀ
ਲੱਜਿਆ ਜਿਹੇ ਦਿਹਾੜੇ !

FLEXIBLE PREMIUM LIFE INSURANCE TAILOR-MADE

To your needs which you can afford.

INSURANCE FOR

- Personal
- Children
- Mortgage
- RRSP
- Group Insurance & Annuities

CONTACT

Ph. 270-2100

ਪਰਸਨਲ, ਬਿਜ਼ਨਿਸ, ਗਰੁੱਪ ਇੰਸੂਰੈਂਸ ਲੋੜਾਂ ਅਤੇ
ਵਾਈਨਿੰਗ ਪਲੈਨਿੰਗ ਲਈ

Nagra Insurance Agencies

11420 Granville Ave. Richmond, B.C. V6Y 1R6

Anandpur Sahib Resolution

There are three versions of the Anandpur Sahib Resolution—one adopted by the Akali Dal (Talwandi), another identified with Kapur Singh and the third printed and circulated by Giani Ajmer Singh, Secretary of the Shiromani Akali Dal. The following is the first version:

Talwandi Dal's Anandpur Sahib Resolution

1. WHEREAS The Sikhs of India are a historically recognised politically recognised political Nation ever since the inauguration of the Order of the Khalsa in the concluding year of the 17th Century (1699) and whereas, this status of the Sikh Nation has been Internationally Recognised and accepted by the major powers of Europe and Asia, to wit, France, England, Italy, Russia, China and Tibet, Persia, Afghanistan, Nepal and the East India Company, Bhadur, Fort William, Calcutta, till the middle of the 19th Century and again by the outgoing British and the Hindu Congress Party and the Muslim League of India in the middle of the 20th century and

WHEREAS, the brute majority in India, in 1950, have imposed constitutional arrangements in India which denude the Sikhs of their political Identity, and subordinate them as Cultural particularity, thus liquidating the Sikhs politically by depriving the Sikhs of the control of their own history and exposing them to spiritual decay calculated to submerge and dissolve them into the saltish sea waters of inchoate Hinduism, and

WHEREAS, the Sikhs have been thus shackled and enslaved in unethical and cynical repudiation of solemn and bidding commitments and public promises earlier made to the Sikhs by the Hindus, while the Sikh representatives in the Indian Constituent Assembly in 1950, refused to become a consenting party to these devious and loaded arrangements and they declined to affix their signatures to the official copy of the Indian Constitution Act, thus promulgated; the Shiromani Akali Dal, in the name, and on behalf of the Sikhs

PROCLAIMS that the Sikhs are determined by all LEGITIMATE MEANS to extricate and free themselves from this degrading and death dealing situation so as to ensure finally their honourable survival and salvage their inherent dignity and their birth right to influence meaningfully the main stream of the World History.

The Sikhs therefore

DEMAND, Firstly, that an Autonomous Region in the North of India should be set up forthwith wherein the Sikh interests are constitutionally recognised as of primary and special importance as The Public and Fundamental State Policy, Secondly, that this Autonomous Region should include the present Indian Punjab, Karnal and Ambala Districts of Haryana, inclusive of Kangra District and Kulu valley of Himachal Pradesh comprised in Paonta Sahib, Chandigarh, Pinjore, Kalka, Dalhousie, Dehra-Doon Valley, Nalagarh Desh, Sirsa, Guhla and Rattia Areas and Ganganagar District of Rajasthan and Tarai Region of the U.P. recently reclaimed and colonised by the Sikhs out of thousand of years' old virgin and dangerously infested forests, thus bringing the main contiguous Sikh population and Traditional & Natural Sikh habitats still parts of and included in India, within this Autonomous Sikh Region, as a Region of the Union of India, and

THIRDLY, this Sikh Autonomous Region

may be conceded and declared as entitled to frame its own constitution on the basis of having all powers to and for itself except, Foreign Relations, Defence, and communications to remain as subjects with the Federal Indian Government.

MAY THE GOD OF HISTORY, THE RIDER OF BLUE HORSE HELP US.

Another version of the Resolution :

WHEREAS the Sikhs of India are a historically recognised political nation ever since the inauguration of the order of the Khalsa in the concluding years of the 17th century, and

WHEREAS, this status of Sikh Nation has been internationally recognised and accepted by the major Powers of Europe and Asia to wit, France, England, Italy Russia, China, Tibet, Persia(now Iran), Afghanistan, Nepal, and the Company Bahahdur, Fort William, Calcutta, till the middle of the 19th. century and again by the outgoing British and the Hindu Congress and the Muslim League of India in the middle of the 20th century and

WHEREAS, the brute majority in India, in 1950, have imposed a constitutional arrangement in India which denudes the Sikhs of their political identity and cultural particularity, thus liquidating the Sikhs politically and exposing them to spiritual death and cultural decay leading inevitably to their submergence and dissolution into the saltish sea-waters of inchoate Hinduism, and

WHEREAS, the Sikhs have been thus shackled and enslaved in unethical and cynical repudiation of solemn and binding commitments and public

promises earlier made to the Sikhs, while the Sikh representatives in the Indian Constituent Assembly, in 1950 refused to affix their signatures to the official copy of the Constituent Act., thus promulgated, the Shiromani Akali Dal in the name, and on behalf of the Sikhs,

PROCLAIMS that the Sikhs are determined, by all legitimate means, to extricate and free themselves from this degrading and death-dealing situation so as to ensure firmly their honourable survival and salvage their inherent dignity in India, and their birth right to influence meaningfully the mainstream to world-history the Sikhs therefore.

DEMAND firstly, that an autonomous region in the north of India should be set up forthwith wherein the Sikh interests are constitutionally recognised as of primary and special importance as the fundamental state policy.

SECONDLY, that this autonomous region include the present Punjab, Karnal and Ambala Districts of Haryana inclusive of Kangra Districts of Himachal Pradesh, Chandigarh, Pinjore, Kalka, Dalhousie, Nalagarh Desh, Sirsa, Guhla and Rattia areas and Ganganagar District of Rajasthan, thus bringing main contiguous Sikh population and traditional Sikh habitats within this autonomous Sikh region as an integral part of the Union of India and

THIRDLY, this Sikh autonomous region may be declared as entitled to frame its own internal Constitution on the basis of having all powers to and for itself except, Foreign Relations, Defence, Currency and General Communication to remain as subject within jurisdiction of the Federal Indian Government.

MAY THE RIDER OF THE BLUE HORSE HELP US

ਸੁਕਰਾਤ

ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ, ਕੋਈ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਸੁਕਰਾਤ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੜੀ ਸਹਿਜ ਮਸਤੀ 'ਚ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿਆਰੇ ਚੇਲੇ ਕ੍ਰੀਟੋ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਦੇਰ ਨਾ ਕਰੋ, ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ! ਬਾਹਰ, ਸਾਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬੜੇ ਸੁਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕੇਗਾ। ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਚਲੇ ਜਾਓ। ਮੇਰੀ ਉਮਰ ਭਰ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੋਈ ਦੌਲਤ, ਤੁਹਾਡੇ ਕਦਮਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੈ।”

ਸੁਕਰਾਤ ਮੁਸਕਰਾਏ ਪਰ ਅੰਗਲੇ ਹੀ ਪਲ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲੇ, “ਕ੍ਰੀਟੋ! ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਗੈਰ-ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਦੇ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਿਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮੈਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਥੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਰਹੇ, ਜਿਥੋਂ ਦੀ ਬੁੱਧ ਹਵਾ 'ਚ ਸਾਹ ਲੈਕੇ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਪੀਕੇ ਮੈਂ ਪਲਿਆ ਵਧਿਆ, ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਰਾਜ-ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਮੈਂ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ...”

Thinking of Buying or Selling

Residential, Commercial, New Houses, Lots, Building Contracts

Specializing :

Resale New Housing Lot Sales and Farms

Don't delay call now :

Hardeep S. Bhangav

Medellion Club Award Winner

ਰਹਾਇਸ਼ੀ ਘਰਾਂ, ਅਤੇ ਕਮਰਸ਼ਲ ਪਰਾਪਰਟੀ ਲਈ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਗਵ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰੋ

Ph. Off: 594-4141

Pager 438-2333 #1596

BENCH MARK
REALTY CORPORATION

Bench Mark Realty Corp.

7218 King George Hwy. Surrey, B.C. V3W 5A5

ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੰਗਵ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸਿਟਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ — ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਖ ਮੰਤਰੀ ਸ: ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ “ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ” ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿੰਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਮਿਹਨਤ ਬਾਅਦ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਰਾਜਸੀ ਮੰਤਵ ਨਾਲ ਭੁਲੇਖੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਫੁਟ ਪੈ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਫਿਰ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੋਧਿਆ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੀਰ, ਗਿਆਨੀ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਸਨ।

ਤਾਰਾ ਜੰਗ : ਕੁਝ ਤੱਥ

—ਰਾਜੂ ਵਿਲੀਅਮ—

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਨਾਲਡ ਰੀਗਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਛਾਂਹ ਖਿਚੂ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਦੇ ਫੋਟੋ ਜਿਹੇ ਟੋਲੇ ਵਲੋਂ ਤਾਰਾ ਜੰਗ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1980 ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਅਜਿਹੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਨਾਲ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਉਪਰ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਕਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ 23 ਮਾਰਚ, 1983 ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੀਗਨ ਨੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੂਪ ਵਿਚ “ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪਹਿਲ ਕਦਮੀ” (ਐਸ.ਡੀ.ਆਈ.) ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਹੰਗਾਰੇ ਤੋਂ ਡਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਬੜੇ ਹੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਦੰਭੀ ਦੰਗ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜੰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਬੇਅਸਰ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਉਪ ਸਕੱਤਰ ਰਿਚਰਡ ਲੇਵਰ ਨੇ ਮਾਰਚ 1984 ਵਿਚ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਦੇ ਸਦਨ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਸਰਕਾਰੀ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਵਲੋਂ “ਤਾਰਾ ਜੰਗ” ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਅੰਤਰ-ਮਹਾਂਦੀਪੀ ਮਾਰ ਵਾਲੀਆਂ ਅਤੇ ਮੀਡੀਅਮ ਰੇਂਜ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਉਤੇ ਮਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੁੱਡਣ ਲਈ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਰਸਾਇਣਕ ਕਿਰਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਜਲਈ-ਚੁੰਬਕੀ ਤੋਪਾਂ 300 ਤੋਂ 500 ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਪੁਲਾੜੀ ਜੰਗੀ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਮਲੀ ਮਕਸਦ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਨਾਟੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬੱਲੇ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਮਲੀ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਲੁਕਾਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਰੋਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀਕਲ ਖੋਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸ਼ੱਕੀ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਇਹ ਗੱਲ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ 1972 ਵਿਚ ਜੰਗੀ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉਤੋਂ ਲਾਉਣ ਲਈ ਹੋਈ ਸੰਧੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ। ਪਰ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪੁਲਾੜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੰਕੜੇ ਇਹ ਸਿੱਧ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਰੋਲ ਖੋਜ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਵੀ ਕੁੱਝ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਉਂਦੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਉਤੇ ਤਕਰੀਬਨ 2600-3000 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਮਹਿਜ ਖੋਜ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਚਾਹੀਦੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਕ ਜਾਇਜ਼ੇ ਮੁਤਾਬਕ ਐਸ.ਡੀ.ਆਈ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੁਲਾੜੀ ਜੰਗ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਹੀ ਹੋ ਬਲਕਿ ਅਤਿ ਮਹਿੰਗੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਰਚ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਅਮਲ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਧੀ ਨੂੰ ਭੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਚਾਨਣਾ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਪੈਟਾਂਗਨ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਅਨੇਕਾਂ ਤਜਰਬੇ—ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ—1990 ਤਕ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਲਏ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧੇਗੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਇਕ ਤਾਂ ਇਹ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਾੜ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈਸ ਕਰਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਫੌਜੀ ਤਾਕਤ ਬਹੁਤ ਵੱਧ

ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਆਸਰੇ ਉਹ ਰੂਸ ਨੂੰ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ ਉਤੇ ਕਈ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਤ ਮਿਜ਼ਾਈਲ-ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸਗੋਂ ਇਸ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਫੌਜੀਕਰਣ ਦੇ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਦੋਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਨੌਸ ਸਮਝੌਤੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣੇਗਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਤਾਰਾ ਜੰਗ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀ ਮੱਕਾਰੀ ਭਰੀ ਦਲੀਲ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਤਾਕਤਾਂ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ੀਲਡਾਂ ਬਣਾ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ 90 ਤੋਂ 95 ਫੀਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰ ਫਜ਼ੂਲ ਸਾਬਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਹੱਦ ਮਿਥਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪੁਲਾੜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਲ ਹੀ ਬਣ ਲਿਆ ਤਾਂ ਕੋਈ ਚਾਹੇ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ।

ਆਪਾ-ਵਿਰੋਧ

ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਫੌਜੀਕਰਣ ਦੇ ਹਿਮਾਇਤੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਗੱਲ ਜੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਾ - ਵਿਰੋਧ ਸਾਫ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਅਸਲੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਖੁਦ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਲਈ ਗੱਲਾਂ-ਬਾਤਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਭੰਡਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਅਮਨ 'ਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਜੰਗੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਢਾਹ ਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਨਿਰੋਲ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਨਾਲ ਨਵੀਨਤਮ ਹਥਿਆਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਉਤੇ ਰੋਕ ਪੁਲਾੜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਅਜੇਹਾ ਵਤੀਰਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਅਤੇ ਪੁਲਾੜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਦੌੜ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਤਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤਾਰਾ ਜੰਗ ਦੇ ਨਿਗਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਐਸ.ਡੀ.ਆਈ. ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਿੱਛਾਪੜੀ ਸਾਮਰਾਜੀ ਹਲਕੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੁੰਠਿਤ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਦਬਦਬੇ ਵਾਲੀ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਜੰਗ ਤਕ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਸਬਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਮਗਰੋਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਇਹ ਇਜ਼ਾਰੇਦਾਰਨਾ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਉਪਰ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਚੁਕੰਨਾ ਹੋ ਗਿਆ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੀ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਰ ਅਜੇ ਵੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਲੈਕਮੇਲਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਕਟੇਟਰੀ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸੋ ਦੁਬਾਰਾ ਫੇਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰ ਖਾਤੇ ਨਵੀਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਸਾਇਣ ਬੰਬ, ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭੰਡਾਰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦੀ ਦੇ ਚੌਥੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਉਤੇ ਅਖੌਤੀ ‘ਰੋਕ’ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਘੜੀ ਗਈ। ਪਰ ਸੱਤਰਵਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਰੂਸ ਇਕ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਕੇ ਆਇਆ ਤਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫੇਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਹਮਲਾਵਰ ਫੌਜੀ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਹੀ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸੀਮਿਤੀਕਰਣ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸੰਧੀਆਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ ਚਾਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਰ ਤਾਕਤਾਂ ਦਾ ਤਵਾਜ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਅੱਜੋਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਰੀਗਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਮਗਰੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਨੀਤੀਆਂ

ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜਿਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉਲੀਕੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਜੰਗ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਅੰਤਮ ਜੇਤੂ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਫੌਜੀ ਸਨਅਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਨਿਗਾਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਉਤੇ ਟਿਕੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਵੱਡੇ ਫੌਜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਬਿਜਨਸ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਛਪੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਨੇੜੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਸਟੀਲਬ ਬੰਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਮਿਜ਼ੇਟਮੈਨ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਅੱਗੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੰਗੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੁਲਾੜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਨਾ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਇਕ ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਠੇਕੇ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਉਤਪਾਦਨ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਰੀਬਨ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਸੰਸਾਰ ਜੰਗ ਮਗਰੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਇੰਨੇ ਵੱਡੇ ਠੇਕੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਸਮੁੱਚੇ ਘਾਟੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਸਾਰਥਕ ਤਬਦੀਲੀ ਆਵੇਗੀ। ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮੁਹਾਜ਼ ਵੱਡਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਵਲੋਂ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਹਿਮਾਇਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਅਮਲ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲਣ ਵਾਲੇ ਫਾਇਦਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਡਰਾਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਨਗੇ ਤਾਂ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੱਛੜ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਥੇ ਤਕ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਮੌਟੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਫ ਹੋ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਾੜੀ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਦੌੜ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦਾਚਿਤ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਸਗੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਰਾਜ ਦੇਬਜਟ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਸਿਰਫ ਫੌਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਾਉਣ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੌੜਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਮੱਧਮ ਹੋਵੇਗੀ ਬਲਕਿ ਕੁੱਲ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿਗੂਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਦਰਅਸਲ ਪੁਲਾੜ ਦੇ ਫੌਜੀਕਰਣ ਲਈ ਮਿਥਿਆ ਖਰਚਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੀਨਤਮ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਘੱਟ ਰਕਮ ਬਚਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਜਾਣਿਆਂ ਪਛਾਣਿਆਂ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਆਪਣੀ ਨਵੀਨਤਮ ਫੌਜੀ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਦੀ ਵੀ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਮਿਲ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਜਪਾਨ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਯੂਰਪ ਤੋਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਕਸਤ ਹੋ ਰਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ-ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਦੂਰ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਘਾਟਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

THINKING OF BUYING or SELLING

(RESIDENTIAL, COMMERCIAL, FARMS & INDUSTRIAL)

Lake View Realty

FREE Consultation for BUYING or SELLING
FREE Information on Financing
FREE Knowledge of your existing Mortgage
FREE EVALUATION of your property

FOR FRIENDLY & EFFICIENT SERVICE

NIRMAL (NEIL) DHALIWAL
Bus: 588-9955 Res: 597-2069

I know the signs of a good neighbourhood.

■ ਫਿਲਮ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਸ਼ਿਆਮਾ ਨੂੰ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਇਕਤਾਲੀ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। 'ਜੀਨਤ' ਫਿਲਮ 'ਚ 1945 'ਚ ਬਾਲ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸ਼ਿਆਮਾ ਨੇ ਹੁਣ ਤਕ 160 ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਜਿਹਨਾਂ 'ਚ 'ਜਲਸਾ' 'ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ' 'ਹਾਰ ਜੀਤ' 'ਤੁਲਸੀ ਦਾਸ' 'ਬਰਸਾਤ ਕੀ ਰਾਤ' ਤੇ 'ਸਜਾ' ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਫਿਲਮੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫਰ ਮਹਿਰੂਮ ਵਾਲੀ ਮਿਸਤਰੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਸ ਤਿੰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਿਆਮਾ ਦੀਆਂ ਚਰਿਤਰ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਫਿਲਮਾਂ 'ਮੇਰਾ ਸਾਥੀ' ਤੇ 'ਮਾਸਟਰ ਜੀ' ਆਈਆਂ ਜਦ ਕਿ ਜੇ ਪੀ ਦੱਤਾ ਦੀ 'ਹਥਿਆਰ' ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ।

If your property is currently listed with a real estate broker, please disregard this offer. It is not our intention to solicit the offerings of other real estate brokers. We are happy to work with them and cooperate fully.

AMBIKA FOODS

5125 VICTORIA DR., VAN. B.C.
PH.(604) 327-0295

AMBIKA DISCOUNT CENTRE

9407-120 th St., (Scott Rd.) Delta, B.C.
Ph. (604) 588-5859

ਤੇ ਗਰੈਂਡ ਸੇਲ

WE HAVE RIGHT TO LIMIT THE QUANTITIES UNTIL LAST.

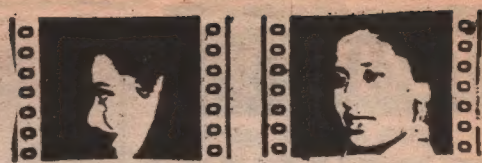
ਮਜ਼ੋਲਾ ਤੇਲ MAZOLA OIL 3 LIT. \$5.89	ਸਨ ਫਲਾਵਰ ਤੇਲ SUNFLOWER OIL 3 LIT. \$2.99	ਵੈਜੀਟੇਬਲ ਤੇਲ VEGETABLE OIL 3 LIT. \$1.99	ਮਾਰਜਰੀਨ Margrine lb. 49¢
ਸੁਪਰ ਸੋਕੋ ਜੂਸ SUPER SOCCO JUICE Case 7.99	ਮੈਦਾ Maida 10 kg. 5.89	ਪਚਰੰਗਾ ਅਚਾਰ PACHRANGA ACHAR TIN \$1.49	ਨਵਾਬ ਚਾਹ ਪੱਤੀ NABOB TEA \$3.88 120's pkt.
ਦੁੱਧ MILK 4 LIT. \$3.47	ਮਾਂਹ MANH LB. 47¢	ਫਰੀਨ ਰੋਟੀ ਦਾ ਆਟਾ FARINE ROTI ATTA 10 kg. 5.39	ਧਨੀਆਂ/ਲਾਲ ਮਿਰਚ Dhania/Red Pepper LB. 99¢
ਬਾਸਮਤੀ ਚੌਲ Basmati Rice LB. 69¢	ਖੰਡ SUGAR 10 KG. \$5.89	ਐਪਲ ਜੂਸ Apple Juice 7.99 CASE	ਐਪਲ ਜੂਸ APPLE JUICE (SUNRYPE BLUE LABEL) 1 L. 99¢
ਮੂੰਗੀ MOONGI LB. 37¢	ਅਗਰਬੱਤੀ ਜਾਂ ਧੂਫ Dhoof 3/99¢	ਚਨਾ ਦਾਲ CHANNA DAL LB. 37¢	ਜੀਰਾ JIRA LB. \$1.49

ਵਿਆਹ ਬਾਦੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ, ਜਨਮ ਦਿਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ
ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਚਨ ਕਿਰਾਏ ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ — ਆਪ ਖਾਣਾ ਬਣਾਓ ਅਤੇ
ਪੈਸੇ ਬਚਾਓ। ਕਿਚਨ ਵਿਚ ਖਾਣਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਦਦ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਹੋਰ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫੋਨ ਕਰੋ :—

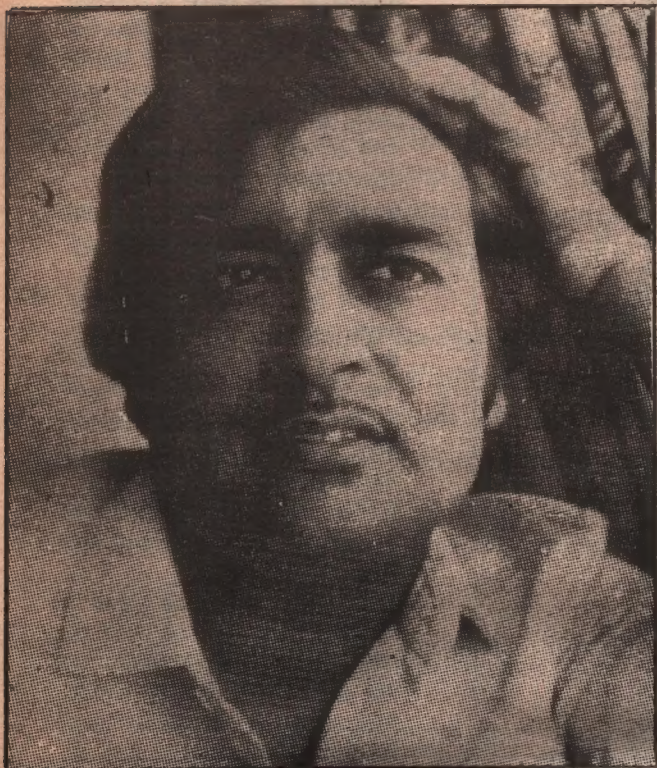
ਫੋਨ : 327-0295

ਫਿਲਮ-ਲੋਕ

ਹੱਠੀ ਨਿਰਮਾਤਾ — ਕੇ ਸੀ ਬੋਕਾਡੀਆ

ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਠਹੇਰੇ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਵੇਖਣਾ ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ ਤੇ ਸਫਲਤਾ ਹਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਲਈ ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਸੁਖ ਦੀ ਲਖਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬੰਬਈ ਦੀ ਫਿਲਮੀ ਸਨਅਤ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਆਪਸੀ ਦੋੜ ਬੜੀ ਤੇਜ਼ ਹੈ। ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅੱਡੀ ਚੋਟੀ ਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਸਫਲ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜੇ ਕੇ ਸੀ ਬੋਕਾਡੀਆ ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਇਕ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਹਿਜ ਇਤਫਾਕਨ ਉਹ ਬੜਾ ਹਨੀ ਤੇ ਸਿਰਜੀ ਸਖਸ਼ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹਨ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਾਰਣ ਹੀ 'ਲਵ ਐਂਡ ਗਾਡ' ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਸਕੀ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੁੜੀਆਂ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਸੈਂਕੜੇ ਅਜਿਹੇ ਖਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਭਿਨੇਤਾ ਤੇ ਕੋਈ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਫਿਲਮੀ ਲੇਖਕ ਤੇ ਕੋਈ ਪਟ ਕਥਾਕਾਰ ਤੇ ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਪੁਜਣ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵੀ ਬਹੁਤੇ ਇਹੋ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਲੋਕ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੋਕਾਡੀਆ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਪਰ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਹੀ ਸੁੰਦਰ ਦਿਸਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਔਲੜ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਪੱਟੀ ਬੰਨ ਕੇ ਇਸ ਖੂਹ ਵਿਚ ਫਾਲ ਮਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇ ਬੋਕਾਡੀਆ ਨੂੰ 16 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਿਛੋਂ ਸਫਲਤਾ ਨਸੀਬ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਕਦੇ ਡੋਲਿਆ ਨਹੀਂ।

ਬੋਕਾਡੀਆ ਦਾ ਨਾਂ 'ਪਿਆਰ ਝੁਕਤਾ ਨਹੀਂ', 'ਤੇਰੀ ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ' 'ਨਸੀਬ ਅਪਨਾ ਅਪਨਾ' ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਹੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਕਫੇ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਉਸ ਨੇ 'ਪਿਆਰ ਕੀਆ ਹੈ — ਪਿਆਰ ਕਰੇਂਗੇ' ਤੇ 'ਅਧਰੇ ਸੁਪਨੇ' ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ 'ਲਵ ਐਂਡ ਗਾਡ' ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਟਕੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੁੜਵੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਦੁਖਦਾਇਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੇ ਪੂਰੇ ਫਿਲਮ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਸੁਟਿਆ ਸੀ। ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਵੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ, ਮੌਤ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆ ਖੜੀ। ਜਦੋਂ ਬੋਕਾਡੀਆ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਹੇਤਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵਰਜਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੌਸ਼ਾਦ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ। ਤੇ

ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਆ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਧਰਮਰਾਜ ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਸੰਤੁਲਤ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਤੇ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਦੀ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਮਹਿਮਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਕੋਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੇ ਜਾਂ ਘਾਟਾ-ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਤੱਕੜੀ ਨਾਲ ਸੱਚ ਤੇ ਝੂਠ ਦਾ ਨਿਤਾਰਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜੀਣ-ਢੰਗ ਦੀ ਮਹਿਕ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਹਿਕਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਦਾ ਆਖਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਤੇ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਰੁਲਣਾ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਲਮ 'ਤੇ ਉਹ ਛਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਉਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ" ਫਿਲਮ ਜਤਿੰਦਰ, ਪ੍ਰਾਣ, ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ, ਕਾਦਰਖਾਨ, ਸ਼ਕਤੀ ਕਪੂਰ, ਮਯੂਰ, ਪ੍ਰੀਤੀ ਸਪਰੂ ਤੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਪਟੇਲ ਆਦਿ ਫਿਲਮੀ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫਿਲਮ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੀ। ਉਸਦੀ ਅਭਿਨੈ-ਸ਼ੈਲੀ ਇਥੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਲਾਊਡ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਗਹਿਰਾਈ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫੜੀ ਰਖਦੀ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਜਾਚੇ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦੇ ਐਲਾਨੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਕਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਚੌਧਰੀ ਚੰਦਰ ਸੇਨ (ਪ੍ਰਾਣ) ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਦਾ ਪੁਜਾਰੀ (ਕਾਦਰਖਾਨ) ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਰੁੱਧ ਗੋਂਦਾਂ ਗੁੰਦਦੇ ਹਨ। ਕਹਾਣੀ 'ਚ ਇਕ ਮੋੜ ਇਹ ਵੀ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਜਦ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਘਰ ਵਿਚ ਅੰਤਾਂ ਦਾ ਤਣਾਉ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਣਾਉ ਦਰਸ਼ਕ ਲਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਤੇ ਉਤਸੁਕਤਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਫੋਟੂ (ਸ਼ਕਤੀ ਕਪੂਰ) ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਧਰਮ

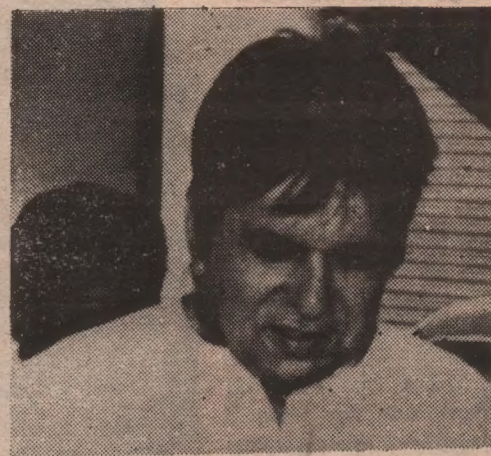
'ਲਵ ਐਂਡ ਗਾਡ' ਇਕ ਹਉਆ ਬਣ ਗਈ ਸੀ। 'ਜਦੋਂ ਮੌਤ ਆਏਗੀ ਤਾਂ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ' ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬੋਕਾਡੀਆ ਨੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦੀ ਸੋਚੀ।

ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ 16 ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਲਵ ਐਂਡ ਗਾਡ' ਦੀ ਲੋਕੋਸ਼ਨ ਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ 'ਰਿਵਾਜ਼' ਲਈ ਜਿਹੜਾ ਆਦਮੀ ਡੇਟ ਲੈਣ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਇਹ ਫਿਲਮ ਇੰਨੇ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਜੀਵ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਤੱਕ ਲਈ ਜੁਆਬ ਦੇ ਦਿਤਾ ਸੀ ਤੇ ਬੋਕਾਡੀਆ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈ ਕੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ 'ਤੇਰੇ ਮਿਹਰਬਾਨੀਆਂ' ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵੀ ਵਿਜੇ ਰੈਡੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣਾ ਪਿਆ।

ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੀ ਇਹ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਧ ਲੈ ਲਵੇ, ਪਰ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਵੇ, ਇਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਹ ਮਹੱਤਤਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਉਹ ਪਟਕਥਾ ਆਪ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੰਗੀਤ, ਗੀਤ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ, ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ, ਸੰਪਾਦਨਾ ਤੇ ਪਰਚਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੇ ਪੂਰੀ ਨਜ਼ਰਸਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਸੰਤੁਲਿਤ ਵਿਚ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਕਠਿਨ ਹੈ।

ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਫਿਲਮ ਦੀ ਪਬਲਿਸਿਟੀ ਵਲ ਬਹੁਤਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਬੈਨਰਾਂ ਤੇ ਪੋਸਟਰਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰੇਡੀਓ, ਟੀ. ਵੀ. ਤੋਂ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਛਿੜਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਕਾਰਣ ਸੰਗੀਤ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਢੋਰ ਚਿਰ ਤੋਂ ਉਹ ਲਕਸ਼ਮੀ ਕਾਂਤ ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਤੇ ਨੌਸ਼ਾਦ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅਮੀਰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੰਗਲਿਆਂ 'ਚ ਤਾਂ ਵੀਡੀਓ ਹੀ ਚਲਦੇ ਹਨ

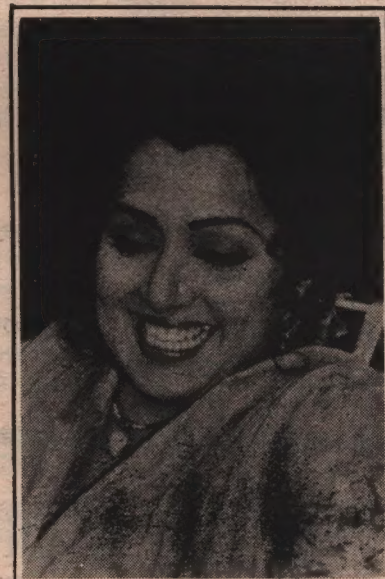

ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਭਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਜਤਿੰਦਰ) ਅਖੀਰ 'ਤੇ ਪਰਦਾ ਫਾਸ਼ ਕਰਨ 'ਚ ਸਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਤਿੰਦਰ ਸਾਰੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਛਾਏ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਿਰੀ ਦੇਵੀ ਤੇ ਅਨੁਰਾਧਾ ਪਟੇਲ ਚੰਗੀ ਰਾਜ਼ਗਰੀ ਲੁਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ 'ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੈ ਦੀ ਛਾਪ ਛੱਡੀ ਤਾਂ ਉਹ ਹੈ ਖਲਨਾਇਕ ਪ੍ਰਾਣ। ਉਹਨੇ ਰੂਹ ਲਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ" ਟੈਰੇਟਰੀ 'ਚ ਇਹ ਫਿਲਮ ਹੁਣ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਅਪਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਨੇਮਾ ਘਰਾਂ 'ਚ ਆਈ ਸੀ ਤੇ ਮੱਠਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਪਤਲੀ ਪੈ ਗਈ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਕੇ. ਐਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਹੈ ਜੀਹਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਦੇ ਬਹੁ-ਚਰਚਿਤ ਗੀਤ "ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ" ਨੂੰ ਤੋੜ-ਮਰੋੜ ਕੇ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ "ਧਰਮ ਅਧਿਕਾਰੀ" 'ਚ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੀਤਕਾਰ ਇੰਦੀਵਰ ਨੂੰ।

ਫਿਰ ਸਿਨੇਮਾ ਹਾਲ ਵਿਚ ਤਾਂ ਰਿਕਸ਼ਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਜਾਂ ਮੱਧ ਦਰਜੇ ਦੇ ਲੋਕ ਹੀ ਜਾਣਗੇ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਵਾਚਦਿਆਂ ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਟੇਵੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਬਟੋਰਨ ਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 'ਸੈਕਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ' ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬੋਕਾਡੀਆ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚੋਂ ਅਜਿਹੀ ਝਲਕ ਤਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਪਰ ਹੁਣ ਜੇ ਸ਼ੇਰਰਤ ਦੀ ਵਗਦੀ ਤੇਜ਼ ਹਨੇਰੀ ਵਿਚ ਉਹ ਪੈਰੋਂ ਹਿੱਲ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੱਟ ਖਾਵੇਗਾ ਹੀ।

—ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੋਰਾ

D.P. Pandia & Associates

Immigration Consultants

Serving the Community Since 1939

Ph. (604) 684-3716 or 684-8601

61 - 553 Granville St., Vancouver, B.C.

ਫਿਲਮਨਾਮਾ

ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਇਕ ਨੀਮਾ ਅਭਿਆਸ ਫਿਲਮ-ਜਗਤ ਵਿਚ ਸਿਖਰ ਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਥਾਂ ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਦਰਸ਼ਕ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਫਿਲਮ ਵੇਖਣ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੇ ਵੀ ਫਿਲਮ ਨਗਰੀ ਦੀ ਹਵਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ਼ਕ-ਮੁਸ਼ਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼-ਨਜਾਇਜ਼ ਵਿਆਹ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਅਜਿਹੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਤੇ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਮਰ ਦੇ ਤਕਾਫ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਡਰਮੈਟਿਕ ਰੋਲ ਵਿਚ ਜਚ ਸਕਣ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਦਲ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੇਰੇ ਦੀ ਥਾਂ ਚਰਿੱਤਰ ਡਰਮੈਟਿਕ ਕਰਨੀਆਂ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਮੰਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਏਨਾ ਰਾਜ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਛਾਅ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਉਸ ਨੂੰ 'ਗੁਲਾਮੀ' ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਸੀਰੁਦੀਨ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਕੁਲਬੁਸ਼ਨ ਖਰਬੰਦਾ ਜਿਹੇ ਉੱਚ-ਕੋਟੀ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਮਿੱਕਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨੀਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਮੈਂ ਬਲਵਾਨ', 'ਹਕੂਮਤ' ਆਦਿ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਉਕਤ ਪੱਖ ਨਿਖਰਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ। ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੀ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਵਧ ਰਹੀ ਲੋਕਪ੍ਰੀਤਤਾ ਬਾਰੇ ਜੇ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਰਹਿ ਗਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਵਾਪਰੀ ਇਕ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਉਹ ਸ਼ੱਕ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਕ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦੀ ਆਉਟ ਡੋਰ ਸ਼ੁਟਿੰਗ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਦੀਵਾਨਾ ਆਇਆ ਅਤੇ ਆ ਕੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਚੁੰਬਣ ਲੱਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਧਰਮਿੰਦਰ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਲਾਲ ਤਿਲਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਿਲਕ ਕਿਸੇ ਲਾਲ ਪਾਊਡਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਖੂਨ ਦਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਂਗਲ ਨੂੰ ਚੀਰ ਦੇ ਕੇ ਕੱਢਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਤਾ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਲੜਕਾ ਚਲਾ ਗਿਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਜ਼ਖਮ ਨਾਲ ਟੈਟਨਸ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਡਰਾਈਵਰ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਮਰ੍ਹਮ-ਪੱਟੀ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ। ਬਹੁਤ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਜਨੂੰਨੀ ਲੜਕੇ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ-ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨਾਮ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖਕ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਜ ਵਧਵਾ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਸਨਮ ਸਾਥ ਨਾ ਛੋੜੋ' 'ਚ ਵਿੱਕੀ ਖਾਨ, ਸਾਧਨਾ ਸਿੰਘ, ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੇ ਕਾਮਰਾਨ ਰਿਜ਼ਵੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਿਸਵਾਜੀਤ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ। ਅਸਰਫੀ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੇ ਭੰਡੇ ਹੇਠ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਲਖੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਕੁਲਵੰਤ ਜਾਨੀ, ਅਨਿਲ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਮਦਨ ਪਾਲ ਲਿਖਣਗੇ ਜਦ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਰਚਨਾ ਪਾਇਲ ਦੇਵੇਗੀ।

ਨਿਰਮਾਤਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਾਹੁਲ ਰਵੇਲ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਡਕੈਟ' ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਾਖੀ, ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ, ਮੀਨਾਕਸੀ ਸ਼ੇਖਾਧਰੀ, ਸੁਰੇਸ਼ ਓਬਰਾਏ, ਸਤਿਆਜੀਤ, ਏ ਕੇ ਗੰਗਲ,

ਫਿਲਮ 'ਮੈਂ ਬਲਵਾਨ' ਦੇ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ 'ਚ ਧਰਮਿੰਦਰ

ਸ਼ਵੀ ਇਨਾਮਦਾਰ, ਧੰਨਧਨੇਆ ਤੇ ਰਜਾ ਮੁਰਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਗੇਰੇਬੰਦ ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਆਰ ਡੀ ਬਰਮਨ ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸਜੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਆਨੰਦ ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਦੱਤ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਖੁਲੋਆਮ' ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਧਰਮਿੰਦਰ ਨਿਭਾਏਗਾ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਤਰੁਣ ਦੱਤ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਡਾਇਲਾਗ ਸ਼ਰਦ ਜੋਸ਼ੀ ਲਿਖੇਗਾ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਰੁਣ ਦੱਤ ਦੇਵੇਗਾ। ਵੀ ਕੇ ਮੁਰਤੀ ਦੀ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫੀ ਹੇਠ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਖਲ-ਨਾਇਕ ਭੋਨੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਡਿਪਲ ਕਪਾਡੀਆ ਨੂੰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਹਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਡਾਕੂ ਵਾਲੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। 'ਅੱਲਾ ਰੱਖ'

ਵਿਚ ਮੀਨਾਕਸੀ ਸ਼ੇਖਾਧਰੀ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 'ਗਰੀਬ' ਵਿਚ ਮਾਧਵੀ ਨਾਲ ਕੁਸ਼ਤੀ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਕਾਲੀ ਗੰਗਾ' ਵਿਚ ਇਕੱਲੀ ਸ਼ੇਰਨੀ ਬਣਕੇ ਨਿੱਤਰੇਗੀ। ਬੰਬਈ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸਥਾਨ ਵਿਚ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਦਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਸੰਨੀ ਦਿਓਲ ਜੇ 'ਡਕੈਟ' ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ? ਵੈਸੇ ਡਿਪਲ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਡਾਏ' ਨਾ ਹੀ ਚੱਲੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਗੇਦਰੇਜ਼ ਵਰਗੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਗਿਆਪਨ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ 33 ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਕੇ 'ਵਰਲਡ ਗਿਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ' ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲਿਖਵਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਸ਼ਾਰੋਨ ਪ੍ਰਭਾਕਾਰ ਵਰਗੀ ਗਾਇਕਾ ਨੂੰ

ਸਿਵਾਰਿਸ਼ ਪਾ ਕੇ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਇਕ ਤੇਲਗੂ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੁਣ ਇਸੇ ਹੀ ਭੱਪੀ ਲਹਿਰੀ ਨੇ ਮੰਦਾਕਿਨੀ ਵਰਗੀ ਚੁਲ-ਬਲੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨਾਲ ਖੁਦ ਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਇਕ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਐਲ ਪੀ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਬੰਬਈ ਵਿਚ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਖੁਸ਼ਬੂ-ਗੋਵਿੰਦਾ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ ਚੱਕਰਾਂ ਦੀ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ਬੂ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਗੋਵਿੰਦਾ ਤੇ ਫਿਰਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਹਿੰਦੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ—ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬਹੁਤ ਪੈਸੇ ਆ ਗਏ ਉਸ ਦਿਨ ਮੈਂ ਗੋਵਿੰਦਾ ਨੂੰ ਇਕ ਕਾਰ ਖਰੀਦਕੇ ਭੇਟ ਕਰਾਂਗੀ।

ਕਲਾ ਫਿਲਮ ਦੀ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਨੀਨਾ ਗੁਪਤਾ ਜਲਦ ਹੀ ਪੰਡਤ ਜਸ ਰਾਜ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਿਲਮਨਾਮਾ

■ ਏ ਸੀ ਫਿਲਮਜ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਐਲਾਨੀ ਗਈ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਰੁਣਕਾ ਪਿਆਰ ਦਾ' 'ਚ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੱਦਾ ਤੇ ਅਨਿਲ ਪੰਡਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਖਲਨਾਇਕ ਸੁਰਿੰਦਰ ਵਾਲੀਆ ਵੀ ਨਾਇਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗਾ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਵਾਲੀਆ ਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਪ੍ਰੀਤ ਮਹਿੰਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਤੇ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ ਦੇ ਹੋਣਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਰਨਜੀਤ ਆਹੂਜਾ ਸੰਗੀਤ ਬੱਧ ਕਰੇਗਾ। ਦਿਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਬਿਭਾਨੀ ਸਿੰਘ ਤੇ ਟੀਨਾ ਘਈ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ, ਇੰਦੂ ਗੁਪਤਾ, ਬੀਨਾ ਸ਼ਿਆਮ, ਵੇਦ ਰੀਸਵਾਮੀ ਤੇ ਅਨਿਲ ਦੀਪਕ ਆਦਿ ਅਦਾਕਾਰ ਵੀ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਅਨਿਲ ਪੰਡਤ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕਰੇਗਾ।

■ ਅਭਿਨੇਤਾ ਅਨਿਲ ਕਪੂਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਫਿਰ ਗਰਭਵਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮਾਰਚ 1987 ਤਕ ਉਹ ਦੂਸਰੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਬਾਪ ਬਣ ਜਾਵੇਗਾ।

■ ਤਾਜ ਹੋਟਲ ਬੰਬਈ ਦੇ ਇਕ ਬੇਰੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਉਹਨਾਂ ਇਕ ਫਿਲਮੀ ਹੀਰੋਇਨ ਦੇ 'ਬੈਡ' ਨੂੰ ਸਜਾਇਆ ਜਿਸ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਦਾ ਬਿੱਲ 'ਇਕਵੇਂਜ' ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਿਆ ਬਣਿਆ। ਇਹ ਹੀਰੋਇਨ ਸੀ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਤੇ ਉਸਦਾ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀਕਾਂਤ ਨਾਹਟਾ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਹੋਟਲ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਸੁਹਾਗਰਾਤ ਮਨਾਉਣ ਆਏ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰਾਨਗੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋਰ ਕਿ ਇਸ ਜੋੜੇ ਦਾ ਕਮਰਾ ਜਯਾ ਪ੍ਰਦਾ ਦੇ ਭਰਾ 'ਰਾਜ' ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਬੁੱਕ ਸੀ।

■ 'ਮਰਦ' ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਖਲਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਬਾਮਿਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਧੰਨ ਧਨੋਆ ਵੀ ਜਲਦ ਹੀ ਨਿੱਕੀ ਘਾਟਗੇ ਨਾਂ ਦੀ ਇਕ ਔਰਤ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਿੱਕੀ ਘਾਟਗੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਵਿਜੇਦਰ ('ਭੁਨਿਆਦ' ਦਾ ਬ੍ਰਿਸ਼ਭਾਨ) ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਰਹਿ ਚੁਕੀ ਹੈ।

■ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਜਲਦ ਹੀ ਇਕ ਕ੍ਰਿਕਟ ਤੇ ਬਣ ਕੇ ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲ 'ਚ ਮਹਿਮਾਨ ਕਲਾਕਾਰ ਵਜੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੰਗੇਤਰ ਯਾਨੀ ਰਵੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵੀ ਇਸ ਸੀਰੀਅਲ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

■ 'ਬੰਦ' 'ਚ ਭਾਗ ਨਾ ਲੈਣ ਕਾਰਨ ਰੇਸ਼ ਸਿੰਘੀ ਤੇ ਅਭਿਨੇਤਾ ਬਰਯੂਘਨ ਸਿਨਹਾ ਨੂੰ ਜਿਸ ਤੇ ਬੰਦ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਫਿਲਮ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਪੰਜ-ਪੰਜ ਲੱਖ ਰੁਪੇ ਦਾ ਚੁਰਮਾਨਾ ਐਸੀਐਸਐਨ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

■ ਰਾਜਸਥਾਨ ਫਿਲਮਜ਼ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਬੇਟੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੀ' ਦਾ ਇਕ ਗੀਤ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਆਸ਼ਾ ਭੋਂਸਲੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਰਿਕਾਰਡ ਹੋਇਆ। ਪੰਡਤ ਪ੍ਰਦੀਪ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਸ ਗੀਤ ਨੂੰ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੋਨਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਗੀਤ 'ਚ ਪਰੋਇਆ। ਰਾਜਾ ਨਵਾਬ ਦੁਆਰਾ ਡਾਇਰੈਕਟ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸ਼ਮੀਤ ਸੈਗਲ ਤੇ ਪੁਨਮ ਚਿਲੋਂ ਦੀ ਡਰਮੈਟਿਕ ਜੋੜੀ ਹੈ।

■ ਕਮਲ ਹਸਨ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਤਨੀ ਵਾਣੀ ਗਣਪਤਿ ਭਾਰਤੀ ਨਾਚਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ।

■ ਸੰਜੇ ਖਾਂ 'ਹਮਲੋਰ' ਅਤੇ 'ਭੁਨਿਆਦ' ਵਾਂਗ ਲੰਬਾ ਟੀ ਵੀ ਲੜੀਵਾਰ ਬਣਾਏਗਾ।

■ ਆਰੀਆ ਸੁਲਤਾਨਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਭਗਤ ਕਵੀ ਕਬੀਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਕੇ ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਣੂ ਕਪੂਰ, ਕਬੀਰ ਦਾ ਰੋਲ ਕਰਨਗੇ। ਹੋਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਨੀਨਾ ਗੁਪਤਾ, 'ਗੰਜਿੰਦਰ ਗੁਪਤਾ', ਰਵੀਦਾਸ ਵਾਨੀ, ਸ਼ਮਿਤਾ ਮੁਕਰਜੀ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਡਾਇਰੈਕਸ਼ਨ ਅਨਿਲ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ।

■ ਰਵੀ ਟੇਡਨ ਦੀ ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲ ਲਈ ਲਤਾ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਗੀਤ ਗਾਏਗੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਉਸ ਦਾ ਭਰਾ ਹਿਰਦੇਨਾਥ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਮਰਾਠੀ ਨਾਵਲ ਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਕ ਲੜੀਵਾਰ ਵਿਚ ਰੇਸ਼ ਵਰੀ (13 ਵਰਸ਼ ਤੋਂ 70 ਵਰਸ਼ ਤੱਕ ਦੀ ਔਰਤ) ਮੁੱਖ ਰੋਲ ਕਰੇਗੀ।

■ 'ਕਰਾਂ ਗਏ ਵੇਹ ਲੋਗ' ਦੇ ਧੀਰਜ 'ਅਦਾਲਤ' ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

■ ਕੁੰਦਨ ਸ਼ਾਹ ਦੀ 'ਪੁਲਸ ਸਟੇਸ਼ਨ' (ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਿਲੀ) ਨੂੰ ਹੁਣ ਟੀ ਵੀ ਫਿਲਮ ਵਜੋਂ 'ਉਦਲੇ ਸਾਏ' ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਵਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

■ ਜੇਅੰਤ ਕ੍ਰਿਪਲਾਨੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨੀਲਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀਰੀਅਲ 'ਇਸਤਰੀ' ਵਿਚ ਗੀਤਾ ਭਾਦੁਰੀ 'ਤੇਰਾ ਰੂਪ' ਵਿਚ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

■ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੇਅ ਦੀਆਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰਿਤ ਜਿਸ ਦਾ ਨਾਇਕ ਪ੍ਰੋ. ਸ਼ੰਕੂ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੂੰ ਅਧਾਰ ਬਣਾਕੇ

ਉੱਘੇ ਲੇਖਕ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਸਤੇ ਟੀ ਵੀ ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

■ 'ਸੁਰਸੰਗਮ ਸੰਸਦ' ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਆਸ਼ਰਯ' ਨੂੰ ਚਾਰ (ਐਵਾਰਡ) ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਰਮਵਾਰ ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤਕਾਰ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਰੁਣ ਚੋਪੜਾ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦਿਲਸ਼ਾਦ ਖਾਨ, ਗਾਇਕਾ ਪ੍ਰਵੀਨਾ

■ BUYING

■ SELLING

Free Evaluation For Your
Property Call Any Time
Without Any Obligation

Bus. 736-3831 or Res. 434-8548 Pager - 687-1985 #2229

United Realty Ltd.

3879 Oak Street, Vancouver, B.C. V6H 2M6

Malkit Dhama,
M.A. (Eco.)

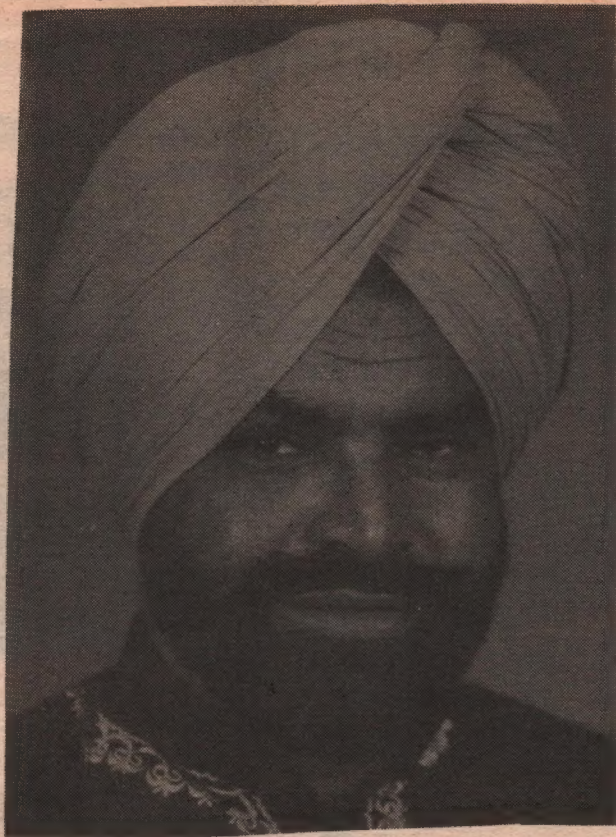
Member of Prestigious M.L.S.
Medallion Club For 83-84 85-86

ਸਿਹਤਮੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ

ਲੁਧਿਆਣਾ — 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾਂ, ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਤੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮੰਦਭਾਗੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸੁਖਾਵਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨ। ਉਹ ਇਥੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਲਿਟਰੇਚਰ ਐਂਡ ਆਰਟ ਸੁਸਾਇਟੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਲੋਂ ਆਯੋਜਿਤ 'ਸੁਰਮਈ ਸ਼ਾਮ' ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਸਮੇਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਸਿਹਤਮੰਦ ਤੇ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਜਿਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਨਾਮਵਰ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਵੀ ਸਵਰਗੀ ਸੰਤ ਰਾਮ ਉਦਾਸੀ ਦੀਆਂ ਮੁਕੰਮਲ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵਲੋਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਸਭਾ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਵਰਗੀ ਕਵੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ 500 ਰੁਪਏ ਨਕਦ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਭਾ ਵਲੋਂ "ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਲੋਕ ਗਾਇਕਾਂ ਦਾ ਰੋਲ" ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਇਕ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਨਾਵਲਕਾਰ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੰਵਲ ਨੇ ਕੀਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਐਸ. ਐਸ. ਜੌਹਲ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵਿਚ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਡਾ. ਐਸ. ਐਸ. ਦੁਸਾਂਝ,

ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ, ਡਾ. ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਟਾਲਵੀ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਰੌਲਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁਲ੍ਹੀ ਬਹਿਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ

ਪਟਿਆਲਾ — ਪੰਜਾਬ ਖਾਦੀ ਗਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਿਹਰ ਚੰਦ ਭਾਰਦਵਾਜ ਨੇ ਜਿਥੇ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ' ਬਾਰੇ ਪੈਂਦੇ ਰੌਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਮਸਲੇ ਤੇ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਬਹਿਸ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣ

ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਮਸਲਾ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਜਕੌਤਕੀ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 7ਵੀਂ ਪੰਜ ਸਾਲਾ ਯੋਜਨਾ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 15,000/- ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਸਾਲਾਨਾ ਇਕੱਲੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਰ ਖਰਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ: ਬਰਨਾਲਾ ਨੂੰ 575 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਜਟ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਗੇੜੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੱਢਣੇ ਪਏ ਹੋਣਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਉਨੇ ਪੈਸੇ 52 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਖਰਚ ਕਰੇਗਾ ਜਿੰਨੇ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਖਰਚੇ ਜਾਣਗੇ। ਮਿਹਰ ਚੰਦ ਜੋ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰੀ ਮਤੇ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ

SUN FOODS Grocery Store

32032 - Loughheed HWY. Mission
B.C.

Ph. 820-1650

ਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ ਦਾ ਸਟੋਰ
ਜਿਥੋਂ ਕਿ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਗਰੋਸਰੀ
ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਵੀਆਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀਆਂ
ਹਨ।

Matrimonial

Wanter suitable match for a 29 year old
Canadian born boy, 5'-9", handsome,
employed in the Canadian Air Force. Girl
should be Canadian born, or a long term
resident in the Western countries, at least 5'-
5" height, slim build, at least grad 12
education preferable over 22 years of age.
Further information available from boy's
parents.

B S D

C/o Canada Darpan

BOX 265

Surrey, B.C. V3T 4W8

ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ ਹਨ, ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਬਰਾਬਰਤਾ ਤਦ ਹੀ
ਆ ਸਕੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ., ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ(ਐਮ), ਸੀ. ਪੀ.
ਆਈ. (ਐਮ ਐਲ) ਸੀ. ਪੀ. ਆਈ ਐਮ ਐਲ ਐਨ ਓ ਪੀ ਵਾਈ ਜੈਡ
ਆਦਿ ਆਪਸੀ ਮਤਭੇਦ ਸਦਾ ਲਈ ਭੁਲਾ ਲੈਣਗੀਆਂ।

AIR-INDIA ANNOUNCES INDIA TWO WAYS.

We want to make it as convenient as possible for you to fly Air-India to India. So we suggest you leave any day of the week and choose

1. Fly to New York
and connect with
Air-India's 8:15 nightly
departure for Delhi or Bombay.
2. Fly to London
or Paris
and pick up
Air-India there.

AIR-INDIA
WE'RE YOUR AIRLINE

See your Travel Agent and make your reservations now.

ਸਰੀ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਟੋਰ
ਗਿੱਲ-ਫੋਰਡ-ਫਰਨੀਚਰ

ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਵਿਚ
ਹੁੰਮ-ਹੁਮਾ ਕੇ ਪੁਜੋ

ਲਓ ਜੀ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ **PRE-X-MAS SALE**

ਜੋ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਤੱਕ ਬੜੀ ਧੁੰਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਚੱਲੇਗੀ

- ਭੈਣੋ ਅਤੇ ਭਰਾਵੋ ਇਹ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰ ਲਓ ਕਿ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਭ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ

- ਕਿ ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ 9 ਪੀਸ ਡਾਇਨਿੰਗ ਸੈੱਟ ਇਕ 1400 ਦਾ ਇਕ 1600 ਦਾ ਇਕ 2000 ਦਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਡਾਇਨਿੰਗ ਸੈੱਟਾਂ ਉਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਉਹ ਮਿਸਾਲ ਤੋੜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸਦੀ ਮਿਸਾਲ ਬੀ. ਸੀ. ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕੇਗੀ

ਧਿਆਨ ਦਿਓ

- ਕਿ ਤਿੰਨ ਪੀਸ ਸੋਫਾ ਸੈੱਟ ਕੋਈ 1000 ਦਾ ਕੋਈ 1200 ਦਾ ਕੋਈ 1400 ਦਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਟੋਰ ਵਿਚ ਪਏ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੋਫਾ ਸੈੱਟ ਮਿਸਾਲ-ਤੋੜ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਮਿਸਾਲ-ਤੋੜ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸੁਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

ਜੀ ਹਾਂ

- ਗਿੱਲਫੋਰਡ ਫਰਨੀਚਰ 'ਤੇ ਸੌਲਿਡ ਪਾਈਨ ਦੀਆਂ ਬੈਂਡ-ਰੂਮ ਸੁਈਟਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੀਲੀ ਦੇ ਮੈਟਰੇਸਾਂ ਉਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰੀ-ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਸੇਲ ਕ੍ਰਿਸਮਿਸ ਤੱਕ ਚੱਲੇਗੀ,

ਆ ਜਾਓ !

GILL-FORD FURNITURE MART
"Better Quality Furnishing at Discount Prices"

Financing Available O.A.C.

13442-108th Avenue, Surrey

Hours: Mon-Fri 10-9, Sat.-Sun. & Holidays 10-6

588-4461

